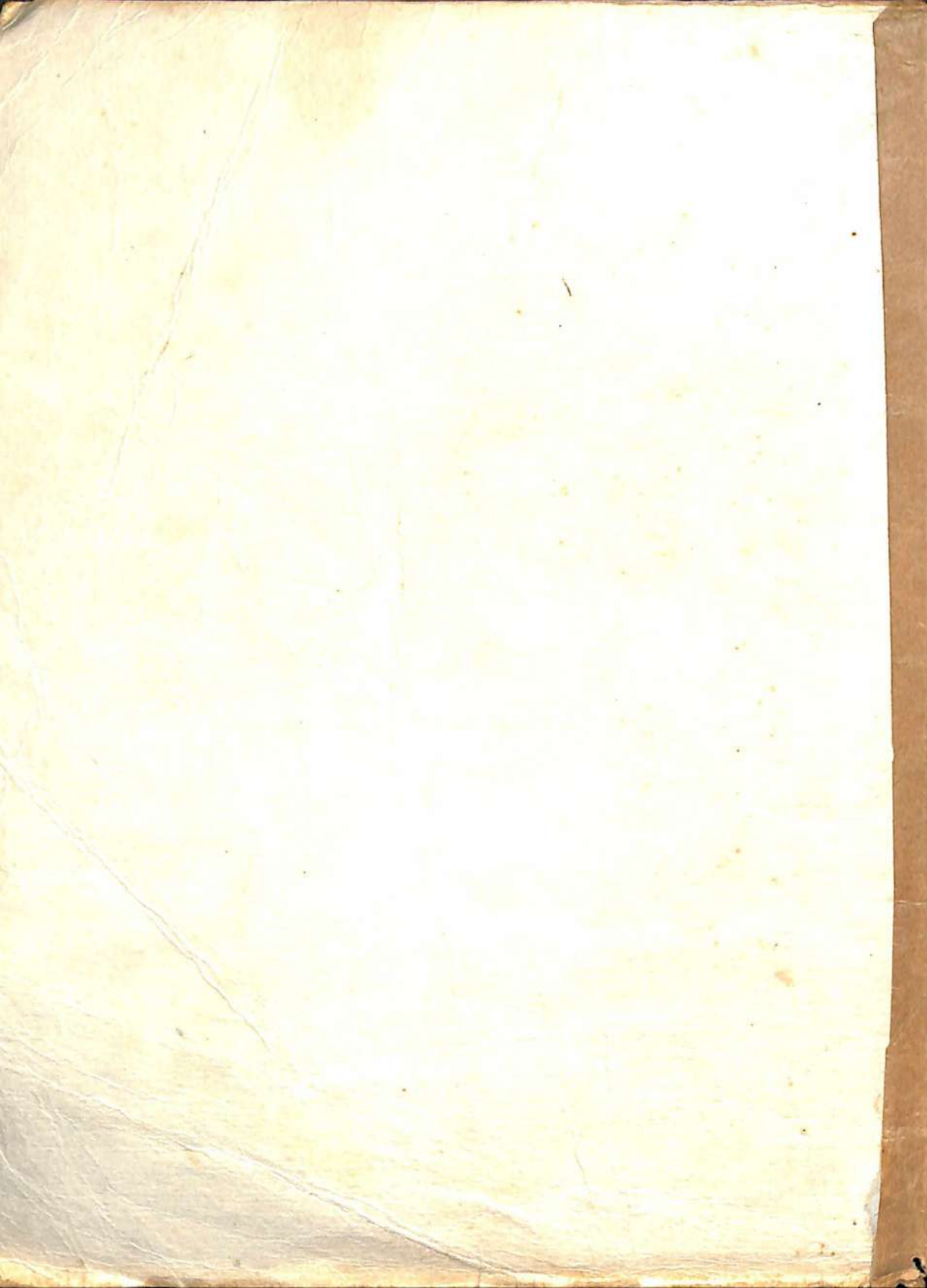

FLORIÁN SABO

SIEDMY DEŇ
PÁNOVI

VYDAL SPOLOK SV. VOJTECHA V TRNAVE 1945

SIEDMY DEŇ PÁNOVI

Evanjeliá s krátkymi úvahami na všetky nedele
a zasvätené sviatky v roku

Napísal a upravil
FLORIÁN SABO,
kňaz biskupstva nitrianskeho

VYDAL SPOLOK SV. VOJTECHA V TRNAVE 1945

NIHIL OBSTAT.

Josephus Zatko,
censor.

Nr. 257/1945.

IMPRIMATUR.

Nitriae, die 6. Martii 1945.

† Carolus, m. p.
Archiepiscopus.

Úvod.

Na prvých stranách sv. Písma čítame, že Boh stvoril svet za šesť dní a siedmy deň zasvätil. Tak chcel Stvoriteľ neba i zeme a tak to i zdôraznil na hore Sinaj, aby sme i my jeden deň v týždni venovali Jemu. A Bohu patrí deň siedmy. Tým, že zasvätime siedmy deň v týždni, udržujeme len svoju dôstojnosť, lebo sme všetci dieťkami všemohúceho Boha, nášho Pána i Otca.

Životné tempo moderného človeka je tak rýchle, že sa zdá, ako by sme ním chceli dobehnúť stratený raj. A práve preto, že borba o každodenný chlieb nedožičila človeku, aby sa v týždni hlbšie zamyslel nad sebou, nech tak urobí vďačne aspoň v siedmy deň týždňa! V siedmy deň týždňa vráťme človeka Bohu a tenže deň stane sa teplým i sviatočným dňom celej rodiny. Nech ten deň zohrieva duše, nech ho cíti otec i matka a nech sa z neho tešia i deti. Nech žiari požehnaný úsmev na tvárach všetkých. Všetci sú doma, všetkých Boh žehnal ráno pri omši svätej.

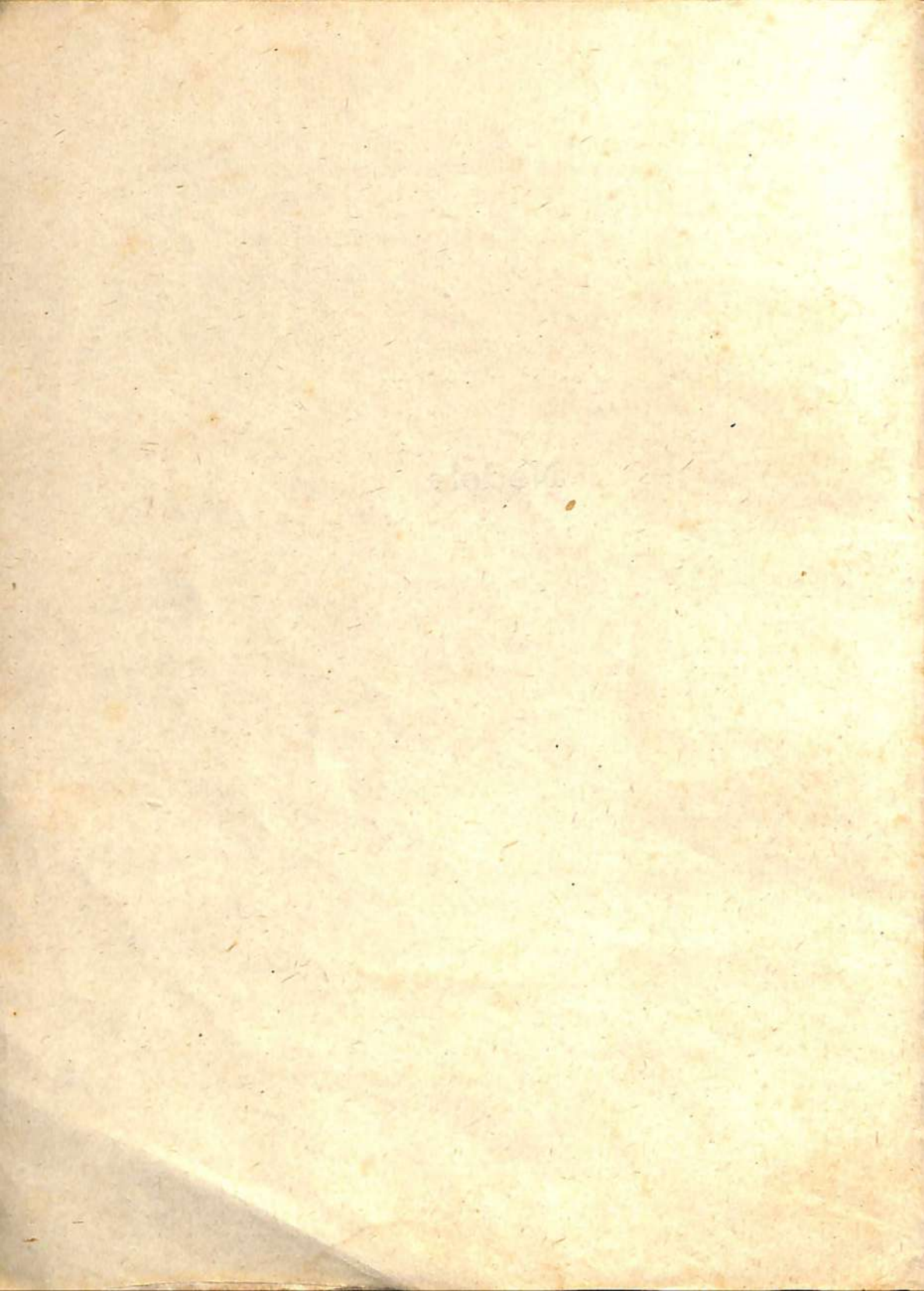
Aké je milé, keď v duchu predpoludňajších bohoslužieb rodina pokračuje popoludňajším čítaním! Otec číta hlasne pre všetkých z katolíckych časopisov. Pravdaže, vyberie si to, čo bude rodinu tešiť a zaujímať. Koľko občerstvenia, koľko posily padá do duši počúvajúcich! No najkrajším čítaním je predsa len Písmo sväté. Svet nepozná vznešenejšej a múdrejšej náuky, ako je Kristovo evanjelium. — Keďže sotva má už každý sv. Písmo alebo predbežne si ho ešte nemieni kúpiť, tu sa mu núka pre nedeľné a sviatočné čítanie knižka „S i e d m y d e ň P á n o v i“. V nej sú evanjeliá na všetky nedele a zasvätené sviatky i s krátkymi úvahami. Úvahy nie sú vyčerpávajúcimi výkladmi nedeľnej state evanjelia, sú to len povzbudzujúce a poučné myšlienky, vybrané z príslušného evanjelia. Knižka je prístupná všetkým, teda i chudobným, lebo aj oni majú právo tešiť sa z radostného zvestovania božieho. O týchto osobitne sa zmienil Kristus Pán: „Chudobným sa oznamuje radostné zvestovanie.“ (Mt 11, 5.)

Pros Ducha Sv., aby si vedel sväté pravdy vzťahovať na seba. Nečítaj rýchlo, ale pomaly a sústredene! Nehovor nikdy: „Čo mám z toho všetkého!“ Veď vieš dobre, že „nielen o chlebe žije človek, ale všetko požíva, čo z úst božích má svoj pôvod.“ (Mt 4, 4.)

Nitra, 11. februára 1945.

Pôvodca.

Nedele

Prvá nedela adventná.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 21, 25—33.

Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Podivné zmeny nastanú na slnku a na mesiaci i na hviezdach; a na zemi nastane súženie za bezradnosti (ľudí) z hukotu mora a vlnobitia, takže ľudia budú schnúť od strachu a pre očakávanie udalostí, ktoré majú zastihnúť celý svet. Lebo aj nebeské moci budú sa chvieť.

A vtedy uzrú Syna človeka prichádzať na oblaku s veľkou mocou a slávou.

Keď sa teda tieto veci počnú diať, pohliadnite hore, pozdvihnite svoje hlavy, lebo približuje sa vaše vykúpenie.

Aj podobenstvo im povedal o tom: „Všimnite si figovník a ostatné stromy. Keď sa ich výhonky rozvíjajú, pri pohľade na to poznáte, že blízko je leto. Tak i vy, keď uvidíte, že sa toto počína diať, vedzte, že blízko je kráľovstvo božie. Veru hovorím vám, že nepominie toto pokolenie, kým sa toto všetko nestane. Nebo a zem pominú, ale moje slová nepominú.“

Čo mi pripomína advent?

„Vieme, že je práve hodina, aby sme sa prebudili zo sna.“ (Rim 13, 11.)

„Advent? — Áno, už viem“, — povie si niekto, — „v advente chodíme na roráty, potom sú Vianoce, po nich Veľká noc, Turíce“ — a tým sa uspokojí. Starý cirkevný rok sa strieda s novým, noví ľudia prichádzajú na svet a starí odchádza-

jú. Sotva si človek dostatočne uvedomuje, čo je — cirkevný rok — a ako ho prežívať.

Cirkevný rok je názorné a tajomné sprítomnenie Kristovho života. Cirkev nám kladie pred oči udalosti, aby sme o nich rozjímali, sprítomňuje nám život a učenie Ježišovo, aby sme sa podľa neho správali. V prvom advente čakali Iudia príchod Vykupiteľa a my, pripomínajúc si túžbu našich predkov, máme túžiť po Jeho príchode do našej duše, máme prosiť, aby Jeho duch prenikol celý náš život. Na Vianoce sa z narodenia Ježišovho tešili pastieri pri jasličkách; i my sa tešíme z Jeho zrodenia v našich srdciach. V pôste máme zvlášť prinášať skutky sebazaprenia, lebo žijeme v pamiatke 40-denného pôstu Kristovho. Na Veľkú noc usilujeme sa povstať zo svojich chýb, ako Kristus Pán vstal z hrobu. Na to všetko potrebujeme pomoc božiu, a preto na Turíce prosíme o dary Ducha Svätého.

Aby sme skutočne vedeli prežívať cirkevný rok, zapojme svoje skutky, túžby a modlitby do túžob a modlitieb sv. Cirkvi. „Kto sa s **Cirkvou modlí, modlí sa najlepšie.**“ (Sv. Augustín.)

Advent. Skutočný a prvý advent trval asi štyritisíc rokov. Dnes si štyrmi týždňami pripomíname tú pamiatku túžobného očakávania. Ľudstvo pred príchodom Mesiášovým vyjadrovalo svoju túžbu piesňami, skutkami sebazaprenia a pokáním. Dnes však, pamätajúc na tú dlhú dobu očakávania, znovu nám dáva sv. Cirkev možnosť zamyslieť sa nad prvým adventom. Kňaz pri sv. omši neodrieka radostný chválospev „Gloria“. Omšové rúcho fialovej farby pripomína pokánie. Včasné ranné sv. omše, zvané roráty, odbavujú sa pred svitaním, za tmy, čo značí, že ľudstvo pred príchodom Mesiášovým žilo vo tme bludu a vo tme pohanstva.

Pristupujme s radosťou ku sviatosti pokánia, lebo približuje sa deň svetla, deň našej spásy, ako to vyjadril sv. Pavol v liste k Rimanom: „Noc sa (už) pominula, **deň sa priblížil. Shodme teda so seba skutky tmy.**“ (13, 12.)

Aký má byť môj advent? Advent mám prežívať v znamení dobrovoľného pokánia. Pokánie konáme za hriechy a chyby, ktorých sme sa dopustili. — Svedomitý obchodník sa usiluje splácať svoj dlh ziskom a prácou. Tak má urobiť každý človek aj voči Bohu. Dobrovoľným odriekaním má striasť so seba pri-

lišnú túžbu po zemských hodnotách. Trpezlivosťou spláca svoj dlh Bohu za svoju netrpezlivosť. Tichým uponížením láme výhonky pýchy, ktorá sa v ňom vždy prebúdzá. Štedrosťou, podporovaním chudobných premáha sebecko — egoizmus. Charitatívnou činnosťou umoruje dlh, urobený neláskou voči blížnému.

Keď takto prežívam advent, zdobím svoju dušu rúchom učenia Kristovho podľa slov dnešného čítania: „Oblečte sa však v Pána Ježiša Krista.“ (Rim 13, 14.)

Druhá nedela adventná.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 11, 2—10.

Za onoho času, keď Ján vo väzení (svojom) počul o skutkoch Kristových, poslal dvoch svojich učeníkov, aby sa opýtali: „Ty si ten, ktorý má prísť, alebo iného máme očakávať? Ježiš im povedal: „Idte, oznámte Jánovi, čo ste počuli a videli. Slepí vidia, chromí chodia, prašiví sa očisťujú, hluchí počujú, mŕtvi sa kriesia k životu, chudobným sa oznamuje radostné zvestovanie. A blažený, kto sa na mne nepohorší.“

A keď tí odchádzali, Ježiš počal hovoriť zástupom o Jánovi: Čo ste vyšli na púšť vidieť? Či azda trstinu vetrom klátenú? Ale čo ste vyšli vidieť? Či azda muža mäkko odetého? Hľa, jemné šaty nosia, čo bývajú v kráľovskom paláci. Ale načo ste prišli? Vidieť azda proroka? Áno, hovorím vám, i viac ako proroka. Lebo on je ten, o ktorom je napísané: „Hľa, ja posielam svojho posla pred tvojou tvárou, aby vopred pripravil cestu pred tebou.“

Nasleduj Mesiáša a jeho predchodcu!

„Idte, oznámte Jánovi, čo ste počuli a videli“. (Mt 11, 4.)

Mesiáš dokázal svoj božský pôvod zázrakmi. Na ne sa odvolával aj vtedy, keď prišli k nemu učeníci Jána Krstiteľa s otázkou: „Ty si ten, ktorý má prísť?“ Ježiš im odpovedal: „Idte, oznámte Jánovi, čo ste počuli a videli. Slepí vidia, chromí chodia... chudobným sa oznamuje radostné zvestovanie.“

(Mt 11, 5.) To byly zřejmé znaky, svedčiacie o osobe Mesiášovej, ktorého ľudstvo očakávalo.

Božstvo Mesiášovo sa odzrkadľuje i v jeho mystickom tele — v Cirkvi.

Mesiáš v Cirkvi.

Že náuka Spasiteľova bola božská, vidíme na dejinách a skutkoch Jeho Cirkvi. Dnes by Kristus tiež mohol poslať svojich služobníkov k poblúdeným bratom s odkazom: „Oznámte im, čo ste videli v mojej Cirkvi. Hľa, božskú náuku som priniesol na zem a dnes ju hlása moja Cirkev!“

Mesiáš učil večné pravdy. — Jeho Cirkev ich tiež hlása celému svetu, veď poslať misionárov do všetkých končín sveta, aby všade zasiať večné pravdy.

Mesiáš prijímal všetkých, ktorí šli za ním. Ani Cirkev neodmieta nikoho, kto s úprimným srdcom vyzná svoje poblúdenie a hlási sa ku nej.

Mesiáš uzdravoval malomocných. I Cirkev sa stará o týchto úbožiakov. Keď sa ich nikto na svete neujme, rehoľné sestry a misionári ich ošetrujú.

Mesiáš hlásal poslušnosť a úctu ku svetským zákonom. Cirkev ich nielen rešpektuje, ale prikazuje svojim veriacim poslúchať ich. Mesiáš hlásal lásku k bližnému. I Cirkev ju stále znovu hlása a uskutočňuje.

Mesiáš priniesol evanjelium chudobným, ktorými pohanský svet opovrhoval. Cirkev sa ich zastáva, poukazujúc na rovnosť ľudí každého stavu a povolania pred Bohom. Udrzuje pre najchudobnejších chudobínce a sirotínce, podáva im ochrannú ruku v sociálnych inštitúciách a ústavoch.

Nebuďme trstinou!

Keďže je svätá Cirkev tak dôslednou pokračovateľkou v hlásaní božskej náuky, je nemožné, aby som zaprel svoju Cirkev a svoju vieru! Je nemožné, aby som túto Cirkev nevedel hájiť a zastávať, je nemožné, aby som nemal vôľu plniť jej príkazy.

Nech mi je tu vzorom v dnešnom evanjeliu spomínaný sv. Ján Krstiteľ. On nebol trstinou. Jeho život a smrť nám jasne

hovorí, že radšej podstúpil smrť, než by mal prestúpiť zákon boží. I keď od nás nežiada Boh, aby sme sa utiahli do pustatiny ako sv. Ján, aby sme sa odievali drsným rúchom a živili lesným medom a kobyčkami ako on, jednako žiada od nás, aby sme si, najmä v advente, utiahnuc sa do chrámu, vykonali **dobru sv. spoveď**, aby sme sa **zriekli zbytočnej nádhery**, aby sme sa učili zriekať sa **hriešneho pohodlia**.

Pevný mravný charakter nie je trstinou, a preto sa nedá tak ľahko sklátiť vetrom smyselných náklonností. Stojí pevne v plnení zákonov božích i cirkevných!

Tretia nedela adventná.

Sväté evanjelium podľa Jána hl. 1, 19—28.

Za onoho času poslali Židia k Jánovi jeruzalemských kňazov a levitov, aby sa ho spýtali: „Kto si ty?“ A on vyznal a nezaprel. Vyznal: „Ja som nie Mesiáš!“ I spýtali sa ho: „Čo (si) teda? Si Eliáš?“ A on povedal: „Nie som!“ „Si vari prorok?“ Odpovedal: „Nie!“ Nástojili teda: „Tak kto si, aby sme mohli dať odpoveď tým, čo nás poslali? Čo tvrdíš sám o sebe?“ On riekol: „Som hlas volajúci na púšti: Pripravte cestu pre Pána! — ako povedal prorok Izaiáš“.

A poslovia, ktorí boli z (triedy) farizejov, sa ho ďalej pýtali: „Prečo teda krstiš, keď si nie Mesiáš, ani Eliáš, ani prorok?“ Ján im odpovedal: „Ja krstím (len) vodou, ale medzi vami je ten, ktorého vy nepoznáte. To je ten, ktorý po mne má prísť, ktorý predo mnou bol, ktorému ja nie som hodný rozviazať remienok na jeho obuvi!“

To sa stalo v Betánii za Jordánom, kde Ján krstil.

Prečo máš byť ponížený.

„Medzi vami je ten, ktorého vy nepoznate.“ (Jn 1, 26.)

„Kto si ty?“ — pýtame sa ľudí. „Ja som študent, ja obchodník, ja úradník, ja vysokoškolák, ja som minister, ja kráľ“, — odpovedia neraz povýšeným hlasom. Aká protiva medzi nimi a Jánom Krstiteľom! Ján, za ktorým sa hrnú učenci, Ján, ktorého osobnosť získava si pôdu vo verejnosti, odvracia pozor-

nosť od seba a upozorňuje na Mesiáša: „Medzi vami je ten, ktorého vy nepoznáte... ja som nie hodný rozviazať mu remienky na obuvi!“ (Jn 1, 26—27.)

Kto si ty?

Som smrteľník. Keby som bol akéhokoľvek vysokého postavenia, keby som pochádzal z kráľovského rodu, keby som tisíc kníh preštudoval alebo celú zem precestoval, keby som v čomkoľvek nad svojich bližných vynikal, vždy ostávam len hĺstvou hlíny, ktorú raz vynesú na cintorín. To je skutočnosť, ktorá sa vrýva do pamäti najmä na smrteľnej posteli mladíkovi i starcovi, kráľovi i žobrákovi. V nej sme všetci rovni. Čímže si teda? Opravdivá veľkosť nespočíva v lesku, v sláve a vo vonkajšej okrase, ale v okrase nesmrteľnej duše. — Základnou ozdobou duše je poníženosť.

Kto si? Čím viacej poznávaš seba, tým poníženejšie smýšľaš a konáš a tým väčší si v očiach Boha. „Kto sa stane poníženým, ako je takéto malé dieťa, ten bude najväčším v kráľovstve nebeskom.“ (Mt 18, 4.)

Veľký bol v očiach božích Ján Krstiteľ pre svoju poníženosť. Hoci vedel, že ho prestanú oslavovať, že si ho nebudú viac všímať, povedal smelo o sebe: „Ja nie som Kristus.“ Jeho skromné správanie robí ho podobným Mesiášovi. — Ponížené a skromné správanie detí prinúti Spasiteľa, aby ich privinul k sebe. Známe sú slová, ktoré povedal Ježiš o deťoch: „Nechajte malučkých a nezabraňujte im ku mne prichádzať“. (Mt 19, 14.) P. Mária, ktorá v poníženosti vidí v sebe ostatnú služobnicu Pána (čo bola i bez hriechu), dostane sa do najužšej prítomnosti s Mesiášom — stane sa jeho matkou. — Teda i my, čím sme poníženejší, tým bližšie sme k Bohu. Veď nekonečne, priam božsky sa ponížil Boh, keď vzal na seba ľudskú podobu, podobu vlastného stvorenia.

Spasiteľ medzi nami.

Ten, ktorého očakávaly všetky národy, je medzi nami. Ako veríme v Jeho slová, prednesené pri poslednej večeri: „Toto je telo moje“, tak musíme byť presvedčení o Jeho prítomnosti v našich bohostánkoch. Tam sa zračí nad slnko jasnejšie Jeho

božstvo v nekonečnej poníženosti . . . Rozjímaj chvíľu! . . . Chodíme okolo Neho, ale často zabúdame na Neho. Ľudia Ho urážajú, a On tak blízko k nim v úplnej tichosti znáša urážky. Koľko ráz prejdú ľudia okolo Neho bez povšimnutia, a On sa nestažuje. Autá, vozy zdola, lietadlá shora hrmocú pri Ňom, a On bez slova ako najtichšie bezmocné dieťa díva sa na všetko. Hľa, božská poníženosť v našich chrámoch! Takto ponížiť môže sa len Boh.

Ten, ktorého pamiatku narodenia očakávame, je s nami, je medzi nami. Či by nepovedal dnes sv. Ján Krstiteľ mnohým: „Medzi vami stojí ten, ktorého vy nechcete poznať a uznať?“

Štvrtá nedela adventná.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 3, 1—6.

Pätnásteho roku panovania cisára Tibéria, keď Pontský Pilát spravoval Judsko a Herodes bol štvrtvladárom v Galilejsku, Filip, jeho brat, štvrtvladárom v Itúrsku a v trachonitskom kraji a Lyzaniáš štvrtvladárom abilynským, za najvyšších kňazov Annáša a Kajfáša dostalo sa Jánovi vnuknutia od Pána na púšti. Preto začal chodiť po celom jordánskom okrese, aby hlásal krst na znak pokánia a na odpustenie hriechov, ako je napísané v knihe rečí proroka Izaiaša: Pripravte cestu Pánovi, urovnajte mu chodníky. Každú priepasť naplňte, každý vrch a kopec nižším urobte. Krivé zákruty urovnajte, strmé cesty urobte schodnými: a každý človek dôjde spasenia od Boha.

Priprav sa na Vianoce!

„Pripravte cestu Pánovi, urovnajte mu chodníky.“ (Lk 3, 4.)

Keď mali k nám prísť vodcovia organizovanej mládeže cudzieho štátu, mestá i dediny sa pripravovali na ich príchod. Bolo celkom prirodzené vidieť zástavami ozdobené domy a ulice.

Každej vzácnej návšteve sa tešíme, a preto sa na ňu chystáme.

„Príde otecko“, — volajú nadsene deti, keď im matka zvestuje skorý návrat otca z ďalekej cudziny. A už sa pripravujú na deň jeho príchodu, aby mu len urobily čo najväčšiu radosť.

„Príde deň pretekov“, — hovorí pretekár a začne otužovať svoje telo. Neraz venuje príprave veľkú námahu, len aby pri pretekoch dosiahol prvú cenu.

„Príde hosť“, — a v rodine všetko usporadujú, aby sa hosť u nich dobre cítil.

„Príde hlava štátu, prezident, kráľ na návštevu do mesta“. — A čo vidíme? Samé prípravy. Okrašľujú sa ulice a cesty, ozdobujú sa domy zástavami, stavajú sa slávobrány.

Každá príprava vyžaduje určitú obeť a námahu. Človek ju vďačne prinesie buď z lásky k osobe, ktorej sa chce zavďačiť, buď z lásky k veci, ktorú chce dosiahnuť. — Príprava však musí byť primeraná. Nebude sa preda predsa pretekár na preteky pripravovať vyvesením zástavy a okrašľovaním príbytku, ale cvikom vlastného tela. Ani v príprave na Vianoce nesmieme sa uspokojiť s tým, že okrášlime seba a svoje príbytky. Veď čakáme božského hosťa, ktorému sa môžeme odvdáčiť jedine pripravenou — **očistenou dušou**. Celé dni pred sviatkami čistíme, zametáme, drhneme, celé týždne venujeme vonkajšej príprave na sviatky. Či nemáme aspoň jednu hodinu venovať očisteniu duše — príprave vnútornej, ktorú žiada od nás Mesiáš?

Milióny katolíkov na celom svete pristupujú dnes ku sv. spovedi, a len ty by si ostal bez nej? Milióny detí získaly sv. spoveďou milosť posväcujúcu — obliekli sa do rúcha nevinosti — a len rodič by mal zaostať? Milióny ľudí odhodlávajú sa k nábožnému životu, a ty si tak neučinil? Milióny duší pripravujú sa pokáním na príchod Spasiteľov, a ty si ešte pohrúžený v hriechnych chůtkach?! — Odhodlaj sa a urob, čo ti káže dnešné evanjelium: „Pripravte cestu Pánovi, urovnajte mu chodníky.“ (Lk 3, 4.)

Včul je čas, lebo čoskoro oslávime pamiatku príchodu Mesiáša na svet. Včul je čas opustiť zľú spoločnosť, ktorá ťa vábí ku hriechu! Včul je čas zanechať zľú knihu, nemravné predstavenie, ak tvoje oči zvädzajú! Včul je čas postáť a vrátiť sa s cesty, ktorá nevedie k betlehemskému Dieťaťu! — Hľa, ako prísne hovorí Spasiteľ, aby sme chránili svoje údy pred hriechom: „A keď ťa pohoršuje tvoja pravá ruka, odtni ju a odhoď od seba, lebo lepšie ti je, aby zahynul jeden tvoj úd, ako žeby celé tvoje telo bolo uvrhnuté do pekla.“ (Mt 5, 30.)

Aby sa Mesiáš ľahšie dostal k tebe a ty k nemu, vyrovnaj údolie, ktoré si zavinił obchádzaním zákonov božích!

Nedeľa po Vianociach.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 2, 33—40.

Za onoho času Jozef a Mária, matka Ježišova, divili sa nad tým, čo sa o ňom hovorilo. Simeon ich požehnal a Márii, jeho matke, oznámil: Hľa, ustanovený je tento k padnutiu a pozdvihnutiu mnohých v Izraeli; je znamením, ktorému budú odpor klásť. — Tvoje vlastné srdce prenikne meč, — aby sa vyjavily myšlienky mnohých srdc.

Bola tam tiež prorokyňa Anna, dcéra Fanuelova, z pokolenia Azerovho. Dožila sa vysokej staroby mnohých dní. Po svojom panenstve žila za sedem rokov so svojím mužom. Teraz bola vdovou vo veku osemdesiatich štyroch rokov. Neopúšťala chrám, kde pôstom a modlitbou vo dne v noci slúžila Bohu. V tej chvíli aj ona sa ta dostavila, aby chválila Boha. Potom rozprávala o ňom v Jeruzaleme všetkým, čo očakávali Vykupiteľa.

A keď vykonali všetko, ako to zákon Mojžišov žiadal, navrátili sa do Galilejska, do svojho mesta Nazaretu. Dieťaťko ale rástlo a zosilnievalo, naplnené múdrosťou, lebo milosť božia prejavovala sa na ňom.

S Ježišom rozmáhaj sa i ty.

„Dieťaťko ale rástlo a zosilnievalo, naplnené múdrosťou, lebo milosť božia prejavovala sa na ňom“. (Lk 2, 40.)

Posledná veta v dnešnom evanjeliu núti nás zamyslieť sa nad sebou samými. Akože sa pričíňujem o to, aby som stále napredoval a zosilnieval i duševne? Keďže môj telesný vzrast

nezávisí odo mňa a nemám na ňom nijakej zásluhy, čímže sa môžem honosiť, ak nie vzrastom ducha, ktorý závisí od mojej príčinnosti?

Je prirodzené, že matka sa teší vzrastu svojho dieťaťa. Čo by však osožilo, keby ovocný strom rástol, mohutnel a nezarodil by? A takým planým stromom by bolo dieťa bez duševného vzrastu.

Vzmáhaš sa telesne.

Vzrast tvojho tela dostávaš zadarmo od Boha tak, ako ho dostávajú poľné Ialie. A tento zákon, ktorý dal Boh prírode, nezmení nijaká veda a nemôžeš ho meniť ani ty. Veď „ktože by si svojimi starosťami vedel predĺžiť postavu čo len o lakeť?“ (Mt 6, 27.) Podľa telesného vzrastu a podľa veku človek sa usiluje primerane odievať, šatiť. Inak sa odieva za detstva, inak v chlapčenskom veku a zasa inak vo veku mužnom. Vyrastajúc z detských šiat, vždy viac a viac dbá o svoj zovňajšok. No mylil by sa, kto by pri týchto starostiach zabúdal na vzrast svojho vnútorného, duševného života. Veď človek sa skladá z tela i z duše, a preto vzrast tela má byť v súlade so vzrastom ducha.

Mohutnej i duševne!

„Keď som bol dieťa, hovoril som ako dieťa, smýšľal som ako dieťa, usudzoval som ako dieťa; ale keď som sa stal mužom, zanechal som detské spôsoby“ (1 Kor 13, 11), — napísal sv. Pavol v liste Korinťanom. — Za detských rokov boli naše poznatky chatrné, detstvu primerané. Obzor vedomostí sme si rozšírili v školách, v spolkoch a čítaním dobrých kníh. Dobre vieme, že by sme zaostali, keby sme svoje vedomosti nedopĺňali štúdiom, prípadne novými skúsenosťami. Keď teda človek v nijakom povolání sa neuspokojí s vedomosťami, ktoré mal za detstva (usiluje sa poznávať viac a viac), či ako veriaci mal by sa uspokojiť len s takým poznaním náboženských právd, aké poznanie mal v laviciach ľudovej školy? Či poznať svojho Boha, hlboko vniknúť do právd svojej viery nie je aspoň tak dôležité, ako napr. byť odborníkom v prírodných vedách alebo bezchybne ovládať spoločenské predpisy?

Malému, ešte nie školopovinnému dieťaťu stačí, že vie ukázať, kde je P. Boh, že vie složiť rúčky a prežehnať sa, že pri oltári alebo pri jasličkách si klakne vedľa matky a robí to, čo vidí u nej. No nemôže sa s tým uspokojiť žiak a najmä nie študent. Veď žiak musí už poznávať základné náboženské pravdy, vlastnosti božie, neskôr sa učí chápať a plniť príkazy Desatora a cirkevné prikázania. Študent sa má naučiť obhajovať svoje náboženstvo, aby sa sám nedal vo viere otriasť falošnými prorokmi a aby aj iných presvedčil o svätých pravdách Kristovho učenia. — Sme Iudia slabí, krehkí, a preto musíme stále dopĺňať svoje poznatky — najmä náboženské. „Plný múdrosti“ bol od narodenia len Ježiš, pretože bol Boh. Kde si obnovím, doplním a prehĺbim svoje náboženské poznatky? — Kde inde, ak nie v náboženských časopisoch, ak nie v slove božom po nedeliach a sviatkoch, ak nie v katolíckych spolkoch?

Roky plynú, vzráhamo sa vekom, ale či rastieme aj v milosti u Boha? Či sa usilujeme byť s roka na rok dokonalejší? — Daj, Bože, aby sme zosilnievali nielen telom, ale i duchom a milosťou u Teba!

Nedeľa po Novom roku.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 2, 19—23.

Za onoho času, keď umrel Herodes, hľa, anjel Pánov zjavil sa Jozefovi v Egypte vo snách a vyzval ho: Vstaň a vezmi dieťa a jeho matku a vráť sa do izraelskej krajiny, lebo už sú mŕtvi, ktorí čihali dieťaťu na život. On vstal, vzal Dieťa i jeho Matku a vrátil sa do izraelskej krajiny.

Ale keď sa dozvedel, že v Judsku kráľuje Archelaus namiesto svojho otca Herodesa, bál sa ta navrátiť. Keď dostal vo snách ďalšie napomenutie od Boha, odobral sa do galilejského kraja. Keď ta došiel, osadil sa v mestečku, ktoré sa volalo Nazaret.

Tak sa naplnilo, čo bolo predpovedané od prorokov: že sa bude menovať Nazaretským.

Meno najmocnejšie.

„Malého chlapčeka nazvali menom Ježiš“. (Lk 2, 21.)

„Pochválený buď Ježiš Kristus“, — pozdravujeme sa po katolícky na uliciach, po cestách, pri vstupe do domu, vo dne i v noci, vo sviatok i v robotný deň. Prečo tak často spomínáme meno Ježiš? — Pozorujme seba a presvedčime sa, že čím milšia je nám niektorá osoba, tým častejšie o nej hovoríme, tým častejšie vyslovujeme jej meno. Keďže meno Ježiš je naším klenotom, najčastejšie sa ozýva z našich úst. A ozýva sa to meno nielen okolo nás, ale od východu až po západ, od severu až po juh. Neozýva sa len dnes, ale po dlhé storočia je jednako velebené, hoci napr. mnohí oslávenci svetového mena padli do zabudnutia. — Prečo? Lebo meno

Ježiš je najmocnejším menom v dejinách.

V tomto mene je skryté božstvo, teda náš Boh — Stvoriteľ a Spasiteľ. Kristus Pán si bol vedomý svojej božskej moci, keď povedal: „Syn sám od seba nemôže ničoho činiť, iba čo vidí činiť Otca, lebo čokoľvek On činí, to činí podobne i Syn.“ (Jn 5, 19.)

Nebolo dosiaľ v dejinách a nebude mena, ktoré by ľudstvo tak tiahlo, ako meno Ježiš. Veď v znamení tohto mena milióny ľudí položili svoj život. V znamení nijakého iného mena nevie človek tak pokojne prinášať obete ako v znamení mena Ježiš.

Nebolo a nebude učenca, ktorého náuka by tak preporodila život v rodinách a v národoch ako náuka Ježišova. Čujme, čo hovorí veľký komunista v Španielsku po svojom obrátení: „Pravda, a to jediná, je len v učení Ježiša Krista, ktorý je samá láska a samá útrpnosť ešte aj proti svojim nepriateľom. Ako inakšie by svet dnes vyzeral, keby sa nebol oddialil od Jeho náuk!“ (Enrique a Matorra.)

Nebolo a nebude pod slnkom mena, iba meno Ježiš, pre ktoré mnohé osoby zriekajú sa všetkých radostí svetských a zavazujú sa žiť v dobrovoľnej chudobe, pamätajúc na slová Ježišove: „Keď chceš byť dokonalým, id', predaj, čo máš, a rozdaj chudobným“. (Mt 19, 21.) Zavazujú sa žiť vo večitej čistote, tešiac sa na odplatu podľa slov Spasiteľových: „Blahoslavení čistého srdca, lebo oni budú hľadiť na Boha“ (Mt 5, 8), a viažu sa v živote k dokonalej poslušnosti.

Nebolo a nebude v histórii mena tak mocného ako meno Ježišovo, ktorý nie násilím, ale silou milosti vie nadchnúť bohatých ku štedrosti, chudobných k obetavosti, chorých k trpezlivosti a každého ku kresťanskej láske k bližnému. — A keby sme i pri spomenutí mena Ježiš nemuseli myslieť na všetky vyššie spomenuté dobrá pre náš život, predsa by meno Ježiš ostalo najmocnejším, lebo týmto menom sme boli vykúpení z večného zatratenia. „Niet iného mena pod nebom ľudom daného, v ktorom by sme mohli byť spasení.“ (Skt 4, 12.)

Nebolo a nebude mena, ktoré by bolo toľkou útechou v nešťastí, v nebezpečenstve a pri smrti ako meno Ježiš. Nijaká sláva a krása nevie dať svetu a človeku ten pokoj,

ktorý dáva Ježiš. Nad hrobom slávnej francúzskej herečky Evy Lavallièrovej, ktorá po najväčších úspechoch a ováciách nebola šťastná a spokojná, kým nenašla vnútorný pokoj v náuke Ježišovej, je nápis: „Moje najmilšie meno je Ježiš.“

Hľa, aké vzácne je meno Ježiš v ľudských dejinách, a ty by si sa mal červenat pri jeho vyslovení? Koľko dobrého prinieslo svetu meno Ježiš, a predsa je ono mnohým ťiňom v oku. Keďže Boh toto meno povýšil, „aby sa na meno Ježiš skláňalo každé koleno na nebi, na zemi a v podsvetí“ (Flp 2, 10), — prečo neskloníš hlavu ty, prečo máš tak málo poníženosti pri ňom a prečo tak málo hrdosti pre meno Ježiš?

Prvá nedela po Zjavení Pána.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 2, 42—52.

Keď mal Ježiš dvanásť rokov, išli podľa obyčaje do Jeruzalema. Keď sa slávnosť skončila a vracali sa domov, ostal chlapček Ježiš v Jeruzaleme. Ale jeho rodičia to nezbadali. Keďže si mysleli, že je v ostatnom sprievode, prešli deň cesty. Až potom ho sľadávali medzi pokrvnými a jemu rovnými. Keďže ho nenašli, vrátili sa späť do Jeruzalema, aby ho tam hľadali.

Po troch dňoch našli ho v chráme: tam sedel uprostred učiteľov, počúval ich a kládol im otázky. A všetci, čo ho počúvali, divili sa nad jeho rozumnosťou a odpoveďami. Keď ho teda zazreli, udivením ustrnuli. Vtedy sa ho pýtala jeho matka: Synu, prečo si nám tak urobil? Hľa, tvoj otec i ja s bolesťou sme ťa hľadali. Ale on im odpovedal: Načo ste ma hľadali? Nevedeli ste, že musím sa starať o veci svojho Otca? Ale oni vtedy nerozumeli reči, ktorú im povedal. Potom vydal sa s nimi na cestu, vrátil sa do Nazaretu, kde im zostal podriadený.

Jeho matka zachovávala všetky tieto udalosti vo svojom srdci. A Ježiš sa vzťahoval v múdrosti a veku, v milosti u Boha, i u ľudí.

Rodič a dieťa.

„Hľa, tvoj otec i ja s bolesťou sme ťa hľadali“. (Lk 2, 48.)

„Ťažko som sa trápila na teba,“ — hovorí matka dcére, — „a ty by si nás nechala?“ Dievča cíti povolanie do rehole, chce

zasvätiť život Bohu. Chce sa zrieknuť všetkého, čo ju viaže k rodine, ku svetu. Všetko len pre Boha. Matka ju nechápe. Dcéra trpí.

Vieme zo sv. Písma, že dvanásťročný Ježiš dal vedieť svojej matke a sv. Jozefovi, že Bohu patrí prednosť i pred najbližšími. Boh nás stvoril, aby sme Jemu slúžili. Každé slovo, každý krok a každý skutok Ježišov boli prekrásnou službou Bohu. Preto hoci vie, že matka a sv. pestún trpia, hľadajúc ho s bolestnou starostlivosťou, pokojne ostáva v chráme božom. Na otázku Márie: „Synu, prečo si nám tak urobil?“ (Lk 2, 48) odpovie rozhodne, ale i láskave: „Nevedeli ste, že musím sa starať o veci svojho Otca?“ (Lk 2, 49.)

Pri čítaní týchto slov evanjelia dostávame novú poučku. Dostávajú ju rodičia: Nebáť sa obeť priniesť a nezabraňovať svojmu dieťaťu, aby išlo za svojim povoláním! — Prijmi, katolícky rodič, z božích rúk túto obeť! Boh volá tvoje dieťa? Nezdružuj ho, aby azda nemusel tvoj syn alebo dcéra celý život blúdiť pomýlenou cestou.

Najumeleckejšie dielo — dobre vychovať dieťa.

Mozaikový obraz tvorí sa pomaly a premyslene z drobných kamienkov. Rodič tým, že vychováva dieťa, tvorí v jeho duši živý mozaikový obraz. Každé jeho slovo a každý skutok je drobným kamienkom, ktorý sa pomaly vtlačá do duše dieťaťa. Aké budú kamienky, taký bude obraz v dieťati.

Dieťa je odkázané na výchovu. V encyklike pápeža Pia XI. čítame: „Dobre vieme, že dieťa sa nemôže samo postarať ani o svoje potreby, vyplývajúce z prirodzeného života, a tým menej môže tak učiniť vo veciach, ktoré sa týkajú života nadprirodzeného, ale je odkázané po dlhé roky na pomoc, podporu a výchovu iných (Kresť manželstvo)“. Najlepšou školou výchovy v rodine sú skutky rodičov, lebo deti vždy budú viac pozorovať, čo rodičia robia, ako čo vravia (Sv. Cyprián). Starostlivý rodič bdie nad svojím dieťaťom, a preto sa zaujíma o to,

čo dieťa rozpráva a čo číta. Keďže je prirodzené nedať do rúk dieťaťa nôž alebo oheň, je zrejmé vziať z jeho rúk takú knihu, ktorej obsah mohol by otráviť jeho dušu. Nech sa teda

nestažuje ani dospelé dieťa, keď otec, matka v tomto uplatňujú svoje práva.

Ako sa dieťa správa v škole a v spoločnosti? I tu neraz stačí poznámka, slovo, za ktoré raz dieťa bude rodičom po-vďačné: „Naučil si sa úlohú? Ako si odpovedal z nábožen-stva?“ atď. Keď dieťa vidí, že rodič zaujíma sa o jeho povin-nosti, učí sa svedomitosti.

Keď sa rodič stará, kde chodí syn, dcéra, kedy sa vracajú z ulice, nedožije sa trpkého sklamaní od detí a nebude mu-sieť počuť výčitku: „Prečo ste ma nevychovali?“

Rodina má byť pre členov rodiny tým, čím je pre veriacich vo farnosti kostol. Sv. Ján Zlatoústý napomína: „Vy, rodičia, buďte apoštolmi svojich detí; váš dom je vašim kostolom.“ Každý uzná, že poľutovania hodné sú deti, ktorým sa dostáva pohoršenia od najbližších. Dobrý rodič pamätá na prísnu vý-strahu Spasiteľovu: „Ale kto by pohoršil jedno z týchto ma-lých dietok, lepšie by bolo pre neho, keby sa mu mlynský ka-meň zavesil na krk a tak by bol ponorený do morskej prie-pasti.“ (Mt 18, 6.)

Druhá nedela po Zjavení Pána.

Sväté evanjelium podľa Jána hl. 2, 1—11.

Za onoho času bola svadba v Káne Galilejskej. Bola tam aj Matka Ježišova.

Na svadbu pozvali i Ježiša a jeho učeníkov. Keď im pochybelo víno, riekla Ježišovi matka: „Nemajú vína!“ Ježiš jej na to odpovedal: „Žena, čože je mne a tebe? Ešte neprišla moja hodina!“ Tu jeho matka povedala posluhovačom: „Čokoľvek vám povie, urobte!“ A bolo tam šesť kamenných nádob, každá na dve až tri miery, ako si to vyžadovaly židovské očisťovacie (obrady). I povedal Ježiš (posluhovačom): „Naplňte tie nádoby vodou!“ A naplnili ich až do vrchu. Potom im riekol: „Teraz načrite a zaneste starejšiemu!“ A oni zanesli. Keď starejší ochutnal vodu premenenú na víno, zavolať si ženícha — nevedel totiž odkiaľ sa (víno) vzalo, ale posluhovači, ktorí načierali vodu, to vedeli — a povedal mu: „Každý podáva najprv dobré víno a horšie len potom, keď si (hostia) upili. Ty si však odložil dobré víno až dosiaľ!“

Tento div v Káne Galilejskej bol prvý, ktorý urobil Ježiš, a tak zjavil svoju slávnu moc. A jeho učeníci uverili v neho.

My veríme Kristovi.

„Tento div v Káne Galilejskej bol prvý, ktorý urobil Ježiš, a tak zjavil svoju slávnu moc“. (Jn 2, 11.)

„Verte mi, ja sa vyznám v ľuďoch, a preto som presvedčený, že Kristus bol viac než človek. Kto sa vyzná v ľuďoch, po-

zná, že v Kristu je niečo, čo nemožno vyjadriť ľudskými formulkami", — povedal Napoleon. Slová, skutky a zázraky Kristove sú tak veľké, že presahujú všetky ľudské možnosti a všetku ľudskú múdrosť. Pred Kristom ustupujú do pozadia i najväčší mudrci a veľikáši. Či vykonal kedy človek aspoň ten jediný skutok, ktorým Kristus dokázal svoje božstvo na svadbe v Káne Galilejskej? Nikdy sa nezmôžeme na také skutky, ktoré sú nad našu prirodzenosť. No Kristus Pán nie jediným, ale množstvom zázrakov potvrdil svoj božský pôvod. — Učiteľ, prv než nastúpi svoj úrad, predstaví sa a predostrie svoj diplom. I Kristus, aby mu uverili, že je Synom Božím, že nikto, iba On má božské poslanie celý svet učiť, predstavil sa a **predostrel svoj božský diplom**. Týmto boli jeho prorockvá, jeho svätý život a zázraky, ktoré konal zo svojej moci a v svojom mene.

Kristus dokázal svoje božstvo prorockvami.

Ten, ktorého vyznávame, ten, ktorému staviame chrámy, ten, ktorého oslavujeme pri bohoslužbách, jediný môže poznať budúce udalosti. On nehádal, ale predpovedal s určitosťou, on netušil, ale videl, lebo bol Boh. Učenikom napr. presne predpovedal zradu: „Veru, veru, povedám vám: Jeden z vás ma zradí“ (Jn 13, 21.). S jasnou určitosťou predpovedal, že bude ukrižovaný, že na tretí deň vstane z mŕtvych. Hovoril o budúcom zničení Jeruzalema, o rozšírení svojej cirkvi atď. Dnes vieme, že všetky jeho predpovede sa splnily dopodrobna.

Kristus dokázal svoje božstvo svätým životom.

Keď niekto začína byť v našich očiach veľkým, vyzvedáme sa na jeho život a skúmame, či jeho skutky vždy a všade sú také dokonalé a veľké, akými sa nám na prvý pohľad zdaly. A tu prichádzame k presvedčeniu, že ani jeden človek nie je bez chýb a nedokonalostí. Jednako však túžime mať pred očami osobnosť, na ktorú sa môžeme spoliehať a hľadiť na ňu ako na vznešený ideál. Ak prelistujeme dejiny, nájdeme v nich osobnosť, ktorá absolútne priťahuje, a tou je Kristus. On je náš, veď hlásime sa k nemu a vyznávame jeho vieru. Kristus bol bez hriechu. Nielen že nemal hriechu, ale všetky čnosti

boly v ňom v heroickom rozpätí. Kto iný ako Kristus mohol povedať o sebe: „Kto z vás usvedčí ma z hriechu?“ (Jn 8, 46.) Sám zradca Judáš svedčí o jeho svätosti, keď hovorí: „Zhrešil som, lebo som zradil nevinnú krv.“ (Mt 27, 4.) Vieme o svätých, že každý z nich vynikal v niektorej čnosti. V Kristovi však odzrkadľovali sa rovnako všetky čnosti v najvyššej miere a v najväčšom súlade.

Kristus dokázal svoje božstvo zázrakmi.

Prvým zázrakom na svadbe v Káne Galilejskej poučila sa užšia spoločnosť o božstve Ježišovom. Ďalšími zázrakmi presvedčal Kristus širšiu verejnosť o svojom božskom pôvode. Vieme o ňom napr., že utišil búrku na mori, že dotykom, slovom alebo i na diaľku uzdravoval chorých, navracal ľuďom zrak, sluch, reč, že kriesil mŕtvych atď. Pozrime len na Lazára. Keď už štvrtý deň ležal v hrobe, Kristus Pán káže odvaliť kameň. Potom pozdvihne oči k nebu a povie: „Otče, ďakujem Ti, že si ma vyslyšal“. (Jn 11, 41.) A na slová: „Lazár, poď von!“ vyšiel z hrobu živý a zdravý ten, ktorý bol už v rozklade. Najväčším zázrakom, svojim zmŕtvychvstaním, odstránil Kristus každú pochybnosť o svojom božstve.

Kristus Pán sa na zázraky odvolával ako na skutky božie, ba hovoril o sebe: „Ja a Otec sme jedno“. (Jn 10, 30.) Preto pevne veríme Kristovi, ideme za jeho absolútnym vodcovstvom a podriaďujeme sa ochotne, lebo vieme, prečo sme mu uverili.

Tretia nedela po Zjavení Pána.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 8, 1—13.

Za onoho času, keď sostúpil Ježiš s vrchu, šly za ním mnohé zástupy. Vtedy predstúpil pred neho istý človek, postihnutý prašivosťou, poklonil sa mu a prosil ho: Pane, keď chceš, môžeš ma očistiť.

Ježiš nato vystrel svoju ruku, dotkol sa ho a rozkázal: Chcem, buď čistý! A hneď bol uzdravený od svojej prašivosti. Potom mu Ježiš rozkázal ďalej: Varuj sa, aby si o tom nikomu nehovoril. Ale najskôr id', ukáž sa kňazovi a prines svoj dar v obeť im na svedectvo, ako Mojžiš ustanovil svojim zákonom.

Keď sa potom navrátil do Kafarnauma, pristúpil k nemu istý stotník a predniesol mu túto svoju prosbu: Pane, môj sluha leží doma porazený a hrozne sa trápi. Keď mu Ježiš vyhlásil: Prídem a uzdravím ho — stotník takto mu odpovedal: Pane, nie som hodný, aby si vošiel pod moju strechu, ale rozkáž len slovom, aby môj sluha bol uzdravený. Lebo i ja som podriadeným človekom a mám zasa vojakov pod sebou. Keď teda jednému rozkážem: Id'! — vtedy ide a zasa inému poviem: Poď! — a príde a inému svojmu sluhovi rozkážem: Urob to! — a urobí mi to.

Keď to Ježiš vypočul, udivený povedal svojmu sprievodu: Veru, hovorím vám, že u nikoho v Izraeli nenašiel som tolkej viery.

Ale hovorím vám: Mnohí prídu od východu a západu a zasadnú hodovať s Abrahámom, Izákom a Jakubom v kráľovstve nebeskom, kým občania kráľov-

stva budú vyhodení do zovnútornej tmy. Tam bude plač a škrípanie zubami.

Potom Ježiš povedal stotníkovi:

Id' a ako si uveril, nech sa ti tak aj stane!

V tú istú hodinu uzdravil sa jeho sluha.

Kde je živá viera?

„U nikoho v Izraeli nenašiel som toľkej viery“. (Mt 8, 10.)

„Oj, ako je im dobre! Sú zdraví a chodia po božom svetle“, — vzdychne ne jeden prikovaný chorobou k lôžku. „Ako je dobre tým, čo majú rodičov“, — spomína sirota. Zdravie, rodič, ďalej dostatok, úspech, to všetko sú božie dary. Škoda, že si ich človek oceňuje až vtedy, keď ich nemá. No medzi najvzácnejšie dary patrí naša sv. viera. Či si vieme dostatočne oceniť i tento dar, ktorý sme zadarmo dostali od Boha? Či v povedomí tohto veľkého daru vyhladávame Krista s dôverou stotníka, aby sme prosili o menšie dary? — Pozrime len, s akou vierou a nádejou idú za Kristom tí, čo ho predtým nemali alebo pred ktorými začína sa otvárať Kristova náuka vo svojej božskej kráse.

Idú za Kristom:

Deti. Rajske oči detí žiaria radosťou, keď matka prvý raz skladá ich rúčky k modlitbe, keď dieťa vyslovuje meno Ježiško. Ako vďačne prijíma školské dieťa poučenie o Bohu, o Jeho príkazoch, najmä o počúvaní sv. omše, vídame v škole. „Aj som plakal, keď ma nepustili do kostola,“ — priznal sa istý žiačik. Ako sa vedia oduševniť detské neskazené duše, keď sa im hovorí o misiách medzi černošskými pohanmi, akó sa tešia, keď sú pripravované na sv. spoveď a na sv. prijímanie, o tom by veľa vedeli rozprávať katechéti po školách. Kristus volá dietky k sebe: „Nechajte malučkých a nezabráňajte im ku mne prichádzať!“ (Mt 19, 14.) A nevinné deti idú za Kristom dotiaľ, kým ľudská zloba im v tom nezabráni.

Pohani. Tí, čo nemali pravú vieru v trojjediného Boha, túžia po nej. Vážia si príkazy božie a neboja sa prinášať za ne

obety. „Nedávno boli títo ľudia ešte Iudožrúti, ale teraz máme tu kresťanov, ktorí po týždni práce urazia 60—70 km, aby sa v nedeľu mohli zúčastniť na omši svätej,“ — píše napr. apoštolský prefekt o černochoch z prefektúry vodopádov Stanleyových. Hľa, s akou dôverou idú za Kristom novoobrátení pohani!

Konvertiti. Vo všetkých, ktorí v chaose nových čias si zachovali zdravý úsudok, rastie so dňa na deň presvedčenie, že život nemožno budovať na hypotézach a teóriách, ale na pevných a istých pravdách. Práve preto sa mnohí navracajú do Cirkvi Kristovej. Nie je náboženstva, ktoré by sa mohlo pochváliť toľkými konverziami ako náboženstvo katolícke. Tak napr. v Anglicku je tých, čo sa hlásia ku Kristovi a do jeho Cirkvi, ročne vyše 10 tisíc, v Nemecku až 11 tisíc a vo Spojených Štátoch je ich do roka 40—50 tisíc. Všetci títo idú za Kristom, hodnotia si sv. vieru a vyznávajú so Šimonom Petrom: „Pane, ku komu pôjdeme? Ty máš slová života večného.“ (Jn 6, 69.)

Pohanský stotník zahanbuje silnou vierou židovských súčasníkov. Verí bez pochyby, že Kristus môže uzdraviť jeho sluhu. Veď videl zázraky Kristove a povedal si: „Iste je tak Mesiasom ako i Synom Božím, za akého sa vydáva, hoci nesľubuje obnovenie kráľovstva izraelského.“ V ňom žila opravdivá túžba po nadzemskom živote. A Spasiteľ sám dáva ho za príklad ostatným, keď hovorí: „Veru, hovorím vám, že u nikoho v Izraeli nenašiel som toľkej viery.“ (Mt 8, 10.)

Koľkí obrátení pohani a konvertiti môžu slúžiť za vzor nemalému počtu katolíkov, ktorí vieru zdedili po otcoch! Či len preto nemá si človek vážiť zdravia, že ešte neokúsil chorobu? — Či len preto, že máme vieru zdedenú, že máme chrámy božie poruke, že často počúvame o krásach evanjelia Kristovho, len preto mali by nám sv. veci našej viery zovšednieť?

Štvrtá nedeľa po Zjavení Pána.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 8, 23—27.

Za onoho času vstúpil Ježiš do lodičky a nasledovali ho jeho učeníci.

Ale na mori povstala taká búrka, že lodička bola od vln celkom pokrytá. No on spal. Vtedy pristúpili k nemu učeníci, zobudili ho týmto svojim volaním:

Pane, zachráň nás, hynieme!

Ale Ježiš im odpovedal:

Čo sa bojíte, vy maloverní?

Potom povstal, rozkázal vetrom i moru a nastalo hlboké ticho.

Ludia sa divili a medzi sebou sa spytovali: Ktože je len tento, že ho dokonca i vetry a more poslúchajú?

V búrkach života.

„Pane, zachráň nás, hynieme!“ (Mt 8, 25.)

Život človeka s jeho utrpeniami a strasťami, ktoré prežíva na zemi, veľmi sa podobá loďke na rozbúrenom mori. Boh nielen nás, ale aj učeníkov, ktorí s Kristom žili, navštívil občas tvrdou skúškou — búrkou života.

Učeníci za búrkou.

Obloha sa zatmí. Vlny narazia na loďku a zdá sa, že všetci zahynú. Unavený Kristus pokojne odpočíva. Prestrašení učeníci pristúpia k nemu a v úzkosti volajú: „Pane, zachráň nás, hynieme“. (Mt 8, 25.) Nasledovníci Kristovi nemali ešte dô-

veru, ktorá mala byť raz základom stavby ich duševného života. Veď ich v budúcnosti bude čakať len výsmech pohan-ského sveta. Budú musieť bojovať proti vlastnému národu, proti priateľom, ba proti vlastným bratom a sestrám. Budú prenasledovaní a životy položia za obeť. No bez živej viery zanechali by apoštolské povolanie už pri prvých prekážkach; preto Kristus Pán, aby priviedol učeníkov k živej viere, vzbudil v nich zdanie, ako by nič nevedel o hroznom nebezpečenstve. Keďže viera učeníkov v nebezpečenstve ochabla, poučí ich božský Spasiteľ karhavým hlasom: „Čo sa bojíte, vy maloverní?“ (Mt 8, 26.)

Dnešok pri utrpeniach.

Prežívame ich všetci. Nie je bez nich národ, rodina, jednotlivec. Búrka zahrmlí aj vtedy, keď ju nečakáme. Vidieť tmavý obláčik; tu v chudobnej rodine, kde si otec vzdychne: „Čo budeme jesť?“ — tam zas azda v lepšej rodine, ktorá pri posteli chorého člena s plačom sa modlí: „Bože, či aj toto dieťa nás opustí?“ Inde pocíti ho jednotlivec pri strate údov alebo zdravia vôbec. — Lahšie by bolo čakať na zázračnú pomoc božiu ako sa povzniesť na výšku viery, ktorá vidí vôľu božiu a Jeho otcovskú ruku aj v najväčšom utrpení. Vedzme však, že všetci dopustí Boh na nás i trudné chvíle, aby sa dokázala naša zdokonalená viera.

Zdá sa, že Boh spí.

Človekovi, skúšanému ťažkým utrpením, vkrádajú sa do úst rúhavé slová: „Či ma Boh nevidí?“ Zdalo by sa, že Boh zaspal ako Kristus na lodičke za búrky. Za týmto „spánkom“ je však skrytý hlboký smysel. Boh poučoval ľudí v Starom i Novom zákone o tom, čo majú robiť, aby boli spasení. Keď sa človek nedal poučiť Jeho slovami, musí sa učiť na tvrdej skutočnosti. A touto skutočnosťou sú utrpenia — búrky v našom živote. Či máme ešte čakať na Jeho zázraky? Môžeme žiadať, aby Boh násilne odstránil zlo, zasiat ľudmi, u ktorých príkazy ostaly bez povšimnutia? — Buďme istí, že neraz Boh dopustí aj na nás zdanie, ako by zaspal, ako by sa skryl, len preto, aby zdokonalil v nás vieru, ktorá nás vedie do života večného.

Piata nedela po Zjavení Pána.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 13, 24—30.

Za onoho času predniesol Ježiš zástupom toto podobenstvo:

Kráľovstvo nebeské podobné je človekovi, ktorý dobré semeno seje na svoju roľu. Ale kým ľudia spali, prišiel jeho nepriateľ a prisial aj kúkol medzi pšenícú a odišiel.

Keď už vyrástlo steblo a počalo aj do klasu vyháňať, až vtedy sa objavil kúkol.

Tu pristúpili sluhovia k svojmu pánovi a pýtali sa ho: Pane, či si nezasial na svoju roľu dobré semeno? Kdeže sa (tam) vzal teda aj kúkol? On im odpovedal: Zlostný človek to urobil.

Keď sa ho ďalej pýtali sluhovia: Chceš, aby sme išli von a posbierali ho? — odpovedal im: Nie! — aby ste pri sbieraní kúkoľa nevytrhali spolu s ním i pšenicu. Nechajte oboje rásť až do žatvy. V čase žatvy vydám rozkaz svojim žencom: Posbierajte najprv kúkol a poviažte ho do snôpkov na spálenie, ale čistú pšenicu shromažďite do mojej stodoly.

Prečo je a kto seje kúkol?

„Pane, či si nezasial na svoju roľu dobré semeno? Kdeže sa tam vzal teda aj kúkol?“ (Mt 13, 27.)

„Keby som mohol, všetko zlo by som vo svete zničil,“ — je úprimným želaním každého človeka, ktorý miluje poriadok, svedomitosť, čistotu. Zničť mravné zlo, udusiť hriech želajú

si všetci, ktorým záleží na tom, aby celý svet ako jedna rodina oslavoval Boha. No oslava rodí sa v boji a v zápase. Zápasník musí dobré semeno s kúkoľom. Preto povedal Kristus: „Neprišiel som pokoj uvádzať, ale meč!“ (Mt 10, 34.)

Dobré semeno a kúkoľ.

Kristus Pán prirovnáva kráľovstvo božie k roli, na ktorej je zasiate dobré semeno. Ale príde zlý človek a naseje na roľu kúkoľ. Tak chce zničiť úrodu. Lenže úrodu nezničí, lebo dobré semeno vyrastie.

Hospodár trpí na roli kúkoľ. Necháva ho rásť spolu s dobrým semenom. Slnko ohrieva a dážď zavlažuje osivo tak ako i kúkoľ. Až v čas žatvy rozkáže vytrhať kúkoľ, poviazať ho do snôpkov a hodiť do pece. — Tak robí i nebeský Hospodár s hriešnikmi. Nechá ich žiť. Dáva im vzrast, zdravie a požehnáva im majetky ako tým dobrým. Netrestá ich hneď, ale dáva im možnosť, aby sa polepšili. Jeho otcovská zhovievavosť čaká na obrátenie, lebo nechce smrť hriešnika. — Boh nielen že neníči hriešnikov ihneď, ale aj im udeľuje z prirodzených darov. Prečo? Lebo vidí, že ich za určité dobré skutky, ktoré vykonali, nebude môcť odmeniť na druhom svete. — No keď príde čas žatvy, teda súdny deň, shromaždí ich na jedno miesto a povie hrozné slová: „Vzdialte sa odo mňa, zlorečenci, do večného ohňa!“ (Mt 25, 41.)

Kto rozsieva kúkoľ na tvojom poli?

Si azda mladý. Spoločnosť mladých vidí tvoje mesačné sv. spovede. Pozri, ako vyrastá kúkoľ na tvojom duševnom poli. Zjaví sa zlo vo forme výsmešnej poznámky: „Ty svätušká!“

Premýšľaj o filme, o zdravom filme, ktorý by ťa poučil a pobavil? Ak nemáš vôľu na akýkoľvek film alebo divadelné predstavenie, povedia ti: „Si zo starého sveta, zaostalý, nekultúrny!“ I tu máš kúkoľ v inej forme.

Si otcom, matkou početnej rodiny. Aby si bol verným dieťaťom božím, plniš božiu vôľu. Svet vidí tvoje utrpenie, obety. Príde k tebe a odsúdi tvoje šlachetné skutky jedným šmahom: „Nemáš rozumu!“

Strániš sa spoločnosti, ktorá ňa chce odvieŕ od kostola, od sviatostí? I tak nájdeš kúkoľ, lebo ti povedia: „Nie si pre spoločnosť, nie si do sveta!“

Trpíš a aj v biede slúžiš Bohu tým, že si konáš svedomite náboženské povinnosti? Si tichý a odovzdaný do vôle božej? Nájdú sa, čo ti povedia: „Si otrokom kňazov, nemáš vlastnej vôle!“ — Hľa, kúkoľ, ktorý by chcel udusiť tvoju živú vieru. Dobré semeno nedá sa ničím ůdusiť. Dobrý veriaci práve v bojoch osvedčuje silu viery. Bojuj, dýchaj živou vierou a nedovoľ, aby kúkoľ zla zničil tvoju duševnú úrodu! Sv. Pavol ňa len k dobrému vedie, keď ti hovorí: „Vezmite si štít viery, aby ste ním mohli uhasiť šípy zlého ducha!“ (Ef 6, 16.)

Šiesta nedela po Zjavení Pána.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 13, 31—35.

Za onoho času predniesol Ježiš zástupom toto podobenstvo:

Kráľovstvo nebeské podobá sa horčičnému zrnku, ktoré berie človek a zasieva na svoju roľu. Ono je, pravda, menšie od ostatných (obilných) semien, ale keď vyrastie, býva väčšie od všetkých zelenín, ba vyrastie na strom, takže nebeské vtáctvo priletuje a usadí sa na jeho konároch.

Aj iné podobenstvo im predniesol:

Kráľovstvo nebeské podobá sa kvasu, ktorý vezme žena a zapraví do troch mier múky (a nechá ho), až všetko skysne.

Toto všetko hovoril Ježiš zástupom v podobenstvách; bez podobenstva totiž nič im nehovoril, aby sa naplnilo, čo predpovedal prorok týmito slovami:

Na múdre výroky otváram svoje ústa, prednášať budem (vysvetlenie) na záhady, ktoré boly skryté od stvorenia sveta.

Vzrast Cirkvi Kristovej.

„Kráľovstvo nebeské podobá sa horčičnému zrnku“. (Mt 13, 31.)

Pýtam sa roľníka: „Čo ťa teší?“ — „Teší ma, že sa semienko dvíha zo zeme,“ odpovie mi. Pýtam sa rodiča: „Čomu sa raduješ?“ — „Mám radosť, že deti rastú a vzťahujú sa telesne i duševne,“ hovorí mi. Pýtam sa obchodníka, vedúceho továrne, učiteľa, vychovávateľa, zakladateľa spolku, hlavy štátu: „Čo vás blaží?“ A odpovedia mi: „Blaží nás, že sa obchod

vzmáha, že sverení našej výchove napredujú, že spolok a štát rozkvitá" atď. — Rozkvet a vzrast teší každého. Lenže je ešte jeden vzrast, ktorý nás všetkých musí ako katolíkov tešiť, a to je vzrast kráľovstva nebeského — Cirkvi Kristovej.

Boh chcel, aby sa Cirkev rozširovala.

Kristus Pán shromažďoval okolo seba Iudí. Vyučoval ich a vyvolil si z nich dvanástich za apoštolov a 72 za učeníkov. Títo a niekoľko mužov i žien tvorili malé semienko nebeského kráľovstva, ktoré sa malo rozrásť. Všetky národy a pokolenia majú nájsť na tomto košatom strome — teda v Cirkvi — pri shonbe o zemský život odpočinok a šťastie, ako hľadá ustatý vták skrýšu na konároch mocného stromu. Kristus predpovedal vzrast Cirkvi — kráľovstva nebeského: „Kráľovstvo nebeské podobá sa horčičnému zrnku.“ (Mt 13, 31.) Aby sa Cirkev rozširovala, poslal učeníkov do celého sveta so slovami: „... **Učte všetky národy**“ (Mt 28, 19.). A vieme z cirkevných dejín, že čím ďalej, tým viacej pribúdalo údov Cirkvi Kristovej.

Cirkev sa vždy vzťahala a šíri sa i dnes.

Musela sa vzťahaf, pretože jej dal vzrast sám božský zakladateľ. Semienko, Bohom zasiate, vzkličilo v deň soslania Ducha Svätého. Vtedy sa dalo pokrstiť do tritisíc Iudí. A Cirkev rástla ďalej a zosilnievala i v ťažkých dobách prenasledovania za pohanských cisárov.

Boh vo svojej múdrosti dal pri stvorení istému druhu stromov tú zvláštnosť, že čím väčšie vetry otriasajú ich korunami a chcú ich vyvrátiť, tým hlbšie zapúšťajú do zeme svoje korene. Urobil tak preto, lebo chcel, aby stromy nevyhynuly. A zasa len história hovorí, že čím viac prenasledovali Cirkev, tým vernejšie vyznávali svoju vieru prví kresťania, tým pevnejšie bolo ich vnútorné presvedčenie. „Hoc víchor srazí nejedno semä, predsa je osožný, lebo neskôr miesto jedného vzíde zo zeme päťdesiat iných.“ (Sv. Lev Veľký.)

Kráľovstvo nebeské malo vzrast nielen v prvých dobách, ale rozrástlo sa i v stredoveku, keď temer všetky pohanské národy vstúpily do Cirkvi. — Bludné učenie Mohamedovo a Fóciovo v stredoveku a luteranizmus i anglikanizmus v novo-

veku boly víchrom, ktorý mal vyvrátiť Cirkev od koreňa. No Cirkev pri tom všetkom zapustila tým hlbšie korene a rozšírila sa po celom svete. Darma by sa človek spieral vzrastu, keď ho už raz Boh do semienka dal.

Kráľovstvo nebeské prijíma do svojho lona tak obrátených jednotlivcov, ako postupne celé pohanské kmene a národy, lebo slová „nebeské vtáctvo priletuje a usadí sa na jeho konároch . . .“ (Mt 13, 32) — sú slová večnej platnosti a božskej neomylnosti.

Buď vďačný Bohu za to, že si členom tohto veľkého kráľovstva, ktorým je Cirkev Kristova!

Nedeľa Deviatnik.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 20, 1—16.

Za onoho času predniesol Ježiš svojim učeníkom toto podobenstvo:

Kráľovstvo nebeské podobá sa istému hospodárovi, ktorý hneď včasráno vyšiel najat' robotníkov do svojej vinice. Keď sa zjednal s robotníkmi po jednom denári dennej mzdy, poslal ich do svojej vinice.

Keď višiel okolo tretej hodiny, i vtedy videl iných záhalčivo postávať na trhovisku. Preto ich vyzval: I vy idte do mojej vinice a čo bude spravodlivé, veru vám toľko dám. Tí teda odišli.

Znovu vyšiel okolo šiestej a okolo deviatej hodiny i urobil podobne.

Ale i keď vyšiel okolo jedenástej hodiny, našiel tam ešte iných postávať. Keď sa ich pýtal: Čo tu postávate celý deň pri zahálení? Odpovedali mu: Nikto nás nenajal. Vtedy ich vyzval: Idte do mojej vinice!

Keď nastal večer, pán vinice rozkázal svojmu dozorcovi: Zavolaj robotníkov a vyplácaj im mzdu počnúc od posledných až po prvých!

Keď teda tí, čo došli okolo jedenástej hodiny, dostali po denári, tí, čo došli skôr, nazdávali sa, že dostanú viac. Ale aj oni dostali len po jednom denári. Keď ho teda dostali, takto šomrali na hospodára: Títo poslední robili jedinú hodinu a predsa postavil si ich na roveň nám, čo sme niesli ťarchu i horúčosť celého dňa. Ale on sa prihovril jednému z nich takto: Priateľu, nerobím ti krivdu. Či si sa nezjednal so mnou na jeden desiatnik? Vezmi, čo je tvoje, a id'! Ja chcem

dať tomuto poslednému toľko, koľko aj tebe. Alebo či nesmiem robiť so svojím majetkom to, čo ja chcem? Preto má tvoje oko závidieť, lebo som ja dobrý?

Tak budú poslední prvými a prví poslednými.

Lebo mnohí sú povolani, ale málo je vyvolených.

Čo máš zo závisti a hnevu?

„Tito poslední robili jedinú hodinu a predsa postavil si ich na roveň nám, čo sme niesli farchu i horúčavosť celého dňa“. (Mt 20, 12.)

Aj medzi súčasníkmi nájdeme dosť a dosť podobných výstupov. „Ten dostal viac“, — sťažuje sa ne jeden len preto, že jeho spolubrat má viac ako on. Zjednal sa. Bol najprv spokojný. Tešil sa z pláce, no dlho nevydržal. Obzrel sa po platoch svojich spolubratov ako dieťa, keď matka vydieľa darčekami (napr. cukríkami, ktoré priniesla z mesta) jeho súrodencov. „Za menší výkon dostal plat ako ja, ktorý som sa po celý deň namáhal,“ — ozve sa závisť. — Kým sa nebudeme „radovať s radujúcimi a plakať s plačúcimi“ (Rim 12, 15.), zatiaľ nemôžeme povedať, že sme úplne Kristoví.

Nezáviďme si navzájom!

Smutný je človek, ktorého oči horia závisťou. Stála nespokojnosť zožiera mu život a predčasne otvára jamu na cintoríne. Trpí, a predsa ho nik neľutuje. — Keby sme sa pýtali ľudí, odkiaľ tie hádky, odkiaľ súdy medzi vlastnými bratmi, odkiaľ nespokojnosť atď., nuž, museli by sa nám priznať, že zo závisti. Závisť robí nepriateľstvá medzi najbližšími súrodencami. Vybičované nízke náruživosti ženú do hnevu rodiny a národy do vojny. „Odkiaľ sú vojny a rozbroje medzi vami? Či nie odtiaľ: z vašich náruživostí, ktoré bojujú vo vašich údoch?“ (Jak 4, 1.)

V nespokojných a rozvadených ľudoch ozvala sa tá istá závisť, ktorá priviedla Kaina ku bratovražde; tá istá, ktorá na rozkaz Herodesov dala povraždiť betlehemské dieťky, tá istá,

ktorá vnukla židovským kňazom a zákonníkom myšlienku, aby Kristus bol ukrižovaný. — Hľa! Kam až vedie závisť! Chráňme sa jej a „nezávidíme jedni druhým.“ (Gal 5, 26.)

Kde sa ozve láska, tam závisť mlčí.

Opravdivá láska neznesie závisť tak, ako svetlo neznesie tmu, ako oheň neznesie chlad. Kto miluje, nemôže závidieť. Či môže otec závidieť svojmu dieťaťu kus chleba; či mu môže závidieť a nedožičiť výnosné zamestnanie, vlohy a úspechy v živote? Nikdy! Naopak. Teší sa s ním, a keby dieťa plakalo, bude plakať s ním. — V rodinách je to miesto, kde ešte najlepšie vidíme, že závisť sa môže zo života úplne vylúčiť, keď na jej mieste panuje láska. Láska ako pravý opak závisť by však mala prekviatať nielen v rodinách, ale i v národoch; tá úprimná láska, ktorá je bez pretvárinky ochotná prinášať obeť, ktorá vie plakať s plačúcimi a radovať sa s radujúcimi; tá láska, ktorej vlastnosti opisuje sv. Pavol: „Láska však je trpezlivá, láska je dobrá, nezávidí; láska sa márnive nevypína, ani nenadýma; nie je neslušne dotieravá, nie je sebecká... neraduje sa z neprávnosti... všetko vie zniesť, všetkému verí, všetko dúfa, všetko pretrpí.“ (1 Kor 13, 4—7.) Vtedy by sa ľudia nebili, nesúdili, pokojný život by zavládol všade tam, kde sa predtým hnevali a kde si závideli.

„Priodajte sa láskou, ktorá je spojivom dokonalosti!“ — napomína i nás sv. Pavol v liste ku Kolosanom. (3, 14.)

Prvá nedela po Deviatniku.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 8, 4—15.

Za onoho času, keď sa šíšiel veľký zástup okolo Ježiša a z jednotlivých miest poschádzali sa ľudia k nemu, začal im hovoriť podobenstvom takto:

Ktorýsi rozsievateľ sa vybral rozsievať svoje semeno. Pri siatí jedno semeno padlo vedľa na cestu: tam sa pošliapalo a vtáci nebeskí ho pozobali. Iná čiastka semena padla na skalú. Keď vzišlo, uschlo, lebo nemalo nijakej vlahy. A zaša iná časť padla medzi trnie. Ale keď trnie spolu vzrástlo, udusilo ho. Iná časť padla konečne do plodnej zeme. Keď vyrástlo, prinieslo stonásobnú úrodu. Keď to predniesol, zvolal: Kto má uši na počutie, nech počuje!

Vtedy pýtali sa ho učeníci, aký smysel má toto podobenstvo. Takto im odpovedal: Vám je dané znáť tajomstvá kráľovstva božieho, kým ostatným ohlasuje sa len v podobenstvách, aby nevideli, i keď hľadajú, aby nerozumeli, i keď počujú.

Smysel podobenstva je tento: Semeno je slovo božie. Tí vedľa na ceste sú ľudia, ktorí vypočujú slovo, ale potom príde diabol a vyníma im ho zo srdca, aby zbavení viery neboli zachránení. Tí na skale sú tí, čo aj počujú a náuku s radosťou prijímajú do svojho srdca, ale ani u nich niet koreňa. Títo len po istý čas veria, ale hneď odpadnú od viery, keď nastane skúška. A to, čo padlo medzi trnie, sú tí, čo slovo počujú, ale potom, keď sa vzdialia, bývajú zahlušení starosťami o bohatstvo a rozkoše života a preto neprinášajú úrodu. Až konečne to semeno, čo padlo do

plodnej zeme, sú tí, čo dobrým a ochotným srdcom vypočujú náuku, zachovávajú ju a svojou vytrvalosťou prinášajú aj úrodu.

Rozsievaj, Pane, pôda je pripravená.

„Semenó je slovo božie“. (Lk 8, 11.)

„Aká bola kázeň?“ — pýtal sa otec dospelého syna. — „Len toľko viem, že pekná,“ — odpovedal mladík. — „Nuž, syn môj, mal by si si vždy niečo zapamätať a nejaké to poučenie vybrať pre seba,“ — napomína otec. Slovo božie, zasiaté do dobrej pôdy, nevyschne, ale prináša úrodu; „jedno dáva stonásobnú, iné zasa šesťdesiatnásobnú“. (Mt 13, 23.) Odo mňa závisí, či si viem osvojiť slovo božie a či ho aj zachovám.

Kde hľadať semeno slova božieho?

Slovo božie sa nezasieva len v sviatočných kázňach. Jeho rozsievateľom sú často otec, matka, ktorí napomínajú detky, vedú ich k Bohu cestou božích prikázaní. Koľko dobrého zrna zasial do sŕdc vlastných detí rodič, ktorý dnes vidí bohatú žatvu v deťoch poslušných, v deťoch, prístupujúcich často ku sv. spovedi a k sv. prijímaniu, v deťoch vzorného správania doma, na ulici, pri zábave a v spoločnosti! — Semeno slova božieho dostáva sa do našich sŕdc aj čítaním náboženskej tlače. Očitými svedkami tejto pravdy sú veriaci, ktorí sústavne prijímajú duševný pokrm z katolíckych časopisov. Dovoľme, aby za všetkých hovorily skutočné slová istej matky: „Ďakujem časopisom „Svätá rodina“ a „Hlasy z domova a misii“, že som svoju vieru nestratila v cudzom svete.“

Vážme si slovo božie, lebo „nielen o chlebe žije človek, ale všetko požíva, čo z úst božích má svoj pôvod.“ (Mt 4, 4.)

Slovo božie práve tak ako semeno dopadá i na skalnú pôdu.

Pôdou pre slovo božie je moje srdce. Závisí len odo mňa, či sa semeno v mojom srdci ujme a či vyschne. Ak zasiaté se-

meno (poučenie v kázni) dopadne na skalú a uschne, nie je chyba v semienku, ale v pôde; nehľadajme chybu na rozsievateľovi, ale v sebe. Semeno slova božieho dopadá na každú pôdu, teda i na skalú. Boh zavlažuje celé kraje dažďom, ktorý padá na skalú tak isto ako na najlepšiu zem. Kto za to môže, že so skaly stečie každá kvapka a že kameň nezmäkne ani pri náraze morských vln? — Zátvrdlivé srdcia mali občania Korozaïmu a Betsaidy. Neprijali slovo božie ani vtedy, keď bolo zázrakmi potvrdené; preto Syn človeka im vyčítuje: „Beda ti, Korozaïm, beda ti, Betsaida; lebo keby sa v Týre a v Sidone boly staly zázraky, ktoré sa staly vo vás, dávno by vo vreci a popole boli činili pokánie.“ (Mt 11, 21.)

Akou pôdou je moje srdce?

Či záleží mi len na tom, kto rozsieva, a nie na tom, čo rozsieva?

Či nie je moje srdce obklúčené starosťami o tento svet natoľko, že slovo božie nemá v ňom miesta?

Či hľadám azda len rečnicke okrasy tam, kde by som mal rozorať pôdu, vyhádzat kamene, aby slovo božie nepadlo na skalú? — Pozrime, ako sa ujala jediná veta Písma sv. v srdci hriešneho Augustína. Čítal: „Žime poctive, ako vo dne, a nie v hodovaniach a pijatykách, nie v smilstvách a nemravnostiach, nie vo sváre a nenávisti . . ., oblečte sa však v Pána Ježiša Krista.“ (Rim 13, 13—14.) A tieto slová našly dobrú pôdu, lebo Augustín zanechal odvtedy hriech a žil Bohu.

Druhá nedela po Deviatniku.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 18, 31—43.

Za onoho času vzal Ježiš k sebe svojich dvanásť učeníkov a počal im hovorievať:

Hľa, ideme hore do Jeruzalema a tam sa splní všetko, čo písali proroci o Synovi človeka. Lebo vydajú ho pohanom, budú sa mu posmievať, potupne ho sužovať a oplúvať. Potom ho ubíčajú a zabijú, ale on tretí deň vstane zmŕtvych. No oni z toho nič nerozumeli. Lebo tá vec bola im ešte ukrytá, preto ani nemohli porozumieť slovám.

Keď sa potom približovali k Jerichu, istý slepec sedel vedľa cesty a žobral. Ako počul prichádzať zástup, vyzvedal sa, čo to znamená. Keď mu povedali, že Ježiš Nazaretský ide práve vedľa, začal vyvolávať: Ježišu, syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou! Vpredu idúci káravo mu kázali, aby mlčal. Ale on ešte hlasitejšie volal: Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou! Ježiš sa nato zastavil a rozkázal ho priviesť k sebe. Keď sa približoval, pýtal sa ho: Čo si žiadaš? Urobím ti. Ten odpovedal: Pane, aby som mohol vidieť. Ježiš mu vtedy rozkázal: Pohliadni! Tvoja viera ťa uzdravila. Hneď v tom okamihu videl a išiel za ním a velebil Boha. Aj ostatný ľud, keď to videl, vzdával chválu Bohu.

Prečo trpíme?

„Istý slepec sedel vedľa cesty a žobral“. (Lk 18, 35.)

Slepý žobrák pri Jerichu budí sústrasť v božskom Spasiteľovi. Kristus Pán má pred sebou vlastné utrpenie. Zato však

bolest iných neobchádza bez povšimnutia. Vyslyší prosebné volanie slepcovo a vráti mu zrak. — „Stále len utrpenia pripomínate,“ — mohol by niekto namietaf. Nuž, pamätaj si, že pokiaľ je človek človekom, jeho život nie je bez bólu, lebo on nezávisí od mojej vôle. Hľa, následok dedičného hriechu!

Trpíme za hriech prvých rodičov.

Prví rodičia v raji zhrešili. Previnili sa proti poslušnosti voči Bohu, lebo jedli zo zakázaného ovocia. A výsledok? Nielen že sa im rozum zatemnil a vôľa ochabla, ale boli vyhnaní z raja. Ba čo viac, Boh povedal Eve: „Rozmnožím trápenie tvoje... V bolesti budeš rodiť deti“ (1 Mojž 3, 16) a Adamovi: „V potu tvári svojej budeš jesť chlieb, kým sa nevrátiš do zeme“ (1 Mojž 3, 19.). Trpeli prví rodičia a trpieť musely všetky ich deti. Trest prešiel na vnukov i pravnukov a tak na celé ľudské pokolenie, pochádzajúce od prvých ľudí.

Teda trest, bolesti, tvrdá práca, choroby a všetko súženie sú výslednicou hriechu dedičného.

Utrpením sa kajáme aj za vlastné hriechy.

Každý hriech osobný a každé previnenie proti Bohu je novou dlžobou. Spravodlivý Boh však žiada, aby sme svoje účty voči Nemu vyrovnali do posledného haliera. Čímže ich — aspoň čiastočne — vyrovnáme, ak nie utrpeniami, ktoré znášame na tomto svete! Preto sa nikdy neľakaj, keď musíš trpieť. Boh vidí tvoju bolesť a ak ju prijímaš v duchu pokánia, splácaš len svoje dlhy.

Trpezlivosťou v kríži získavaš priateľstvo božie. Ňou očisťuješ vlastnú dušu a obohacuješ čnosťami, lebo „súženie prináša trpezlivosť, trpezlivosť zasa vyskúšanú čnosť a vyskúšaná čnosť nádej.“ (Rim 5, 3—5.)

Kristus nás volá na cestu utrpenia.

Kristus trpel za nás, lebo naše utrpenia neboly dostatočné, aby usmierily nekonečne urazeného Boha. Preto už na svet prišiel s krížom a s krížom na pleciah z neho odišiel. Tak nás učia jeho jasle a Golgota. — Utrpenie Kristovo nielen zadostučinilo Bohu za naše hriechy, ale otvorilo nám stratené nebo.

Touto dejinnou udalostou dostalo i naše utrpenie mimoriadnu hodnotu, lebo nás sblízuje s krížom samého Syna Božieho. Boh dopúšťa na nás kríže neraz i preto, aby nás k sebe pritiahol. Vieme predsa zo skúsenosti, že často v najväčšej opustenosti a v úzkostiach naučili sme sa lepšie modliť a k Bohu sa utiekať. Práve preto nás Kristus volá na cestu utrpenia, keď odkazuje všetkým: „**Kto nevezme svoj kríž a nenasleduje mňa, nie je mňa hodný.**“ (Mt 10, 38.)

Za Kristom do slávy večnej vstupujeme skrze kríže. Kristus sám skrze kríž prišiel k Otcovi, ako aj u sv. Lukáša čítame: „Či Kristus toto všetko nemal trpieť, aby tak potom vošiel do svojej slávy?“ (24, 26.)

Keďže ti Kristus ukázal cestu k Otcovi, id' za ním aj ty s presvedčením, že tvoj kríž dopomôže ti k večnej radosti, kde už utrpenie nemá miesta!

Prvá nedela pôstna.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 4, 1—11.

Za onoho času Duch (Svätý) vyviedol Ježiša na púšť (a dovolil), aby tam bol pokúšaný. Cez štyridsať dní a štyridsať nocí sa tam postil a potom začal hlad cítiť. Vtedy pristúpil k nemu pokušiteľ a vyzval ho: Ak si Synom Božím, rozkáž, aby sa tieto kamene na chleby premenily. Ale on mu odpovedal: Napísané je: Nielen o chlebe žije človek, ale všetko požíva, čo z úst božích má svoj pôvod.

Potom ho uchopil diabol do svätého mesta a postavil ho na okrajnú hradbu chrámu, pričom ho takto pokúšal: Ak si Synom Božím, vrhni sa dolu, lebo Písmo hovorí o tebe: Svojim anjelom prikázal, aby ťa na svojich rukách nosili, žeby si si neurazil nohu o kameň. Ale Ježiš na to povedal: No písané je i tak: Nepokúšaj svojho Pána Boha!

Zasa pojal ho diabol na veľmi vysoký vrch a odtiaľ mu ukázal všetky kráľovstvá sveta a všetku ich slávu a povedal mu: Toto ti všetko dám, ak predomnou na tvár padneš a budeš sa mi klaňať. Vtedy mu rozkázal Ježiš: Odstúp odo mňa, satan! Lebo Písmo hovorí: Len svojmu Pánu Bohu jedine sa klaňaj a jemu jedine božskú poctu vzdávaj!

Vtedy ho opustil diabol a, hľa, pristúpili anjeli, aby mu posluhovali.

Prečo sa mám postiť, zriekať?

„Cez štyridsať dní a štyridsať nocí sa tam postil a potom začal hlad cítiť“.
(Mt 4, 2.)

Popolečnou stredou vstúpili sme do veľkopôstneho času. Kňaz pri obradoch pripomenul, aby sme vo víre všedného života nezabudli na skutočnosť, ktorej nik neujde — na smrť. Memento homo — pamätaj, že prach si a v prach sa obrátiš. Ako tá hústka popola bola nedávno čerstvou zelenou ratolesťou vrby, tak i z ľudského tela, ktoré rastie, kvitne, starne, za krátky čas bude len hústka prachu. — Pri týchto myšlienkach radi prijímame náuku o pôste a o zriekaní.

Prečo sa máme postiť, zriekať?

Som krehký človek. Moje telo chcelo by mi rozkazovať, aby som odpočíval, keď sa mám modliť, aby som športoval, keď mám byť na sv. omši, aby som sa zabával, keď mám ísť na sv. spoveď, aby som jedol mäso, keď sa ho mám zdržovať. Duša však chce sa povzniesť nad žiadosti tela — cítim v sebe boj. Nuž, bojovať, zriekať sa je v mojej prírode, lebo telo si žiada, čo je proti duchu, a duch, čo je proti telu (Gal 5, 17.). Aby som sa nedal ovládať vlastným telom, musím sa zriekať. „Všade, kde sa javí nenásytný pud prírodných síl, je potrebná zdržanlivosť, sebaobmedzenie, čiže pôst.“ (V. S. Solovjev.)

Človek, obklúčený tisícami vynálezov, ktoré mu v živote poskytujú nemalé pohodlie, chcel by vyhlásiť za nmoderné zriekanie, predpísané zákonmi božími a cirkevnými. A povie si: „Načo v nedeľu do kostola? Mne stačí rádio! Načo sa modliť? Vie Boh, čo mi treba!“ Ťažko mu padne, že sa musí uponiť a klaknúť si v spovednici. Vo svojej namyslenosti ide ďalej, aby podvrátil celý spoločenský poriadok. Keďže rodičovské napomínania a rozkazy vrchnosti sú proti jeho pohodliu, neprijíma ich. — Aj novodobému človeku popri všetkom pohodlí zostáva boj proti vlastnému telu. A keby veda akokoľvek pokročila, nikdy nezbaví človeka záväznosti voči zákonom božím. Teda i pre moderného človeka platí boj, ako platia i slová: „Keď žijete podľa tela, zomriete, ak však duchom umrtvu-

jete skutky tela, budete žiť." (Rim 8, 13.) Máme sa krotiť, zriekaj aj preto, aby sme nasledovali príklad Kristov a svätých. Ďalej vedie nás k tomu pokánie za hriechy a povinnosť krotiť zlé žiadosti, ktoré sa v nás ozývajú.

Zriekaj sa je užitočné.

Matka i v noci bedlí nad chorým dieťaťom. Zrieka sa spánku za dobro vlastných detí. Sebazaprenie, zriekanie nesie so sebou len krásne a sladké ovocie.

Nech sa nezrieka pohodlia rodič, akože vychová svoje deti?

Nech sa nezrieka odpočinku učenec, akéže budú výsledky jeho bádania? Nechže sa nezrieka ktokoľvek náklonnosti k pohodliu, akože vykoná svoje povinnosti voči Bohu a bližnému?

Konečne i spoločenský život vyžaduje od človeka obeť, sebazaprenie. — Bez istej miery sebazaprenia človek v spoločnosti ukáže sa takmer neznesiteľným. (Goethe.)

Druhá nedela pôstna.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 17, 1—9.

Za onoho času Ježiš vzal si Petra, Jakuba a Jána a viedol ich osve na jeden vysoký vrch. Tam sa premenil pred nimi: lebo tvár sa mu zaskvela ako slnko, jeho rúcho stalo sa lesklým ako svetlo. A hľa, zjavili sa mu Mojžiš a Eliáš a shovárali sa s ním.

Vtedy sa ozval Peter a hovoril: Pane, dobre by bolo, keby sme tu ostali. Ak chceš, postavím tu tri stánky: tebe jeden, Mojžišovi jeden a Eliášovi jeden. Kým ešte hovoril, hľa, jasný oblak ich zastrel a z oblaku ozval sa hlas: Toto je môj milovaný syn. Počúvajte ho!

Keď to učeníci počuli, padli na tvár a veľmi sa báli. Vtedy pristúpil k nim Ježiš, dotkol sa ich a povedal im: Vstaňte a nebojte sa!

Keď roztvorili svoje oči, už nikoho iného nevideli, iba Ježiša.

Keď potom zostupovali s vrchu, Ježiš im prikazoval: Nikomu nehovorte o videní, kým Syn človeka nepovstane zmŕtvych.

Ježiš na oltári — naše ohnisko.

„Keď roztvorili svoje oči, nevideli už nikoho iného, iba Ježiša“. (Mt 17, 8.)

Zájdime v duchu do kostola. Aspoň na chvíľu zabudnime na všetky žiale a trampoty. Predstavme si to velebné ticho, ktoré rozpráva v božom chráme. — Je pozdvihovanie. Organ mlčí a zatíchna aj spev veriacich. Tváre sa klonia. Zraky sa

obracajú k Tomu, ktorého kňaz dvíha do výšky. Svätý okamih zaujme duševný zrak, aby sme „nevideli už nikoho iného, iba Ježiša“ (Mt 17, 8.). — Tu musí pocítiť každá nábožná duša, že omša sv. je priepastou božieho milosrdenstva a prameňom božskej lásky (Sv. František Salezský).

Okolo oltára je jediné miesto, kde

sa pyšný naučí poníženosti. Tu sa mu podáva náuka Kristova: Milovať budeš bližného svojho ako seba samého. Tu počuje o tajomstvách božích, ktoré ľudský rozum nepochopí. A preto tu pri oltári skláňa svoju tvár každý opravdivý velíkás a učenec. Tu počuje výrok: „Boh dokázal silu svojím ramenom: rozohnal pyšných v smýšľaní ich srdca.“ (Lk 1, 51.)

Ponížený príde k tichej odovzdanosti a k poznaniu seba zo Spasiteľových slov: „Učte sa odo mňa, lebo som tichý a ponížený srdcom. Tak nájdete odpočinok pre seba.“ (Mt 11, 29.)

Bohatý si uvedomí, že všetko raz opustí. Nech si teda nezakladá na svojom bohatstve, ktoré mu nedal Boh vlastníť, ale len spravovať, lebo bude vydávať účty zo šafárenia. Tam sa naučí, že nesmie mať pred očami len svoj majetok a slúžiť len bohatstvu, lebo by ľahko mohol zabudnúť na svoju dušu, na svoju večnosť. Preto i Kristus Pán povedal: „Nemôžete slúžiť Bohu i mamone.“ (Mt 6, 24.)

Chudobný sa dozvie, že chudoba nie je trestom, lebo i Kristus bol chudobný a nemal kde hlavu skloniť. Veď chudobným Kristus sľubuje: „Blahoslavení ste, vy chudobní, lebo vaše je kráľovstvo.“ (Lk 6, 20.)

Zdravý bude vidieť, že zdravie je nestále a pominuteľné, že je to dar od Pána Boha, za ktorý máme ďakovať.

Chorý sa presvedčí, že len utrpením sa vchádza do večnej slávy. Chorobou možno osožiť ponajprv seba, lebo „ako mydlo čistí rúcho, tak tvoja nemoc čistí tvoju dušu“ (Sv. Ján pustovník). Ale môže byť človek osožený svojou chorobou aj ľudstvu, keď ju bude vedieť obetovať napr. za obrátenie hriešnikov, za pokoj, za návrat rozkolníkov do Cirkvi atď.

Starý sa poteší, že i po smrti je život, v ktorom nikto nestarne. Tak učil Syn Boží, keď hovoril o vzkriesených: „Už

viac nebudú môcť umrieť, pretože rovní sú anjelom a sú synmi božími, keďže sú synovia vzkriesenia." (Lk 20, 36.)

Mladý si uvedomí, že len kým žijeme, môžeme konať dobré a záslužné skutky. Nedá sa viac mýliť mladostou, lebo mu nik nezaručí, že zomrie v stareckom veku. „Bdite! Lebo neviete, v ktorú hodinu môže sa domov navrátiť váš Pán.“ (Mt 24, 42.)

Všetci sa naučíme, že pred Bohom sme rovní. Tu pred oltárom sme všetci bratia. Tu si kľaká kráľ tak ako žobrák, učenec ako jednoduchý človek. Tu, pred stánkom Najvyššieho je jediné miesto, kde nájde útechu každý, kde necítíme rozdielu medzi sebou, hoci by sme sa lišili pletou, rečou i rasou. Tu sa spoločne modlíme, tu spolu oslavujeme, tu jedného Boha prosíme. Tu by sme mali zvolať: „Pane, dobre by bolo, keby sme tu ostali“ (Mt 17, 4.), lebo tu najlepšie poznávame, že všetci ideme za jediným cieľom, že všetci sme jedna rodina, všetci sme od Boha a k Bohu sa máme vrátiť.

Tretia nedela pôstna.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 11, 14—28.

Za onoho času (z istého človeka) vyhnal Ježiš zlého ducha, ktorý bol nemý. Keď sa teda zlý duch vzdialil, nemý začal hovoriť. Zástupy sa tomu divily. Ale niektorí z nich sa ohlásili: Pomocou Belzebuba vyháňa diablov! Iní zas dožadovali sa zázračného znamenia na nebi od neho, aby ho tak pokúšali.

Keďže mu ich smýšľanie bolo známe, počal im hovoriť:

Každé kráľovstvo, ktoré by bolo na protivné strany rozdvojené, musí spustnúť, takže dom na dom padne. Ak teda ani diabol nebol by jednotného smýšľania, akože môže obstáť jeho kráľovstvo? Vy totiž vravíte, že pomocou hlavného diabla vyhánam diabolstvá. Ak teda ja pomocou Belzebuba vyhánam diabolstvá, skrze koho ich potom vyhánajú vaši synovia? Oni budú vašimi sudcami. Keď teda ja pomocou božou vyhánam diablov, vtedy (z toho) poznáte, že prišlo k vám kráľovstvo božie.

Kým silný muž so zbraňou stráži svoj dom, zatiaľ jeho majetok je v bezpečnosti. Keď ho napadne od neho silnejší muž a premôže ho, vtedy odoberie mu jeho výzbroj, v ktorej dôveroval a jeho korisť porozdáva.

Kto nie je so mnou, ten je proti mne a kto neshromažďuje so mnou, rozhadzuje!

Keď nečistý duch vyjde z človeka, pochodí kraje, kde niet vody a tam hľadá svoj odpočinok. Keď nijaký nenájde, pomyslí si: Navrátim sa späť do svojho predošlého príbytku, ktorý som už raz opustil. A naj-

de ho od svojho návratu vymetený a vyzdobený. Vtedy odíde a priberie k sebe sedem iných diablov, horších od seba a po svojom príchode udomácnia sa tam, takže stav toho človeka ku koncu je horší, ako bol predtým.

Kým takto hovoril, ktorási žena zo zástupu hlasite sa ozvala takto: Blahoslavený život, ktorý Ťa nosil, a blahoslavené prsia, ktoré si požíval! Ale Ježiš jej odpovedal: Blažení sú, pravda, i tí, ktorí počúvajú slovo božie a ho aj zachovávajú!

Máš Kristovho ducha lásky?

„Kto nie je so mnou, ten je proti mne“. (Lk 11, 23.)

„Ja si svoje vykonám. Idem na sv. omšu aj na spoveď. Čo ma po ostatných“, — povie si niekto. Nuž, pamätaj si, že kresťanská láska žiada od teba čosi viac. Keby sme sa uspokojili len s prísnyimi povinnosťami, ktoré nesplniť bolo by ťažkým hriechom, dali by sme o sebe tušiť, že nevieme chápať slová božského Spasiteľa: „Kto nie je so mnou, ten je proti mne“. (Lk 11, 23.) Mať Kristovho ducha lásky neznamená hľadať ho len v chráme, ale byť s ním všade! Keď chcem mať Kristovu lásku,

musím s Kristom nežne milovať chorých.

Kristus Pán šiel ku chorým, pýtal sa ich, čo si želajú. A všetci prosebne aspoň v duchu volali: „Chceme byť zdraví!“ Ich prosba neostala bez povšimnutia, lebo „obchádzal Ježiš celé Galilejsko . . . a uzdravoval všelijaký neduh a všelijakú nemoc v Iude.“ (Mt 4, 23.)

A ja? Biedny človek, uzdravovať nemôžem, ale chorého navštíviť môžem, liečiť neviem, ale tešiť uhádnem! Ak som s Kristom, nemôžem sa chladne správať k chorým. — „Ako som sa potešil, keď ma navštívil v chorobe môj dobrý šéf, môj zamestnávateľ, môj učiteľ, môj priateľ“, — azda ne jeden v chorobe spomína. Hľa, aké krásne je byť s Kristom pri trpiacich.

Musím s Kristom vážiť si chudobných.

Kristus si chudobných volil za apoštolov. Nevyhľadával spoločnosť bohatých, ale skôr chudobných. Jednoduchého rybára Šimona-Petra povýšil za hlavu Cirkvi. Sám chudobný, keďže inak nemohol, použil svoju moc, aby nasýtil hladné zástupy. „Tu Ježiš vzal chlieb, vzdal Bohu vďaky a potom rozdával sediacim“ (Jn 6, 11.). Len takto mohol napísať žalmista: „Rozsýpal a dával chudobným.“ (111, 9.)

A ja? Nič nemám, akože môžem pomáhať chudobným? Zázraky, pravda, nemôžem robiť, ale zato nešťastím postihnutému môžem dať prístrešie. Nasýtiť hladných neviem, ale z toho, čo mi Boh požehnal, môžem niečo darovať! Chudobnému vystrojím pohreb nemám z čoho, ale ísť mu na pohreb môžem! A keby som nijako nevedel pomôcť chudobnému, aspoň ním nepohľadám. Dnes bez príkladnej Kristovej lásky, s akou sa Kristus správal voči chudobe, nevieme si predstaviť dobročinné ústavy, v ktorých nejeden človek pocituje teplo kresťanskej lásky. — Žiaľbohu, ešte som veľmi ďaleko od Kristovho ducha lásky.

S Kristom odpúšťať!

Kristus odpustil Márii Magdaléne, odpustil Petrovi, ba modlil sa i za tých, čo ho ukrižovali: „Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia“ (Lk 23, 34.). Radil, poučoval a potešoval, kde len mohol.

A ja? Tu už mám všetky možnosti byť s Kristom, keď treba odpustiť, poradiť a potešiť. Hľa, aký dojímavý je obraz: Syn ide na sv. spoveď. Pýta si od otca odpustenie. Otec veľkodušne pobožká syna na čelo a povie: „Nech ti Boh Nebeský odpustí.“ — „Nech ti Boh odpustí,“ — vie povedať každý, kto v povedomí svojich chýb skutkom dokazuje, čo ústami odrieka: „Odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame.“

Majme Kristovho ducha lásky vždy a všade! Keď takto, plniac vôľu božiu, naučíme sa apoštolovať, dožijeme sa mimoriadnej radosti, ktorú svet nevie dať. Ak s Kristom milujeme, nie sme z tých, o ktorých píše sv. Matúš: „Keďže bezbožnosť dostane sa do prevahy, u mnohých vychladne láska“ (24, 12.). Kým s Kristom nebudem milovať, darmo sa budem hlásiť ku Kristovi, vždy budem ešte proti Kristovmu duchu lásky.

Štvrtá nedela pôstna.

Sväté evanjelium podľa Jána hl. 6, 1—15.

Za onoho času odišiel Ježiš na druhú stranu Galilejského mora, čiže Tiberiadského (jazera) a nasledoval ho veľký zástup (ľudí), pretože videli divy, ktoré činil na chorých. Ježiš vystúpil na istý vrch a posadil sa tam aj s učeníkmi. Blízko bola židovská slávnosť Veľkej noci. Keď Ježiš pozdvihol oči a videl, že veľký zástup prichádza k nemu, riekol Filipovi: „Kdeže nakúpime chleba, aby sa títo (všetci) najedli?“ Ale to povedal len preto, aby ho skúšal, lebo sám vedel, čo urobí. Filip mu odpovedal: „Nestačí chleba za dvesto desiatnikov, aby sa ušlo každému čo len trochu!“ Jeden z učeníkov, brat Šimona Petra, povedal (Ježišovi): „Je tu akýsi chlapec, ktorý má päť jačmenných chlebov a dve ryby. Ale čo je to pre toľkých?“ I rozkázal Ježiš: „Posaďte ľudí!“ A bolo na tom mieste mnoho trávy. (Len) mužov sa tam posadilo okolo päťtisíc.

Tu Ježiš vzal chlieb, vzdal Bohu vďaky a potom rozdával sediacim. Podobne aj z rýb, koľko kto chcel.

Keď sa nasýtili, povedal učeníkom: „Posbierajte zvyšné odrobinky, aby nič nevyšlo nazmar!“ Posbierali ich teda a odrobinkami, ktoré zvýšili po jediacich z piatich jačmenných chlebov, naplnili dvanásť košov. A tí ľudia, keď videli, aký div učinil Ježiš, hovorili: „Toto je naozaj ten prorok, ktorý má prísť na svet!“ Ale Ježiš, keď zvedel, že chcú prísť za ním a zmocniť sa ho, aby ho urobili kráľom, utiahol sa zasa samotný na vrch.

Ježiš — reformátor života.

„A nasledoval ho veľký zástup (Iudí), pretože videli divy“. (Jn 6, 2.)

„Keby i dnes Kristus nasycoval zázračne Iudí, všetci chudobní by išli za ním“, — vzdychne si niekto. Prečo Boh nasycuje chudobných zázračne? No my sa pýtame: Či Boh nepožehnáva zemskú úrodu natoľko, aby postačovala pre všetko stvorenie na zemi? Kto je tu na vine, že sa všetkým nedostáva z úrody zemskej? Sám človek, ktorý si ničil úrodu. Na jednej strane shadzoval ju do mora, aby neklesla cena vývozného tovaru, na druhej strane pôdu neobrobil. Chceli by sme, aby Boh robil zázraky tam, kde človek, obdarený rozumom, ničí prirodzený poriadok? Nedávajme vinu Bohu, ale tým Iuďom, ktorí zneužívajú dary božie. Roľník seje zrno, ale Boh dáva vzrast. Roľník orie, ale Pán dáva dážď a slnko. Boh požehnáva, „kími nás a pokrm dáva tým, ktorí sa Ho boja. Večne pamätá Otec na svoju smluvu“ (Ž 110, 5).

Ježiš nie je politickým mesiášom.

Len pomýlení Iudia by chceli od Krista to, čo žiadali farizeji, aby sa totiž ukázal ako politický mocnár. Čo však je politika a mocnárstvo proti večným plánom božím? Politika je vecou človeka v poriadku prirodzenom. — „Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta“ (Jn 18, 35), osvedčil sa Pán pred Pilátom. Pretože Kristus a jeho Cirkev nerobia politiku tohto sveta, nečudujme sa, že v lone Cirkvi sa nerozdávajú zemské výhody, ale dobrá nadzemské. Popritom však Kristova Cirkev má i poslanie blahodarne vplývať na všetky prejavy ľudského života (či už priamo a či nepriamo), teda aj na politiku v tom smysle, aby sa aj tam uplatňovali večné zákony božie.

Mesiáš — reformátor vnútorného človeka.

Iud po zázračnom nasýtení znovu vyhľadal Ježiša. Hľadali ho preto, lebo videli u neho zvláštnu moc. Jeho moc bola by sa im zišla na uskutočnenie ich politických plánov. To dobre vedel Kristus, a preto im povedal: „Hľadáte ma nie preto, že ste videli zázraky, ale preto, že ste jedli z chleba a nasýtili sa“.

(Jn 6, 26.) A tu, hľa, pripomína novú vec, dosiaľ svetu neznámu, ktorá má zreformovať vnútorného človeka. Hovorí: „Usilujte sa dostať pokrm, nie ktorý sa kazi, ale ktorý trvá do života večného, ktorý Syn človeka dá vám“. (Jn 6, 27.) Kristus sľubuje pravý chlieb z neba. Oni však neveria, lebo nechápu budúcu veľkú sviatosť. Kristus ich odvracia od myšlienky na pozemský chlieb slovami: „Ja som chlieb života; kto prichádza ku mne, nebude lačnieť“ (Jn 6, 35) a opätovne zdôrazňuje duševný pokrm, ktorým bude jeho vlastné telo: „Chlieb, ktorý ja dávam, je moje telo, ktoré (obetujem) za život sveta“ (Jn 6, 52.).

Opravdivý pokrm a opravdivý nápoj duše má byť telo a krv Kristova.

Táto novota, zjavená Iudu, rozladila mnohých, lebo nepochopili sviatosť pokrm, ktorý aj skutočne Mesiáš pri poslednej večeri ustanovil.

Kristus prišiel zmeniť, zreformovať vnútorného človeka. Aby však krehký a slabý človek dostal pre túto zmenu posilu, ustanovil sviatosť Oltárnu. Ako zemský chlieb pri požívaní prechádza do krvi, tak chlieb z neba — Kristus vo sviatosti Oltárnej — pri sv. prijímaní vstupuje do nás. Pri požívaní duša sa spája s Kristom, aby sa jemu stala podobnou vnútorným životom prijímajúceho.

Smrtná nedela.

Sväté evanjelium podľa Jána hl. 8, 46—59.

Za onoho času riekol Ježiš zástupom židovského (ľudu): „Kto z vás usvedčí ma z hriechu? Prečo mi (teda) neveríte, keď vám pravdu hovorím? Kto je z Boha, počúva božie slová; vy ich nepočúvate, lebo nie ste z Boha“.

Židia mu odpovedali: „Či nevravíme dobre, že si Samaritán a čertom posadlý?“ Ježiš odvetil: „Ja nie som čertom posadlý, ale ctím si Otca, vy ma však zneuctujete. Ja nehľadám svoju slávu, ale je, kto ju hľadá a kto súdi. Veru, veru, hovorím vám: Kto zachováva moje slová, neokúsi smrti naveky!“ Židia mu na to odpovedali: „Teraz vieme, že si čertom posadlý! Abrahám umrel i proroci, a ty tvrdíš: Kto zachováva moje slová, neokúsi smrti naveky! Vari si ty väčší ako náš otec Abrahám, ktorý umrel? I proroci umreli! Kýmže sa robíš?“ Ježiš odvetil: „Ak sa sám oslavujem, moja sláva nestojí za nič! Ale oslavuje ma môj Otec, o ktorom vy tvrdíte, že je vaším Bohom. Vy ste Ho nepoznali, ale ja ho poznám! A keby som povedal, že Ho nepoznám, bol by som luhárom ako vy. Ale ja Ho poznám a zachovávam Jeho slová. Váš Otec Abrahám plesal (v nádeji), že uzrie môj deň; uzrel, a zaraľoval sa!“ Židia mu povedali: „Nemáš ani päťdesiat rokov, a Abraháma že si videl?“ Ježiš im riekol: „Veru, veru, hovorím vám: Ja som prv, než sa Abrahám narodil!“ I zdvihli kamene, aby hádzali do neho, ale Ježiš sa skryl (medzi ľuďmi) a vyšiel z chrámu.

Poznávaj a vyznávaj skrytého Krista.

„Ale Ježiš sa skryl medzi ľuďmi, a vyšiel z chrámu“. (Jn 8, 59.)

Zahalené kríže od dnešnej nedele sú nám pripomienkou, že Ježiš sa skryl pred nepriateľmi, ktorí ho chceli ukameňovať. Skryl sa, ale jeho náuka, jeho skutky neboly skryté, ostaly známe verejnosti.

Skrytý v našich bohostánkoch.

Tam nikto nevidí jeho slávu, nikto nepočuje jeho sladké slová, nikto nevidí jeho krásu, ale zato všetci veríme, že tam žije, že odtiaľ nás požehnáva. Tam je skrytý v spôsobe chleba ten, ktorý povedal o sebe: „Ja som ten živý chlieb, ktorý som sostúpil s neba“ (Jn 6, 51.). — Bože dobrý, v tejto tichej skrytosti nás učíš, vo večnom mlčaní hlasite kážeš o potrebe utiahnuť sa z víru života a aspoň kedy-tedy v samote zamyslieť sa nad sebou, nazrieť do minulosti a do budúcnosti. Utiahnuť sa od huku a kriku všedných prác znamená nepočuť svet, ale hlas boží, ktorý hovorí k tvojej duši. Vojdi aj ty do velebného ticha chrámu božieho cez deň ako mnohí iní, rozmýšľaj chvíľočku o pominuteľnosti a som istý, že nejednu spasiteľnú myšlienku vnukne ti skrytý Boh.

Učenie a skutky však sú otvorené svetu.

Ježiš verejne učil, čo máme veriť a ako žiť. Ľud, ktorý ho počúval, rád šiel za ním a prijímal jeho učenie. Nevyšlo z jeho úst slova, ktoré by búrilo ľudí proti svetskej alebo inej vrchnosti. Neurobil skutku, za ktorý by mal byť postavený pred súd. Verejne kázal, verejne chodil i po mestách i po dedinách. Na svoje verejné počínanie sa odvoláva, keď ho v nočnom čase chytili a poviažu: „Vyšli ste ma zajať s mečmi a kyjmi ako zločinca. Každodenne som vyesedával v chráme a vyučoval tam a nechytli ste ma“ (Mt 26, 55.). Len preto ho chceli ukameňovať, že povedal o sebe pravdu. Len preto ho ukrižovali, že vydal svedectvo pravdy. „Veľa dobrých skutkov od Otca som vám ukázal, pre ktorý z nich ma chcete kameňovať?“ (Jn 10, 32.) A Cirkev? Naša sv. Cirkev zjavne a otvorene hlá-

sa vieru Kristovu a pravdy Bohom zjavené. Učí tak otvorene ako nijaká iná cirkev alebo náboženstvo. A za to, že otvorene hlása pravdu každému, mnohým je tŕňom v oku, za to, že žiada obete, býva i napádaná. Toľko dobrodenia preukázala svetu ako nijaké iné náboženstvo, a predsa má najviac nepriateľov. Chceli by ju s Kristom ukameňovať, keby to bolo možné.

Neskrývajte sa, verejne sa hlásme k nemu.

Ideme za ním na krížových cestách, ideme za ním do chrámu, sprevádzame ho skrytého vo Sviatosti na Vzkriesenie i na Božie Telo. No sprevádzajme ho aj na Kalváriu utrpenia. Krista vyznať nielen po Kalváriu, ale usilujme sa odprevádzať ho až hore na Kalváriu. Veď pre všetkých platia slová: „Kto ma chce nasledovať, nech zaprie sám seba a nech vezme svoj kríž na seba a nech ma nasleduje“ (Mt 16, 24.). Ak by som pravdivosť tejto vety neuznal, nevyznať by som Krista, lebo Kristus a utrpenie sa nedajú oddeliť! Keby som nevedel vyznať Krista v sprievode, keby som sa neodhodlal niesť tento maličký kríž, (azda posmech zlého sveta) akože ho chcem vyznať vo väčších krížoch?

Kvetná nedeľa.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 21, 1—9.

Za onoho času, keď sa Ježiš so svojím sprievodom približoval k Jeruzalemu, došiel až po Betfage smerom k Olivovému vrchu. Odtiaľ vyslal dvoch svojich učeníkov a dal im toto poverenie: Idte do dedinky, ktorá je naproti vám; nájdete tam priviazanú oslicu a osliatko s ňou. Odviažte ich a privedte sem. A keby azda niekto niečo chcel povedať proti tomu, povedzte: Pán ich potrebuje — a hneď vám ich prepustí.

Toto všetko sa stalo, aby sa naplnilo slovo prorokovo, ktorý povedal: Oznamte dcére Sionskej: Hľa, k tebe sa už ubiera tvoj kráľ, ponížený sedí na oslici, na osliatku, na mladom nosnom zvieratku.

Vtedy učeníci odišli a vykonali všetko, ako im Ježiš rozkázal. Priviedli oslicu a jej mláďa, pokládli naň svoje rúcha a jeho posadili navrch.

Mnohí zo zástupu prestierali svoje rúcha na cestu, iní zasa stínali haluze so stromov a stlali ich na cestu. A zástupy, ktoré šly popredu i vzadu, vyvolávaly: Hosana! Sláva synu Dávidovmu! Sláva ti, ktorý prichádzaš v mene Pánovom!

Čo ti pripomína Veľký týždeň?

„Sláva ti, ktorý prichádzaš v mene Pánovom! (Mt 21, 9.)

Najdojímavejšími obradmi, ktoré sv. Cirkev koná, sú obrady Veľkého týždňa. Ony nám živo sprítomňujú veľké tajomstvo nášho vykúpenia a vzkriesenia Kristovho.

Na Kvetnú nedeľu živo si predstavujeme príchod Pána do Jeruzalema aj v našich sprievodoch. Ideme okolo kostola s posvätenými ratolesťami. Chceme sa otvorene pripojiť k dobrým vyznavačom nášho ukrižovaného Spasiteľa. Jeruzalemský svet oslavuje Ježiša, a predsa na jeho tvári vidíme smútok. Kristus Pán, čo i počuje volanie na slávu, zarmucuje sa, lebo vidí, že zástup bude o pár dní volať: „Ukrižuj ho!“ Vidí pred sebou všetky nástroje mučenia a vidí i kríž, na ktorom dokončí veľké dielo vykúpenia. Do všetkých jeho radostí je vnesený kríž, ktorý nik nevidel, iba on. Preto i náš radostný sprievod zastane pri zatvorených dverách, ktoré sa otvoria dotykom kríža na znak toho, že i nebeské brány boli nám krížom otvorené.

Požehnaný nech je na veky, lebo ustanovil sviatosť Oltárnu, ktorej pamiatku oslávime na Zelený štvrtok. Či mohol dať svetu viac než seba samého? Akú radosť pocítujeme z dobrého sv. prijímania! Stalo sa v tento deň, keď apoštolí večerali, že „Ježiš vzal chlieb, požehnal ho, lámal a dával svojim učeníkom s týmito slovami: Vezmite a jedzte! Toto je telo moje“ (Mt 26, 26.). Koľkých život sa zmenil častým prijímaním tela Kristovho! Koľko pokoja, lásky a svornosti priniesla táto sviatosť do našich rodín a do ľudskej spoločnosti! Nech je požehnaný sviatosťný Spasiteľ, ktorý prichádza do našich sŕdc a verným sľubuje požívanie večnej Krásy: „Odteraz nebudem piť z tohto viničného plodu až do toho dňa, keď ho budem znova piť v novej podobe s vami v kráľovstve môjho Otca“ (Mt 26, 29.). — Pripoj sa aj ty k tejto radosti, ktorú ti na Zelený štvrtok oznámi hlahol zvonov a organa.

Požehnaný prichádza v mene Pánovom i po ceste svojho hrozného utrpenia na Veľký piatok. Požehnaný prichádzal k izraelskému národu na Kvetnú nedeľu, no k nám prichádza požehnaný s krížom na Golgotu. Sám trpel, aby nás požehnal dedičstvom kráľovstva božieho. Pozrime na jeho kroky v tento deň! Kto urobil tak hroznou jeho cestu? Náš hriech! Počujme výčitky Spasiteľove, keď budeme na Veľký piatok bozkávať jeho sv. rany: „Čo som ti urobil, čím som ťa zarmútil, odpovedz mi!“ Rozjímajme, aký žiaľ zaviniť náš hriech Spasiteľovi od okamihu, v ktorom odznelo slová: „Smutná je duša

moja až na smrť“ (Mt 26, 38.), — až po chvíľu jeho opustenosti na kríži, keď zvolal: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ (Mt 27, 46.)

Nech je požehnaný i ten kríž i to utrpenie, ktoré prichádza ku mne z vôle Boha — v mene Pánovom!

Biela sobota je už dňom radostným. Kňaz v ranných hodinách požehnáva veľkonočnú sviecu, ktorá predstavuje zmŕtvychvstanie Kristovo. Kristove rany sa staly požehnaním pre celé ľudské pokolenie. Ich symbol vidíme na veľkonočnej svieci v podobe veľkých zlatých zrn. Omša svätá je už radostným chválospevom. Po odspievaní „Gloria“ — Sláva na výsostiach Bohu — ozvú sa znova zvony a organ. Na konci sv. omše vyzýva kňaz veriacich, aby chválili Boha spolu s ním, keď zaintonuje zvýšeným hlasom Aleluja.

Ďakuj Bohu v týchto dňoch za mnohé milosti, ktoré ti Kristus získal na ceste svojho utrpenia.

Velkonočná nedela.

Sväté evanjelium podľa Marka hl. 16, 1—7.

Za onoho času Mária Magdaléna, Mária (matka) Jakubova a Salome nakúpily voňaviek, aby sa odobraly k Ježišovi a ho pomazaly.

Za včasného rána prvý deň v týždni, keď slnko práve vychádzalo, dorazily k hrobu. I pýtaly sa jedna druhej:

Ktože nám odvalí kameň od vchodu hrobu?

Ale keď sa poohliadly, videly, že kameň už je odvalený. Bol totiž veľmi veľký.

Keď teda vošly do hrobnej komory, zazrely tam mládenca sedieť na pravej strane, odeného v bielom rúchu. Keďže sa naľakaly, takto ich začal posmeľovať:

Nebojte sa! Hľadáte Ježiša Nazaretského, ktorý bol ukrižovaný? Vstal, už niet ho tu viac. Pozrite si miesto, kde ho uložili. Teraz ale idte a oznámte jeho učeníkom, ale najmä Petrovi: Ide pred vami do Galilejska. Tam ho aj uzriete, ako vám to ešte sám predpovedal.

Povstaň s Kristom k novému životu!

„Hľadáte Ježiša Nazaretského, ktorý bol ukrižovaný? Vstal, už niet ho tu viac“. (Mk 16, 6.)

Bol si na Vzkriesení? Čo fa tiahlo medzi tisíce veriacich na sprievod? Čo fa volá do chrámu božieho v dnešný deň? Či je to len zvyk a či zvedavosť vidieť cudzie tváre? Nie! To je viac

ako zvyk, ktorý po desaťročiach ochabuje a vymiera; viac ako zvedavosť, ktorú možno nasýtiť pri ľudových manifestáciach, v divadlách a biografoch; to je hlas ukrižovaného Krista, ktorý premohol smrť — vstal z mŕtvych.

Prišiel si počuť radostné volanie Aleluja. Prišiel si sa tešiť z diela Kristovho — svojho Vodcu, ktorý najväčším zázrakom rozohnal všetku pochybnosť o svojom božstve a upevnil tvoju vieru svojím zmŕtvychvstaním. Aká radostná bola pre nábožné ženy chvíľa, keď porozumely slovám anjela: „Vstal, už niet ho tu viac... Teraz ale idte a oznámte jeho učeníkom, ale najmä Petrovi: Ide pred vami do Galilejska. Tam ho aj uzriete, ako vám to ešte sám predpovedal.“ (Mk 16, 6—7.)

Kristus vstal, a ty si ešte nepovstal z hriechu? Sú medzi nami i takí, ktorí by chceli počuť radostné Aleluja, no nepočujú ho, lebo nepochovali hriech. — Trpký život Kristov mohol prejsť iba cez hrob k radostnému životu, ktorý slávime dnes ako pamiatku zmŕtvychvstania. I ty máš trpký život? I tvoj život musí prejsť cez hrob! Áno, cez hrob, v ktorom máš pochovať hriech. Hriech, spätý so životom, musí sa s ním rozlúčiť, ako sa lúči duša a telo pri smrti. Toto lúčenie bolí, bojíme sa lúčenia, a predsa musí prísť. Ak by si sa bál lúčenia života s hriechom, akože obstoíš vo večnosti pri lúčení s Kristom osláveným a dnes oslavovaným? Neboj sa lúčiť s hriešnym životom, aby si nestratil život večný! „Kto bude chcieť zachovať život, stratí ho, kým kto stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, zachová ho.“ (Mk 8, 35.)

Keď si povstal, čakaj radostné vzkriesenie. Pochoval si hriech a keď si stál pri jeho hrobe, ťažko si sa lúčil so svojím obľúbeným hriechom. Tam bol napr. hrob, pri ktorom si sa rozlúčil s namyslenosťou, pýchou a začal si sa učiť poníženosti, prestal si pohádať chudobným a porozprával si sa s posledným robotníkom. Keď ako rodič začal si sa starať o deti, sledovať ich správanie v škole, doma a na ulici, zanechal si pohodlie, ktoré srástlo s tvojím životom, vyšiel si z hrobu, aby si počul radostné Aleluja. — Keď si si podal ruku s hnevnikom, keď si zanechal zlú spoločnosť, ktorá ťa odvádzala od kostola, keď si prevládala v sebe zlosť, keď si prestal preklínať a rúhať sa Bohu, keď si pochoval hriech, raduj sa nad jeho

hrobom! Keď si povstal z hriechu, obráť zrak k nebu, ako aj sv. Pavol napomína: „Keďže ste boli s Kristom vzkriesení, hľadajte to, čo je hore, kde Kristus sedí na pravici božej . . . a nie to, čo je na zemi“ (Kol 3, 1.). Keď si priniesol účasťou na duševnej obnove obeť, prelomil si v sebe hriech. Keď s Kristom trpíš, vstávaš s Kristom k novému životu, a vtedy máš aj radosnú Veľkú noc, lebo „utrpenia terajšieho času sú nerovné sláve, ktorá sa má na nás zjaviť.“ (Rim 8, 18.)

Povstal si z hriechu? — Dúfaj v blažené vzkriesenie.

Prvá nedeľa po Veľkej noci.

Sväté evanjelium podľa Jána hl. 20, 19—31.

Za onoho času, bol (totiž) večer prvého dňa v týždni, prišiel Ježiš ta, kde sa učeníci shromaždili a zatvorili dvere zo strachu pred Židmi, postavil sa do prostred a riekol im: „Pokoj vám!“ Keď to povedal, ukázal im ruky i bok. Učeníci sa zaradovali, keď videli Pána. A Ježiš im opäť riekol: „Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, tak aj ja posielam vás.“ A keď to povedal, dýchol na nich a hovoril: „Prijmite Ducha Svätého: Ktorým odpustíte hriechy, sú im odpustené, ktorým zadržíte, sú im zadržané!“ Ale Tomáš, jeden z dvanástich, nazývaný Dvojčaťom, nebol s nimi, keď prišiel Ježiš. I povedali mu ostatní učeníci: „Videli sme Pána!“ On im vravel: „Ak len neuvidím na jeho rukách jazvy po klincoch a nevložím prst do rán po klincoch a nevložím mu ruku do boku, neuverím!“

O osem dní jeho učeníci boli zasa v tej (sieni) a aj Tomáš bol medzi nimi. Tu vošiel Ježiš, hoci dvere boli zatvorené, a riekol im: „Pokoj vám!“ Potom hovoril Tomášovi: „Daj sem prst a pozri na moje ruky! Daj sem ruku a vlož ju do môjho boku a nebuď neveriaci, ale veriaci!“ I odpovedal mu Tomáš: „Pán môj, a Boh môj!“ Ježiš mu odvetil: „Uveril si, pretože si videl; ale blahoslavení sú tí, čo nevideli, a uverili!“

Veľa iných divov učinil ešte Ježiš pred svojimi učeníkmi, ktoré nie sú zaznačené v tejto knihe. Ale toto je napísané, aby ste verili, že Ježiš je Kristus, Syn Boží, a veriac aby ste mali život skrze jeho meno.

Kým nevidíš, neveríš?

„Blahoslavení sú ti, čo nevideli, a uverili“. (Jn 20, 29.)

Keby sa celý svet shákol a povedal by: „Niet Boha!“ — ani vtedy sa nesmiem dať strhnúť, lebo viem, že jestvovanie Boha nezávisí od toho, či Ho kto uznáva a či popiera. Tak podobne by mohol niekto vyhlásiť: „Niet vzduchu, vzduch nikto nevidel!“ A toto tvrdenie si protirečí samo v sebe, pretože žiť a rozprávať bez vzduchu je nemožné. Keby mi predsa niekto povedal, že len to verí, čo vidí, nuž uvažujem:

Kým nevidím, neverím?

Darmo sa kto oháňa prázdnyim heslom: Bez viery (a to vidí aj každý pokrokár) je pokrok nemožný. Veď každý rozumný človek dáva za pravdu učencovi sv. Augustínovi, že „viera je stupňom poznania.“ Nech dieťa neverí otcovi, nech žiak neverí učiteľovi, nech učeň neverí majstrovi, čo bude z dieťaťa, zo žiaka, z učňa? Dieťa vypovie poslušnosť rodičom, žiak by len po niekoľkých desaťročiach poznával to, čo sa v škole naučí napr. za jednu hodinu, a učeň by majstrom (aspoň dobrým) nikdy nebol. Či by tu bol pokrok a usporiadaný beh života možný? Skrátka, „bez viery sa rútia dejiny, prírodoveda, lekárstvo, ba aj pomer medzi rodičmi a deťmi.“ (Hugo Grotius.)

O všetkom sa nemôžeme presvedčiť. Keby učenec z vlastnej skúsenosti chcel dokazovať pravdivosť dávno objavených zákonov, nikdy by nezdokonalil svoje vynálezy. Nemali by sme dokonalých lietadiel, nemali by sme rádia, na železniciach by sme sa vliekli 10 km rýchlosťou. Teda i pokrok spočíva na viere. „Rozpor medzi vedou a vierou je len v hlavách tých, ktorí si ten rozpor želajú.“ (Lecomte — botanik.)

Blahoslavení, ktorí nevideli, a uverili.

Keď už svetská veda je na vieru odkázaná, o koľko viacej viery potrebujeme pri pravdách Bohom zjavených. Vieme dobre, že mnohé z tých právd na zemi nikdy nepochopíme.

Boh zjavoval náboženské pravdy ľuďom, a to v Starom zákone sám, v Novom však skrze svojho Syna Ježiša Krista.

Bolo to prepotrebné, lebo človek sa pýtal na mnohé otázky, na ktoré si sám nevedel odpovedať. Pýtal sa: Aké vlastnosti má Boh? Čo je našim životným cieľom? Ako slúžiť Bohu? Čo nás čaká po smrti? atď. Tých náboženských právd, ktoré mu nadržovalo jeho vlastné svedomie, bolo veľmi málo a nemal v nich istoty. Boh teda musel ľuďov učiť, musel im pravdy zjavovať.

Ak teda v poznávaní právd svetských veríme ľuďom hodnoverným, nuž, tým pevnejšie budeme veriť Bohu, ktorý nielen klamať, ale ani oklamáný byť nemôže.

Zaiste nesprávne konal Tomáš, keď neveril ostatným apoštolom, že sa im zjavil Pán. Odvolával sa len na svoje smysly a povedal: „Ak len neuvidím na jeho rukách jazvy po klincoch a nevložím prst do rán . . ., neverím!“ (Jn 20, 25.) — Pri opätovnom zjavení Pána, ktoré sa stalo o osem dní neskôr, vyčíta Kristus prítomnému Tomášovi jeho neveru a dodáva: „Blahoslavení sú tí, čo nevideli, a uverili.“ (Jn 20, 29.)

Neveriť pravdám náboženským, ktoré Boh zjavoval, by znamenalo stotožňovať sa s vyhlásením: Zbúrajme kostoly, odstráňme sviatosti, odhodme križe a všetko, čo pripomína Boha! Začnime stavať pohanské modly, rúcané už v Starom zákone a zrúcané v Novom zákone všetkými kultúrnymi národmi!

Smutný by bol život tvoj bez viery, ale smutnejšia by bola tvoja večnosť, pre ktorú si stvorený.

Druhá nedela po Velkej noci.

Sväté evanjelium podľa Jána hl. 10, 11—16.

Za onoho času riekol Ježiš farizejom: „Ja som dobrý pastier! Dobrý pastier aj dušu dá za svoje ovce. Ale najatý strážca a taký, čo je nie pastierom a ktorému ovce nepatria, opúšťa ovce a uteká, keď vidí vlka prichádzať, a vlk ich chmáca a rozháňa. Najatý strážca uteká preto, že je najatý a že mu nezáleží na ovciach.

Ja som dobrý pastier! Poznám svoje a moje poznajú mňa, ako ma pozná Otec a ja poznám Otca. A aj dušu dám za svoje ovce!

Mám však aj iné ovce, ktoré nepatria do tohto ovčínca. Aj tie musím priviesť (sem) a budú počúvať na môj hlas. A bude jeden ovčinec a jeden pastier.“

Tvoj dobrý pastier.

„Ja som dobrý pastier“. (Jn 10, 11.)

„To je hrdina, — zachránil topiaceho sa človeka, zaslúži si odmenu a uznanie“, — súdime o záchrancovi života. Obdivujeme ho. A celkom správne. Ale rozmýšľajme ďalej a pýtajme sa: „Či skutočne náš hrdina zachránil patričnému život? — Nie. Len predĺžil jeho krátky tuzemský život. Veď skôr-neskôr všetci i tak musíme skončiť svoje pozemské putovanie a odísť do iného života, ktorý netrvá 50—100 rokov, ale cez celú večnosť. Keď teda obdivujeme záhrancu, ktorý o niekoľko rokov predĺžil nešťastníkovi život, či nemáme obdivovať záhrancu, ktorý nás vyslobodil z večného zahynutia? Tým našim záhrancom je dobrý pastier, spomenutý v dnešnom evanjeliu.

Ja som dobrý pastier.

Ako dobrý pastier chráni svoje ovce pred dravou zverou, tak Kristus Pán zachránil ma pred najväčším nebezpečenstvom. Vyslobodil ma od večnej smrti. Dobrý pastier položí život za svoje ovečky a Kristus ho položil za nás. Ako predpovedal, tak i splnil. „Nikto mi ho (t. j. život) nevezme, ale ja ho položím sám od seba“ (Jn 10, 18.). Vďačný človek nezabúda na svojho záchrancu do smrti. Veľký skutok lásky prejaví záchranca i vtedy, keď pri záchrane nepoloží svoj život. No najväčším prejavom lásky je obetovať svoj život. „Nikto nemá väčšej lásky nad tú, keď položí svoj život za svojich priateľov.“ Keď človek nevie zabudnúť na svojho záchrancu, nesmie zabudnúť ani na toho, ktorý ho zachránil pre život večný nasadením vlastného života.

Poznám svoje ovečky.

Poznám tvoje skutky, i najtajnejšie, o ktorých svet nič nevie, o ktorých nevie tvoj otec ani matka, o ktorých nevedia ani tvoji najmilší a najbližší. Takto môže hovoriť najlepší pastier, ktorý pozná svojich nielen podľa zovňajšku, ale vidí aj ich vnútro. — Niet stvorenia neviditeľného pred jeho pohľadom, ba všetko je holé a odkryté očiam toho, o ktorom máme reč. (Žid 4, 13.)

„Poznám tvoje žiadosti,“ — hovorí tvoj dobrý pastier, — „poznám i tvoje myšlienky, ktoré v sebe nosíš, a poznám i tvoje úmysly. Pred mojím zrakom nič nie je skryté.“ „Nič nie je skryté, čo by nebolo objavené.“ (Lk 8, 17.)

Moje poznajú mňa.

— „Ja také veci nečítam, to ma nebaví. Keby to bola politika, to ešte áno!“ — Hľa, slová nejedného, ktorý sa bije v prsia, že je dobrým katolíkom, keď mu ponúkame náboženský časopis, knihu. — „Poznáš môj hlas?“ — pýta sa dobrý pastier. „Prečo ideš za hlasom nájomníka, ktorému nezáleží na tvojej spásе? Volám ťa hlasom svedomia, volám ťa hlasom kazateľa, slovom spovedníka, hľadám ťa v chráme, a nevidím ťa! Hľadám ťa v katolíckej tlači, a nečítaš ju! Hľadám ťa

v katolíckom spolku, a nie si tam! Volám ňa v napomenutiach rodičov, a nepočúvaš ma! Kto za to môže, že ty ma nechceš počuť, že nejdeš za hlasom dobrého pastiera?" Patriš medzi tých, ktorých sv. Peter takto označil: „Boli ste ako blúdiace ovce“. (I. 2, 25.) — Poznávaj pravdy svojej viery, id' vždy za hlasom svojho dobrého pastiera! Ak by si si osvojil ľudské faľošné výmysly prv, než spoznáš základné náboženské pravdy, ak by si viac počúval hlas nájomníka ako hlas dobrého pastiera, nečuduj sa, že nezatúžiš po svojom náboženstve. — Nemôžeš predsa túžiť po veci, ktorú nepoznáš.

Chod teda smelo za hlasom svojho pastiera, keď si už raz poznal jeho hlas. Na tejto ceste nájdeš potom uspokojenie a šťastnejšiu budúcnosť.

Tretia nedela po Velkej noci.

Sväté evanjelium podľa Jána hl. 16, 16—22.

Za onoho času riekol Ježiš svojim učeníkom: „Ešte chvíľku, a nevidíte ma; a zasa chvíľku, a uvidíte ma! Odchádzam totiž k Otcovi.“

Tu si hovorili niektorí z jeho učeníkov: „Čo nám to vraví: Ešte chvíľku, a nevidíte ma; a zasa chvíľku, a uvidíte ma? A tiež: Odchádzam k Otcovi?“ A hovorili si: „Čo to vlastne vraví: Ešte chvíľku? Nevieme, čo nám chce povedať!“

A Ježiš, zbadajúc, že sa ho to chcú opýtať, riekol im: „Dopytujete sa medzi sebou na to, čo som povedal: Ešte chvíľku, a nevidíte ma; a zasa chvíľku, a uvidíte ma! Veru, veru, hovorím vám: Budete plakať a žialiť a svet sa bude radovať! Budete zarmútení, ale váš zármutok sa premení na radosť! Aj žena, keď rodí, má bolesti, lebo prišla jej hodina, ale keď porodila dieťa, už nemyslí na tie úzkosti pre radosť, že prišiel človek na svet. Tak aj vy ste teraz zarmútení; ale zasa vás navštívim a srdce sa vám zaraduje. A tú radosť vám nikto nevezme!“

Krátky je môj život.

„Ešte chvíľku a nevidíte ma!“ (Jn 16, 16.)

Kristus Pán pripomína svojim učeníkom, že čoskoro od nich odíde. Učeníci sa zarmútia ako dobré deti, ktoré sa majú rozlúčiť so svojou matkou. No láskavý Spasiteľ ich teší prisľúbením, že potom ich zasa navštíví.

Krátky je tvoj život.

„Tak preletely tie roky,“ — hovorí zošedivela starenka, stavec. Čas letí nezadržateľne. Tak pominie tvoja mladosť, detské roky, ba i mládenectvo ako sen. Všetko ostatné zdá sa byť pomalé, všetko iné môžeš odkladať, ale čas nemôžeš odložiť. „Život je ako sen, lebo pominie tak chytro, ako vznikol“ (Sv. Ján Zl.). — „Keby som sa mohol vrátiť do zlatých detských čias, ináč by som si zariadil život,“ — mieni stavec. Mladý však usmeje sa tejto reči a ide ďalej. No zostarne i on, a ak sa dožije vysokého veku, podobne povie mladým, novej generácii. Život beží, koleso dejín sa točí a nik ho nezastaví ani len na okamih. A keby sa mu staval do cesty i najväčší mocnár, i toho smetie. Uváž, priateľ, že pred sto rokmi žili tiež ľudia na tvojom mieste a v tvojom prostredí. Koľkí boháči a veľikáši sa honosili slávou, bohatstvom, koľkí sa azda vypínali. — A dnes — kdeže sú? Zapadla sláva mocnárov, majetky bohatých prebrali iní, zapadly slávne ríše, vymrely slávne rodiny. A dnes — kto na nich spomína? Smrťou prestáva sláva i bohatstvo; pri smrti i najväčší kráľ musí odložiť korunu. Počítaj ďalej, že o sto rokov budú na tvojom mieste iní, že zas budú mať svoje životné problémy, ako ich máš ty, a že budú spomínať na dnešné časy ako na dávno zapadlú dobu. Kto si na teba spomenie? Zariaďuješ sa tu na zemi ako by na trvalo? Sháňaš sa po bohatstve a keď sa ti to nedarí, azda si zúfalý?! Počuj, čo povedal Boh človekovi, ktorý naplnil svoje sýpky a stodoly, aby v nečinnosti hodoval: „Blázon, tejto noci požiadajú tvoju dušu od teba: a čo si nachystal, čiže bude?“ (Lk 12, 20.) Keď teda vidíš krátkosť tohto života, využi čas! Odkladaj si niečo aj pre večnosť, aby si raz nebol zahanbený!

Ešte chvíľku, a prídeš do večnosti.

— Ešte chvíľku, — dve slová, a hľa, ako radostne znejú pre veriaceho! Ešte niekoľko dní ponesiem kríž a príde deň odpočinku. Ešte chvíľku trpieť v chorobe, v súženiach, a poľahčí sa mi navždy. Ešte niekoľko ráz pristúpim ku sv. sviatostiam v chráme božom, a prídem do večného prítomku Boha. Ešte niekoľko slz, a budem sa večne tešiť. Len chvíľku budem

sa s plačom lúčiť s najdrahšími, ale nebojím sa, lebo „lúčenie ma navždy spojí s Bohom.“ (Sv. Tereška Ježiškova.)

No hrozné sú tie slová pre ľahkomyselných a hriešnikov. Aj oni uvažujú: Ešte chvíľku smyselných rozkoší, a potom? Ešte pár ráz po zábavách a radovánkach, a čo príde po nich? Ešte niekoľko prelumpovaných nocí, ešte niekoľko ráz mi svet zatlieska na slávu, ešte získam niekoľko tých tisícov, ešte pár ráz pohrdnem nedeľným slyšením omše sv., ešte niekoľko piatkov nezachovám, a čo potom? — Potom uvidia Ježiša ako prísneho sudcu. — Priateľ, ži tak, aby si bez strachu mohol povedať s Jóbom: „Viem, že môj Vykupiteľ žije a že na posledný deň vstanem zo zeme.“ (Jób 19, 25.)

Štvrtá nedela po Velkej noci.

Sväté evanjelium podľa Jána hl. 16, 5—14.

Za onoho času riekol Ježiš svojim učeníkom: „Idem k tomu, ktorý ma poslal, a nik z vás sa ma nespytuje: Kam ideš? A žiaľ vám naplnil srdcia, že som vám to povedal. Hovorím vám však pravdu: Bude vám to osožiť, keď odídem. Lebo ak neodídem, nepriđe k vám Obranca, ale keď odídem, pošlem ho k vám. A keď príde, ukáže svet, čo je hriech, čo spravodlivosť a čo súd. Hriech je, že neverili vo mňa; spravodlivosť, že idem k Otcovi a už ma nevidíte; súd, že knieža tohto sveta je už odsúdené. Ešte vám mám veľa povedať, ale teraz by ste to nezniesli. Keď však príde On, Duch pravdy, vyučí vás všetkej pravde, lebo nebude hovoriť sám od seba, ale bude hovoriť to, čo počuje, a zvestuje vám aj budúce veci. On ma oslávi, lebo (všetko) prijme z môjho a to vám zvestuje.“

Svet bez Krista.

„A žiaľ vám naplnil srdcia, že som vám to povedal“. (Jn 16, 6.)

Skúsenosť učí, že čím je kto ďalej od Krista, tým smutnejší je jeho vnútorný život. Učeníci Pánovi sa tiež zarmútili, keď im Majster oznámil, že ich opustí. „A žiaľ vám naplnil srdcia, že som vám to povedal“ (Jn 16, 6). — Hľa, ako vyzerá jednotliviec, rodina a spoločnosť, u ktorých Kristus nenašiel miesta.

Človek bez Krista.

Stretáme sa s človekom, ktorý sa dá unášať len vonkajším svetom. Beží ulicami, nie však za povinnosťami svojho povo-

lania, ale ponáhľa sa jednostranne využiť život. Nemá vyšších a svätejších záujmov. Nevidí, čo je hore, vlečie sa pod hladinou, lebo je pohrúžený jedine v zábavách, vo filmoch, v zápasoch a v športoch. Pre neho nejestvuje pohľad do vyššieho, krajšieho sveta duchovného. Je prirodzené, že v prepiatych zábavách nenašiel uspokojenia. Ba čo viac, začal strácať chuť pre svoje stavovské a rodinné povinnosti. Ak by som sa ho opýtal: „Priateľ, nešli by ste sa trochu poučiť a zabaviť do katolíckeho spolku?“ — odpovie mi: „Ani mi na um nepríde!“ — Keby som ho fahal do chrámu, povie: „Ja musím do prírody, potrebujem čerstvý vzduch!“ — Pripomením mu knihy na indexe, zakázané filmy. A čo mi odpovie?: „Mám dosť rozumu, než aby mi Cirkev i tu rozkazovala!“ Ak by som mu dal do rúk náboženskú knihu, odhodí ju. Len nepokoj sviera jeho srdce. Skôr-neskôr ozve sa v ňom svedomie a myšlienka na večnosť podlomí jeho zdanlivé radosti. Život človeka bez Krista je život bez istej a opravdivej útechy.

Rodina bez Krista.

V tejže ulici, v tom istom prostredí vidíme dve rodiny, a predsa aký rozdiel! V prvej rodine na stene kríž, druhá je bez neho. V prvej rodine deti kľaknú k večernej modlitbe, otec číta všetkým z katolíckeho mesačníka, kým v druhej niet hlavy rodiny doma, sedí v krčme. Aké kontrasty! Prečo? Lebo v prvej rodine panuje Kristus, a to nielen na stene, ale i v srdciach, druhá však je bez neho. Azda povieš, že i druhá rodina sa občas modlí. Áno, modlí sa, ale „tento ľud len perami ma ctí, ale jeho srdce je veľmi vzdialené odo mňa“ (Mt 15, 8.). Keď nazrieme lepšie, uvidíme, že v prvej rodine „mužovi hlavou je Kristus“ (1 Kor 11, 3.). A ženy? Zachovávajú slová, že „ich ozdoba nech nie je zvonku účes alebo navešané zlato . . . , ale ten skrytý srdca človek . . . , čo je pred tvárou božou drahocenné.“ (1 Pt 3, 3—4.)

Spoločnosť, národ bez Krista.

Aký jednotlivec, taká rodina, aká rodina, taký národ. Čím je preplnené srdce jednotlivca, tým sa naplní i jeho rodina. — Lebo zo srdca pochádzajú zlé myšlienky, vraždy, cudzoložstvá,

smilstvá, krádeže, nespravodlivé obžaloby, rúhania (Mt 15, 19.). Ak jednotlivec, ktorý sa raz stane politickým ovplyvňovateľom, je bez Krista, i jeho štát bude bez Krista. Beda však takému národu, lebo „systém národnej výchovy, ktorý nemá za základ znalosť náboženstva, privádza len národné nešťastie a je oveľa škodlivejší vo svojich následkoch pre štát ako pre Cirkev“ (Historik Disraeli). Celé dejiny západnej kultúry, počnúc od rímskej cisárskej ríše až podnes, od Diokleciána až po Bismarcka, nás poučujú o tom, že v každom prípade, keď štát prišiel do konfliktu s náboženstvom, vyšiel z neho ako premožený (Mussolini). Bez Krista rozpadnú sa rodiny pomerne rýchlo; bez Krista a bez Boha stroskotajú národy čo i pomaly, ale isto.

Piata nedela po Velkej noci.

Sväté evanjelium podľa Jána hl. 16, 23—30.

Za onoho času riekol Ježiš svojim učeníkom: „Veru, veru, hovorím vám: Keď budete v mojom mene prosiť niečo od Otca, dá vám to! Dosiaľ ste nič neprosili v mojom mene. Proste a dostanete, aby vaša radosť bola plná!

Dosiaľ som vám hovoril v podobenstvách, ale prichádza čas, že už nebudem hovoriť v podobenstvách, ale budem (vám) rozprávať otvorene o Otcovi. Vtedy budete prosiť v mojom mene, a nehovorím vám už, že ja budem prosiť Otca za vás, lebo sám Otec vás miluje, pretože vy ste milovali mňa a uverili ste, že som od Boha vyšiel. Vyšiel som od Boha a prišiel som na svet a zasa opúšťam svet a idem k Otcovi.“

Jeho učeníci mu povedali: „Hľa, teraz hovoríš otvorene, a nie v podobenstvách! Teraz vieme, že všetko vieš, a netreba, aby sa ťa niekto opytoval. Preto veríme, že si od Boha vyšiel.“

Modlitbou k Bohu.

„Dosiaľ ste nič neprosili v mojom mene“. (Jn 16, 24.)

Dajme sa v duchu uviesť do božej prírody a premýšľajme. Vnímajme v nej nádheru rúcha poľných kvetín, čujme spev škovránka pri vychádzajúcich lúčoch slnka! Keby už človek mlčal bez modlitby, nech sa učí od prírody, ktorá, zachovávajúc zákon Tvorcu, oslavuje Boha. Takto sa modlí nemý tvor. Keď teda všetko, čo vyšlo z rúk božích, oslavuje Stvoriteľa, či

len rozumný tvor má mlčať? I človek sa musí povzniesť k Bohu, lebo je dielom rúk božích, a to tým viacej, čím vyššie stojí nad ostatným tvorstvom.

Aj ja sa mám modliť?

Keby som sa akokoľvek chvatal modernosťou a keby novodobý človek mal ďaleko väčšie vynálezy, ako ich má dnes, ostane vždy v pomere k Bohu ako tvor ku Stvoriteľovi, ako obraz ku svojmu tvorcovi-umelcovi. Nikdy sa nestane, aby obraz vypovedal poslušnosť maliarovi. A človek? Obdarený je rozumom ako nijaký iný tvor na zemi, aby poznal svojho Pána. Obdarený je slobodnou vôľou, aby sa dobrovoľne rozhodoval oslavovať svojho Pána. — Keď sa rozhodne dobrovoľne uctievať svojho Stvoriteľa, prevyšuje nemú prírodu, ktorá oslavuje Boha len vrozeným pudom — inštinktom. A či nie je vyznačením pre človeka, keď sa môže rozprávať so svojim Stvoriteľom? „Najväčšia hodnosť a česť pre človeka je, že s Tvorcom svojim môže sa showárať“ (Sv. Ján Zl.). Ak by som nevedel oslavovať Boha modlitbou, odklonil by som sa od svojho vznešeného poslania a padol by som pod hodnosť ostatného tvorstva, ktoré vždy slúži Bohu na česť. Čím častejšie obraciam svoju myseľ k Bohu, tým viacej vzrastá moja dôstojnosť. Preto nás aj sv. Pavol napomína: „Vytrvajte v modlitbe a bedlite pri nej s poďakovaním.“ (Kol 4, 2.)

Zdá sa, že nie som vyslyšaný.

„Už sa toľko modlím, a ešte nie som vyslyšaný“, — azda si povieš. Nuž, pýtam sa ťa: „Za čo prosíš Pána Boha? Či to bude na tvoju spásu alebo na spásu tých, za ktorých sa modlíš?“ — Tu, pravda, mlčíš, lebo nie si prorokom. Čo ti zostáva? Nič, iba ponechať sa na vôľu božiu a v modlitbe pokorne odriekať: „No nie moja, ale Tvoja vôľa nech sa stane!“ (Lk 22, 42.) Pýtam sa ďalej: „Koľko rokov sa už modlíš na tenže úmysel?“ A povieš: „Celé týždne, a nie som vyslyšaný.“ Tu uvažuj. Či nebolo by náboženstvo olúpené o svoj najhlbší smysel, keby bola každá prosba ihneď vyslyšaná? Či by sme tým nesnížili Boha na obyčajného ľudského kupca?

Opravdivá krása a hĺbka je vo vytrvalej modlitbe. Sv. Monika celých 18 rokov sa modlila za obrátenie svojho syna Augustína. Hodno ju nielen obdivovať, ale i nasledovať. Aby sa naše prosby vznášaly k Bohu v mene Ježišom, musia byť vytrvalé a shodné s jeho vôľou. O takej modlitbe hovorí Spasiteľ, že bude vyslyšaná. „Keď budete v mojom mene prosit niečo od Otca, dá vám to!“ (Jn 16, 23.) — Koľko rás prosíme len o zdravie, len o pokoj, len o časné dobro a nikdy nevieme, iba Boh vie, či to alebo ono časné dobro nás nepripravi o večnosť. Preto správne hovorí sv. Augustín: „Boh je podobný lekárovi, ktorý z lásky nedovoľuje nemocnému, čo by mu mohlo zaškodiť.“

Šiesta nedela po Velkej noci.

*Sväté evanjelium podľa Jána
hl. 15, 26—27 a hl. 16, 1—4.*

Za onoho času riekol Ježiš svojim učeníkom: „Keď príde Obranca, ktorého vám pošlem od Otca, Duch pravdy, ktorý vychádza z Otca, ten bude svedčiť o mne a aj vy budete svedčiť, pretože ste od počiatku so mnou. Toto som vám povedal, aby ste sa nepohoršovali! Lebo vylúčia vás zo synagog, ba príde čas, keď každý, kto vás zabije, bude sa domnievať, že tým slúži Bohu.

To budú robiť preto, že nepoznali Otca ani mňa. A povedal som vám to, aby ste si pripomenuli, keď príde čas tohto (všetkého), že som vám to hovoril.“

Vyznávaj svoju vieru!

„Aj vy budete svedčiť“. (Jn 15, 27.)

Ako vydávali svedectvo kresťania prvých troch storočí, tak vydávali a vydávajú svedectvo kresťania každého veku, pokolenia. Tak to určila Prozreteľnosť a tak to predpovedal Zakladateľ kresťanskej viery. Za svedectvo viery, že totiž hlásili sa k ukrižovanému Kristovi, že nepošliapali kríž, boli prenasledovaní a mučení nielen prví kresťania, ale kresťania vôbec, i keď nie všetci. Nie je dožičené Prozreteľnosťou Božou každému, aby bol mučníkom, ale každý má údel v živote vyznávajú Krista a znášať nepríjemnosti len preto, že nepopustí z jeho príkazov.

Katolík vydáva svedectvo slovami.

Od kolisky až po hrob máš dosť možností, aby si sa osvedčil, že stojíš za Kristom celý. Cez celý život máš vydávať sve-

dectvo a tak si zachováš rúcho nevinnosti. Čuj, čo odkazuje kňaz pri sv. krste: „Accipe vestem candidam“ — prijmi biele rúcho a dones ho nepoškvrnené pred súdnu stolicu Pána nášho Ježiša Krista, aby si mal život večný.“ — A vďačne vydáva svedectvo každý, kto si je vedomý dosahu slov Spasiteľových: „Kto sa bude hanbiť za mňa a za moje reči, za toho sa bude hanbiť i Syn človeka.“ (Lk 9, 26.)

Svedectvo vydá malý žiačik, keď sa nebojí povedať medzi zlými priateľmi: „Tak škaredo sa nesmie rozprávať! Načože sa o tom učíme v škole?“

Vieru vyznáva mladík, keď pred ostatnými otvorene povie: „Nehreš! Či sa nebojíš Pána Boha?“

Za Kristom stojí zamestnanec, ktorý smelo povie medzi pracujúcimi: „Si platený za robotu, teda pracuj a nezaháľaj!“

Boha sa bojí inteligent, keď vie napomenúť iných: „Nesú sviatosť Oltáru, dolu klobúky!“

Svedectvo o láske k Bohu vydáva matka, keď sa musí slovami brániť azda pred najbližšími, že zasa dala svetu jedno dieťa. — Hľa, ako obdivujeme Rivu Aglieru, ministra spravodlivosti republiky Peru, ktorý napísal prezidentovi, že nemôže vykonať zákon o manželstve, pretože by sa protivil zákonom božím, keďže taký zákon by rúcal fundamenty rodiny. Ak by bol nútený, nemôže ináč urobiť ako sa zrieknuť úradu a odísť s čistým svedomím.

Buďme vždy vernými vyznavačmi evanjelia Kristovho už aj vo svojich rečiach a „...prinášajme Bohu obeť chvály, totižto ovocie úst našich vyznávajúcich Jeho meno!“ (Žid 13, 15.)

Svedectvo potvrdzuje i skutkami.

Či hodno i skutkami, obetami vydávať svedectvo, že sme stúpencami učenia Kristovho? Áno, lebo čím je kto väčší a vznešenejší, tým vďačnejšie sa k nemu hlásime. Za obetavého generála hotový je vojak i život položiť. Nuž, Ježiš Kristus neporovnateľne prevýšil skutky všetkých hrdinov. „Keď teda máme takého veľkého veľkňaza, ktorý prenikol nebesia, Ježiša, Syna Božieho, držíme (to) vyznanie.“ (Žid 4, 14.)

Koľkí položili životy ako svedectvo vyznania viery, či to už boli kresťania dávnej alebo súčasnej doby. V istom štáte napr.

sotva 15-roční chlapci podstúpili viacmesačný žalár za to, že biskupovi D. Herbignymu posluhovali pri sv. omši. Keď im biskup radil, aby boli obozretnejší, povedali: „Nech spraví s nami, čo chce, nech nás aj zabijú, my aj tak chceme slúžiť Pánu Bohu.“ Pri čítaní podobných hrdinských skutkov vieš sa oduševniť a neraz by si chcel zvolať: „I ja rád položím život za Krista!“ Ak si odhodlaný za Krista trpieť, odhodlaj sa najprv k svätému životu, ktorý žiada od teba ten istý Kristus.

Bohumilým životom vyznávajú vždy a všade Krista, ktorý vyhlásil: „Ktokoľvek ma vyzná pred ľuďmi, toho vyznám i ja pred mojím Otcem, ktorý je na nebesiach.“ (Mt 10, 32.)

Svätodušná nedeľa.

Sväté evanjelium podľa Jána hl. 14, 23—31.

Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Ak ma kto miluje, zachovávať bude moje prikázania, preto ho bude milovať aj môj Otec.

Prídeme k nemu a spravíme si u neho príbytok.

Kto ma nemiluje, ten ani nezachováva moje prikázania, lebo aj reč, ktorú ste odo mňa počuli, nie je moja, ale Otca, ktorý ma poslal.

Toto som vám ohlasoval, pokiaľ ostávam medzi vami.

Ale Utešiteľ, Duch Svätý, ktorého Otec pošle v mojom mene, ten vás naučí všetkému a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal.

Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam, nie tak vám ho ja dávam, ako ho svet dáva.

Nech sa vaše srdce nepoburuje, ani nech sa nestrahuje: Počuli ste, že som vám povedal: Odchádzam! — no zasa prídem k vám.

Keby ste ma milovali, zaiste by ste sa radovali nad tým, že idem k Otcovi.

Lebo Otec je väčší, ako som ja.

A teraz som vám to oznámil skôr, ako sa to stane: aby ste verili, keď sa tak stane.

Už nebudem mnoho s vami hovoriť.

Lebo prichádza knieža tohto sveta, hoci nijakého podielu na mne nemá.

Ale aby svet mohol poznať, že milujem svojho Otca a preto všetko tak robím, ako mi rozkázal môj Otec.

Príď, Duchu Svätý!

„Utešiteľ, Duch Svätý... ten vás naučí všetkému“. (Jn 14, 26.)

— „Duchu Svätý, príď s neba,“ — spievame a voláme o pomoc božiu nielen v dnešný deň, ale vždy, kedykoľvek pocítujeme svoju nedostatočnosť a odkázanosť na pomoc shora. Dobre si tu uvedomiť, že Duch Sv. je tretia božská osoba, pravý Boh. Teda i On je od večnosti. Čo činí Boh Otec, činí i Boh Syn, ale to isté činí i Boh Duch Svätý. Syn Boží pochádza od Otca, Duch Svätý však od Otca i Syna zároveň.

Chystám sa napr. na sv. spoveď, stojím pred skúškami, začínam nový školský rok, hodlám si dobre odbaviť uzavreté duševné cvičenia? Vžívam Ducha Sv. o pomoc. Prečo? Preto, lebo keby som bol i najnadanejším učencom tohto sveta, vždy budem odkázaný na pomoc Ducha Svätého. Všetky dary dostávame od troch božských osôb spoločne. Keďže však dary pochádzajú z lásky (a táto láska je v Bohu osobou), pripisujeme ich Duchu Svätému.

Duch Svätý je láska božia.

Ako sa teší otec, keď jeho dieťa odovzdá mu z lásky darček na meniny! Koľko radosti pocíti matka, keď počuje vlastné dieťa modliť sa v chráme za rodičov! Opravdivý dar pramení len z lásky. Pozrime na život. Kdeže pramenia dary, ktorými ženích obdarúva svoju nevestu, ak nie v láske? Komuže môžu ďakovať za dar dobrej výchovy mnohí po ústavoch, ak nie láske svojich vychovávateľov? Táto láska blaží a potešuje. Pretože tretia božská osoba je sama láska, nazval ju Syn Boží: **Potešiteľ, Duch Svätý**. — On potešuje a posilňuje. No berie si za predmet lásky duše, ktoré nie sú znetvorené ťažkým hriechom. Ženích zamiluje si nevestu pre vlastnosti jej duše a tela a Duch Sv. zamiluje si tvoju dušu pre čistotu: „Duch Svätý odpočíva v dušiach spravodlivých ako holubica vo svojom hniezde“ (Sv. farár arský). Teda od teba závisí, či „spochiniť na tebe duch Pánov, duch múdrosti a rozumnosti, duch rady a sily, duch umenia a nábožnosti a naplní ťa duch bázne Pánovej.“ (Jz 11, 23.)

Duch Svätý v podobe ohňa.

Duch Svätý sa zjavil nad hlavami apoštolov v podobe ohnivých jazykov. Či to bola len akási náhoda? Nie. Oheň bol symbolom darov Ducha Svätého. Oheň zohrieva a svieti. I Duch Sv. ohrial chladné srdcia apoštolov tak, že rozohnení láskou k Bohu nebáli sa už prenasledovania, ba ani smrti. — Vyšli von a kázali o ukrižovanom Kristovi. Až dotiaľ boli bojzliví. — Oheň i svieti. A Duch Sv. osvietil rozum apoštolom — obdaril ich darom rady a rozumnosti. Náuka im dotiaľ nejasná začala byť správne chápaná. Áno, spoznali pravdu od Ducha Sv., ako im bolo predpovedané. „Keď však príde On, Duch pravdy, vyučí vás všetkej pravde.“ (Jn 16, 13.)

Za dar Ducha Sv. ďakuje manžel, ktorý predtým v krčmách vysedával, keď dnes vzorne sa stará o rodinu; za dar Ducha Sv. ďakuje úprimný konvertita, že spoznal a porozumel učenie Kristovej viery, ďakujú rodičia, ktorí žili rozhárane, no dnes ich vidíme v usporiadanom rodinnom krbe. Za dar Ducha Sv. ďakujete mnohí, že viete obrániť svoje sv. náboženstvo pred posmievačmi. Keď hájite pravdu, pomáha vám Duch pravdy. — „Veď nie vy ste to, ktorí tu hovoríte máte, ale duch vášho Otca to bude, ktorý prehovorí z vás.“ (Mt 10, 20.)

Prvá nedeľa po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 28, 18—20.

Za onoho času riekol Ježiš svojim učeníkom:
Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi.

Preto idte, učte všetky národy. Krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Učte ich zachovávať všetko, čo som vám ja prikazoval.

Hľa, ja budem stále s vami po všetky dni až do skončenia sveta.

Boh trojjediný.

„Krstite ich v mene Otca, i Syna, i Ducha Svätého“. (Mt 28, 19.)

V mene Otca, i Syna, i Ducha Svätého, — tak sa prežehnávam pred každou modlitbou. V mene Najsvätejšej Trojice začínam deň i s jeho starosťami a v mene troch božských osôb končím denné práce, keď sa uberám na nočný odpočinok. Jednoduchý znak kríža, a aký hlboký smysel sa v ňom skrýval! Ním vyznáva trojjediného Boha dieťa i stariec, učený i neučený, zdravý i chorý, beloch i černochoch. Znakom kríža uznáva človek svoju malosť a verí vo veľkosť Boha, ktorého tajomstvá nevie pochopiť. Čo môžem iné než zvolat s prorokom: „Veľký si, ó Bože, a nedosiahnuteľný našim myšlienkam.“ (Jer 32, 19.)

Človek túži po poznaní tajomstiev,

lebo ho k tomu ženie jeho prirodzenosť. Dieťa rozoberá svoje hračky, aby videlo všetko, čo sa v nich skrýva. Všetko skryté a nevyskúmané je v našich očiach tajnosťou, ktorú chceme poznať. Nielen dieťa, ale i dospelý človek kladie si otázku: **Prečo?** — „Prečo sa mesiac neodchýli od zeme a iné hviezdy jedna od druhej?“ — pýta sa učenec. Skúma tajomstvo prírody a teší sa, keď zistí zákon o príťažlivosti telies. — „Prečo môj sused je taký spokojný, keď prežíva tie isté trápenia ako ja?“ — premýšľa nejuden. No objaví tajomstvo pokojného života

a zistí, že preto, lebo má spokojné svedomie, lebo často pristupuje ku sv. spovedi, lebo ráno i večer modlí sa k Bohu, lebo sa nesháňa za rozkošami tohto sveta. A že má radosť z poznania tajomstva, svedčí o tom jeho náprava. — Prečo môj známy vie toľko detí dobre vychovať? — Preto, lebo pochopil smysel života, lebo sa vie obetovať, lebo si neodpustí, aby nepokarhal neposlušnosť dieťaťa, aby sa neopýtal dospelého syna, dcéry, kde boli a kde odchádzajú najmä vo večerných hodinách, dá si námahu, aby drobné deti pred jedlom a po jedle aspoň prežehnal a pred spánkom sa s nimi pomodlil. I vyššie spomenutého teší poznanie, lebo ono je prameňom najkrajších pôžitkov. Keď už tu na zemi sa teším, že som spoznal tajomstvá dosiaľ mi skryté, nekonečne väčšiu radosť budem mať, keď raz spoznám skrytú múdrosť božiu. Poznané tajomstvá zemské sú mi zdrojom radosti i slávy, no poznané tajomstvá božie mi budú večnou blaženosťou. **„Múdrosť božiu v tajomstve, ktorá je skrytá, ktorú predurčil Boh pred vekmi na našu slávu.“** (1 Kor 2, 7.)

Tajomstvo Najsvätejšej Trojice.

Ani mi nepríde na um, aby som pochyboval o pravde tajomstva Najsv. Trojice. Veď je to tak podložené sv. Písmom, výrokmi Syna Božieho, že väčších dôkazov si neželám. Boh Otec pri stvorení prvého človeka hovorí v mene viac osôb: „Učínme človeka“ (1 Mojž 1, 26.). A Ježiš Kristus častejšie pripomína tri božské osoby svojim učeníkom a veriacim. Povedal napr.: „A ja budem prosiť Otca a dá vám iného Tešiteľa“ (Jn 14, 16.). Otvorene hovorí, že v Bohu sú tri božské osoby i v dnešnom evanjeliu: **„Idte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca, i Syna, i Duchu Svätého.“** (Mt 28, 19.)

Túžim poznať i toto božské tajomstvo. Aká to bude radosť, keď ho raz spoznám, keď uvidím Boha v Jeho skutočnej velebnosti a múdrosti! Vo večnosti budem požívať neopísateľnú blaženosť, keď bude predo mnou odhalené skryté tajomstvo, ktoré jedine ukojí moju túžbu. — Verím so sv. Jánom, ktorý hovorí: „Vieme, že keď sa ukáže, budeme Jemu podobní preto, že ho uvidíme, ako je.“ (1 Jn 3, 2.)

Teraz verím, ale potom zvolám slovami sv. Pavla: „Ó hĺbka bohatstva a múdrosti a vedomosti božej!“ (Rim 11, 33.)

Druhá nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 14, 16—24.

Za onoho času predniesol Ježiš farizejom toto podo-
benstvo:

Istý človek usporiadal hostinu a pozval na ňu
mnohých.

Keď nadišla chvíľa hostiny, vyslal svojho sluha
povedať pozvaným, aby už prišli, lebo všetko je pri-
pravené.

Vtedy sa všetci do jedného začali vyhovárať:

Tak prvý mu hovoril: Kúpil som pole a musím ísť
si ho prehliaďnúť. Prosím ťa, maj ma za vyhovorené-
ho.

Druhý zasa povedal: Kúpil som päť záprahov vo-
lov a idem ich skúsiť. Prosím ťa, maj ma za vyhovore-
ného.

A iný zasa povedal: Oženil som sa a preto nemô-
žem prísť.

Keď sa teda sluha navrátil, oznámil to všetko
svojmu pánovi.

Vtedy rozhnevaný hospodár rozkázal svojmu slu-
hovi: Vyjdi chytro na ulice a uličky v meste a prived
sem všetkých chudobných a mrzákov, slepých i kri-
vých.

Po čase sluha znovu hlásil: Pane, stalo sa, ako si
rozkázal a ešte je miesto.

Znova rozkázal teda pán svojmu sluhovi: Vyjdi
na cesty a ku plotom a všetkých prinúť vojsť sem,
aby sa mi naplnil dom.

No, hovorím vám, že nikto z tých ľudí (prv) po-
volaných neokúsi mojej hostiny.

Prečo sa vyhováraš?

„Vtedy začali sa všetci do jedného vyhovárať“. (Lk 14, 18.)

Na sviatok Božieho Tela vyznávam vieru v tajomstve sviatosti Oltárnej, keď v najväčšej tichosti a pobožnosti kráčam ulicami pred baldachýnom alebo za ním. Oslavujem Spasiteľa, skrytého pod spôsobom chleba, ktorého dostávam za pokrm duše vo sv. prijímaní. Azda si dostačujúce ani neuvedomujem to nekonečné vyznačenie, že môj Boh, Tvorca a Pán, ktorému spievam na slávu a sprevádzam Ho ulicami, že ten Boh prichádza ku mne vždy, kedykoľvek ja chcem. — Pretože ma miluje, chce byť so mnou a

pozýva ma na sv. prijímanie.

Otec, ktorý miluje dieťa, prispôsobí sa jeho detskej fantázii. Rozpráva sa s ním, ako by sám bol dieťaťom, hrá sa s ním ako dieťa. A tento malý človečik úprimne vybaľuje svoj vozík, bábiku a vážne hovorí o nich svojmu otcovi, matke. — Pán Ježiš sa prispôsobuje, lenže nielen dieťaťu, ale všetkým ľuďom bez ohľadu na vek alebo zdravie, bez ohľadu na pleť alebo národnosť, nerobí výnimku medzi učeným alebo neučeným. Akože môže všetkým vyhovieť, ak nie práve tým, čo je každému potrebné, čo každý človek prijme — **pokrmom**. Za pokrmom túži tak dieťa ako starec, tak zdravý ako chorý. Teda pokrm, chlieb zvolil si Spasiteľ za prostriedok, ktorým sa ku mne sblíži, ktorým sa mi prispôsobí. Veď povedal: „Ja som chlieb života“ (Jn 6, 48.). Čím väčšiu lásku má dieťa k otcovi, tým vďačnejšie ho vidí, tým túžobnejšie očakáva jeho príchod z práce. Teší sa jeho prítomnosti a chcelo by byť s ním stále. — Nepochybujem, že niet človeka, ktorý by ma tak miloval, ktorý by tak chcel byť so mnou ako sám Ježiš. Aby mohol byť vždy so mnou, ustanovil sviatosť Oltárnu a povedal o nej: „Kto je moje telo . . . ostáva vo mne a ja v ňom.“ (Jn 6, 57.) Závisí teda len odo mňa, či dovoľím, aby sa mi prispôbil. Alebo ho prijmem, alebo sa budem vyhovárať: mám robotu od rána do večera v továrni, na poli, v úrade, nemôžem ísť na sv. prijímanie. Či práve v práci nepotrebuješ posilu a lásku svojho Boha?! A v nedeľu? Nič ti nechýba, iba dobrá vôľa, a

môžeš pristúpiť ku stolu Pána, ku ktorému si tiež pozvaný. Konečne, keď vidí Pán v kostole pri včasnej rannej omši sv. toho alebo onoho tvojho kolegu, prečo by si mal chýbať práve ty? Pamätaj si dobre: „**Veď čože môže osožiť človekovi, keby získal aj celý svet, ale na svojej duši škodu by utrpel?**“ (Mt 16, 26.)

Čo by mi povedali iní?

Niet šťastnejšieho človeka nad toho, ktorý sa spája s Bohom, niet šťastnejšieho nad toho, ktorý miluje Boha. Čo ťa po ľudských rečiach! Tvoj život nech nikdy neusmerňuje podlý človek, ale Spasiteľ. Nehľad na to, čo človek, ale čo Boh hovorí. Čítaj pozorne Jeho slová: „Nikto z tých ľudí (prv) povolaných neokúsi mojej hostiny.“ (Lk 14, 24.)

Nevidím veľkej nápravy u prijímajúcich?

Kto vie, čím by boli ostali nejedni, keby neboli často pristupovali ku sv. prijímaniu. Kto vie, čo ich očakáva v budúcnosti, aké prekážky životné, aké nebezpečenstvá mravné čakajú na tých, čo sa dnes častejšie posilňujú sviatosťou Oltárnou? — Nuž, a ty vieš, čo bude s tebou zajtra? — Koľko zla odstraňujú milosti, plynúce zo sv. prijímania, vidíš v rodinách, azda u svojho vlastného suseda alebo spoluobčana. A tu sa ťa tiež pýtam: „Prečo boli prví kresťania dokonalí?“ Lebo zotrvali „v účastenstve na lámaní chleba“. (Skt 2, 42.) Sv. Karol Boromejský ťa povzbudzuje v duchu Cirkvi k častému sv. prijímaniu: „Telo denne živíme častejšie, a dušu by sme mali živiť len raz v roku?“ Nechod spať, kým si neumieniš, že pri najbližšej príležitosti prijmeš pozvanie a pristúpiš ku sv. spovedi a ku sv. prijímaniu.

Tretia nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 15, 1—10.

Za onoho času, keď sa k Ježišovi približovali mýtnici a hriešnici, vtedy farizeji a zákonníci počali šomrať a takto vraveli: Tento prijíma hriešnikov k sebe a jedáva s nimi!

Vtedy im predniesol toto podobenstvo:

Keby z vás niektorý mal sto oviec, ale z týchto stratila by sa mu čo len jediná, či nezanechá tých deväťdesiatdeväť na pasienku a pôjde za tou, ktorá sa mu stratila, až kým ju nenájde?

A keď ju nájde, zaradovaný položí si ju na rama a po svojom príchode domov svolá svojich priateľov a susedov a vyzve ich: Radujte sa so mnou, lebo som našiel svoju stratenú ovcu!

Hovorím vám, že práve tak ešte väčšia bude radosť v nebi nad jediným hriešnikom pri jeho obrátení ako nad deväťdesiatdeväť spravodlivými, ktorí nepotrebujú pokánia.

Alebo žena, ktorá má desať drachiem, ak stratí čo len jednu drachmu, či nezažne hneď sviecu a či nevymetie celý dom a pilne hľadá, dokiaľ ju nenájde? A keď ju nájde, svolá svoje priateľky a susedky a vyzve ich: Radujte sa so mnou, lebo som našla drachmu, ktorú som bola stratila!

Podobne vám hovorím, tak budú mať anjeli radosť nad jediným hriešnikom, keď sa dá na pokánie.

Kňaz — tvoj duchovný pastier.

„Tento prijíma hriešnikov k sebe a jedáva s nimi“. (Lk 15, 2.)

I dnes mám v čerstvej pamäti slová, napísané na prímčnom obrázku novokňaza: „Pre všetkých stal som sa všetkým.“ — Mladý kňaz odchádza z úzkeho rodinného kruhu, aby duševne usmerňoval väčšie rodiny — všetkých veriacich farnosti, ku ktorým ho pošle jeho arcipastier. Preto kladiem si s mnohými otázku: Čím je vlastne katolícky kňaz?

Kňaz — tvoj prostredník.

Kňaz je služobníkom božím a prostredníkom medzi Bohom a ľuďmi. — „Nech nás človek tak považuje ako služobníkov Kristových a správcov tajomstiev božích“, — píše o kňazstve sv. Pavol (1 Kor 4, 1.). Kňaz stojí pri oltári v mene všetkých veriacich a prináša pred Boha prosby a obete všetkých. On hlása slovo božie s kazateľnice namiesto Krista, aby sme počúvali jeho hlas. Keď nás napomína, pripomeňme si slová apoštola národov: „Namiesto Krista prosíme: Smierte sa s Bohom“ (2 Kor 5, 20.). Kňaz ma sprevádza po celý môj život. Je pri mne, keď mi udeľuje svätý krst, aby mi bol odpustený dedičný hriech, on ma pripravuje na prvé sv. prijímanie a udelí mi ho, aby Boh rozmnožil vo mne milosť a zachoval moju nevinnosť i v staršom veku. K vôli mne príde do spovednice, aby ma smieril s Bohom a dal mi rozhrešenie; v mene Cirkvi prijíma môj súhlas k manželstvu a žehná môj krok do nového stavu, a keď ho povolám so smrteľného lôžka, príde čo i o polnoci, aby ma pripravil na cestu do večnosti. Pretože kňaz rozdáva z darov večných hodnôt, „**je kňazstvo najvyššou hodnosťou na zemi**“. (Sv. Ignác Ant.)

Kňaz — duchovný lekár.

Nech nikto nezazlieva, že sa kňaz bez rozdielu venuje všetkým veriacim. Farizeji sa pohoršovali, že si P. Ježiš všíma hriešnikov, a preto „somrali a riekli: „Tento prijíma hriešnikov k sebe a jedáva s nimi“ (Lk 15, 2.). Bolo by farizejstvom, keby som i ja ponižoval kňaza zato, že ide po ulici s robotní-

kom v ošúchaných šatách, že sa venuje i tejto vrstve ľudí. Tak vzdelaní ako jednoduchí, tak deti ako i starci, tak bohatí ako nemajetní odkázaní sú na pomocnú ruku kňazovu v duchovných veciach. Deťom sa venuje po školách, dospelaj mládeži v spolkoch a všetkým v kostole.

Konečne kňaz ide aj medzi najopustenejších ľudí do pralesov a s rovnakou láskou sa venuje zdravým ako malomocným domorodcom. Prečo? Lebo „pre všetkých stal som sa všetkým, aby som všetkých spasil“ (1 Kor 9, 22.), — vyznáva so sv. Pavlom.

Koľká zodpovednosť leží na jeho pleciach! Či som teda oprávnený odsúdiť kňazstvo len preto, že jeden alebo druhý z tisícich kňazov upadol do chyby, hriechu?! Hriešne by som posudzoval, keby som zvažoval vinu na celé kňazstvo, na Cirkev. — Kto by bol taký blázon, že by Krista a všetkých sv. apoštolov opovrhoval, pretože bol medzi nimi jeden Judáš? (Sv. Augustín.)

Kňaz — duchovný otec všetkých.

Duchovný pastier je pre všetkých veriacich farností. Všetkých miluje a teší sa z nápravy robotníka tak isto ako z úprimného obrátenia inteligenta. Nech príde len k nemu matka a povie: Duchovný otče, môj syn sa vrátil, dal do poriadku manželstvo a dnes sa vyspovedal. Nech príde ktokoľvek napr. so slovami: „Môj muž nechodil do kostola, moja dcéra blúdila po nociach, a dnes? Vďaka Bohu. Muž s modlitebnou knižkou začína chodiť na sväté omše, dcéra na čas prichádza domov...“ Nech zvie miestny duchovný iné podobné obrátenia, nezdrží sa slz radosti, či už bol medzi obrátenými pán a či žobrák. — Ako sa človek teší z najdenej veci, ktorú predtým bol stratil, „tak budú mať anjeli radosť nad jediným hriešnikom, ktorý sa dá na pokánie“ (Lk 15, 10.). Z úprimného obrátenia raduje sa nebo, raduje sa rodina, ale raduje sa i kňaz. Keďže kňaz je prostredníkom medzi Bohom a ľuďmi, je spojivom medzi nebom a zemou, nemôže nič iné robiť než to, čo robí nebo — tešiť sa z úprimného pokánia každej duše svojej farnosti.

Štvrtá nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 5, 1—11.

Za onoho času, keď sa zástupy valily na Ježiša, aby počuly slovo božie, on zastal na brehu Genezaretského jazera. Na jazere uzrel dve lode postávať: ich rybári totiž opustili a vypierali svoje siete.

Tu vystúpil na jednu z tých lodí — patrila Šimonovi — a požiadal ho, aby trochu odtrhol od brehu. Potom sa posadil a z lodičky vyučoval zástupy.

Keď dokončil vyučovanie, rozkázal Petrovi: Zavez na hlbinu a rozostrite svoje siete na lovenie!

Vtedy povedal Šimon Peter takto: Majster, celú noc sme sa namáhali bez toho, žeby sme boli niečo chytili. Ale na tvoj rozkaz, rozostriem sieť.

Urobili tak.

Vtedy zachytili veľké množstvo rýb, takže sa im trhala sieť.

Pokynuli preto svojim súdruhom, ktorí boli na inej lodi, aby im prišli na pomoc. Tí došli a naplnili obe loďky (rybami), takže sa skoro až potápaly.

Keď to videl Šimon Peter, padol k nohám Ježišovým a prosil ho takto: Pane, odíď odo mňa, lebo som človek hriešny.

Nadišla ho totiž hrôza i všetkých, čo boli s ním, nad lovom, ktorý práve previedli; tak podobne i Jakuba a Jána, synov Zebedejových, ktorí boli v jednom združení spolu so Šimonom.

Vtedy povedal Ježiš Šimonovi: Neboj sa! Odte-raz budeš už ľudí loviť.

Keď pritiahli lode k brehu, zanechali všetko a šli za ním.

Za slovom božím.

„Zástupy sa valily na Ježiša, aby počuly slovo božie“. (Lk 5, 1.)

Ludia vo veľkom počte prichádzali za Ježišom, aby ho počúvali. A prečo? Azda len preto, že hlásal nové učenie? Nie! Veď pred ním žili filozofi, učitelia, ktorí vystúpili s novým učením, s novými myšlienkovými prúdmi, a predsa sa ľud za nimi nehrnul. Za Ježišom sa hrnuli všetci, lebo podával náuku božskú ako nikto iný pred ním. Tak ako suchá zem a zvädnuté kvety túžia po daždi, tak túžilo ľudstvo po slove božom.

Túžiš po slove božom?

Ku Ježišovi prišli počúvať slovo božie:

Hriešnici i spravodliví. Ako sa mohli cítiť hriešnici, ktorí mi svet opovrhoval a nemal pre nich láskavého slova, keď prišiel k nim Ježiš a zastal sa ich prívetivými slovami: „**Nie zdraví potrebujú lekára, ale chorí . . . Neprišiel som nato, aby som povolal spravodlivých, ale hriešnikov** (Mt 9, 12—13.). I pobožní pri jeho kázňach našli občerstvenie. Im dal zása vzpruhy, aby sa viac a viac zdokonaľovali a prehĺbili vo viere. „Kto je spravodlivý, nech sa ospravedľňuje ešte a svätý nech sa posväcuje ešte.“ (Zjav 22, 11.)

Učení i neučení. Ani vzdelanie a učenosť nie je zárukou večnej spásy. Aby si učení nezakladali na svojich poznatkoch, na tom, koľko zákonov a predpisov poznajú, aké školy absolvovali, koľko kníh prečítali (veď by im to nič neosožilo, keby sa nedržali prikazov božích), povedal im raz božský Spasiteľ: „Ak chceš vojsť do života, zachovávaj prikázania“ (Mt 19, 17.). Tiež slová boli dostatočnou potechou i pre neučených, ktorí nemusia o nič s väčšou námahou pracovať na svojom spasení ako učení.

Starí i mladí. Za Kristom hrnuli sa starí i mladí, aby ich poučil slovom božím. A Kristus potešoval starých, aby sa nebáli smrti, mladých, aby si nezakladali na mladom veku. Učil o smrti, že je len prechodom do nového — večného života. Hovoril: „**Nebojte sa tých, ktorí len telo môžu usmrtiť, ale duši nemôžu škodiť**“ (Mt 10, 28.). A mládež nech si nezakladá na

svojích ružových líkach, lebo nevie, kedy jej úplne zblednú, kedy jej život vyhasne. „**Tak aj vy buďte pripravení, lebo Syn človeka prichádza v takú hodinu, o ktorej sa ani nenazdáte.**“ (Lk 12, 40.)

Bohatí i chudobní. Aj tí nachádzali v slove božom poučenie. Boháčom, ktorí sa hriješne sháňali za mamonou a nechceli pomáhať iným, povedané boly ostré slová: „Boháč ťažko vojde do kráľovstva nebeského“ (Mt 19, 23.). — Ako raneným liek, tak bol chudobným vzácny jeho výrok: „Blahoslavení ste, vy chudobní, lebo vaše je kráľovstvo.“ (Lk 6, 20.) Zrejme však myslel tu na chudobných v duchu, ktorí majú pred sebou najprv Boha a len potom majetok.

Všetkým hlásal Kristus Pán slovo božie a každý mohol nájsť v ňom liek pre svoju dušu. Pre božskosť náuky, ktorú dotiaľ nik nehlásal, hrnul sa ľud za Kristom.

Či ti nehlása dnes Kristus tú istú náuku skrze svojich služobníkov? Túžiš po slove božom, ako túžili po ňom prví stúpenci Kristovi? Ako by si sa cítil, keby nik nemal pre teba láskavého slova, keby ťa obchádzali zato, že si neučený, že si starý, že si chudobný? Ako by svet vyzeral, keby sa slova božieho zriekli i tí, čo ho dosiaľ zachovávali?!

Odtrhni sa od zeme,

ak chceš mať osov zo slova božieho. Prichádzaj s vedomím do kostola, že chceš nájsť v ňom to, čo ti svet dať nemôže — božskú náuku. Už pri dverách chrámu žehnáš sa svätenou vodou, aby si očistil svoju myseľ od všetkého, čo ťa púta k zemi. Aspoň na polhodinku rozlúč sa so svojimi zemskými starosťami. Odtrhni sa od zeme, od všetkého, čo ťa púta k zemi, a počúvaj slovo božie nábožne! Bol by si príliš k zemi prikovaný, keby ťa i v chráme božom rozptyľovali zprávy novín, keby ťa stále zamestnávaly myšlienky na prírodu, rodinné starosti a zábavy. Vo veľkom huku nemôžeš počuť tichý a jemný spev a v návale zemských myšlienok — nedív sa — nerozumieš a nepočuješ slovo božie. Alebo budeš príliš zahlušený svetom, hľadajúc poklad v ňom, alebo sa z neho vzdiališ aspoň po nedeľiach a porozumieš slovu božiemu, lebo „kde je váš poklad, tam bude vždy i vaše srdce“. (Lk 12, 34.)

Piata nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 5, 20—24.

Za onoho času hovoril Ježiš svojim učeníkom: Ak len vaša zbožnosť nebude dôkladnejšia od (zbožnosti) farizejov a zákonníkov, nemôžete vojsť do kráľovstva nebeského.

Počuli ste, že starým bolo povedané: Nezabiješ!

Kto by sa teda dopustil vraždy, dostane sa pred miestny súd.

No ja hovorím vám, že každý, kto by sa len hneval na svojho brata, zasluhuje si, aby bol odsúdený miestnym súdom.

Kto by však svojho bližného menoval ničomníkom (raka), zasluhuje, aby ho za to súdila vysoká rada.

A kto by ho menoval bezbožníkom, ten si zasluhuje pekelný oheň.

Keď teda prinášaš svoj obetný dar na oltár a tam by si sa spamätal, že tvoj bližný má niečo proti tebe, nechaj svoj dar pred oltárom a odíď, aby si sa najprv pomeril so svojím bližným.

Potom sa navráť a prines Bohu svoj obetný dar.

Vieš odpúšťať vinníkom?

„Kto by sa len hneval na svojho brata, zasluhuje si, aby bol odsúdený miestnym súdom“. (Mt 5, 22.)

Ludia spoločných záujmov vedia sa smieriť a spriatelíť, i keby ich bol predtým rozdejoval hnev. A ešte lepšie to vidíme na takých, ktorí spoločne cestujú dlhší čas či už do iných

štátov, či až za more a pod. Tam sú priateľmi. Nejestvuje medzi nimi urážka a tým menej hnev s túžbou po pomste. Hľadajú len na cieľ spoločnej cesty, na spoločné nebezpečenstvá, ktoré ich spájajú vo vlaku, na lodi; vidia len vzájomnú odkázanosť jedného na druhého. — Nuž spoločnú cestu života má i celé ľudstvo. Putuje za týmže cieľom. Občanov každého národa a zemedielu spája túžba po trvalej blaženosti. V tej túžbe sa nelíši beloch od černocha, kultúrny od nekultúrneho, novoveký človek od starovekého. Každý je stvorený Bohom, každý má nesmrteľnú dušu, za všetkých rovnako zomrel Kristus na križi.

Na ceste za trvalou blaženosťou každý musí prejsť bránou smrti. Všetkým hrozia tie isté nebezpečenstvá mravné, všetci podstupujú boj s pokušeniami vlastného tela a zlého ducha prv, ako prídu k tejto bráne. Či tu nie je dostatočná príčina, aby sa ľudstvo na spoločnej ceste života spriatelilo a milovalo? Akéže právo na hnev majú tí ľudia, ktorých na spoločnej ceste do večnosti spája ešte i jedna reč, príslušnosť k jednému národu? Ak aj sami členovia jednej obce alebo rodiny sú v hneve, akáže môže byť ich spoločná cesta? Či môžeme čakať, aby sa národy milovali, keď sme sa nenaučili odpúšťať vlastným bratom?

Ako mu odpustíš? Veď ma urazil!

I tu dobre si premysli, čo vlastne pokladáš za urážku. Azda si príliš citlivý a malicherné slovo zo žartu berieš za urážku a príčinu hnevu? Buď si vedomý svojej slabosti a hriechnosti. Koľko ráz si urazil Boha, a láskavý Boh ti hriechy odpustil, keď si ich oľutoval. Aké smutné by bolo tvoje położenie, keby ťa kňaz len raz v živote mohol rozhrešiť! No smutné následky má i tvoje slovo: „Nikdy mu neodpustím, veľmi ma urazil!“ Sv. Lukáš ťa varuje pred takýmto smýšľaním: „**Keby i sedem ráz za deň zhrešil proti tebe a sedem ráz za deň obrátil by sa k tebe a riekol: Je mi ľúto, odpusť mu!**“ (17, 4.) Ak by ťa niekto skutočne urazil, je tvojím vinníkom. Využi túto príležitosť, aby si osvedčil vernosť učeniu Kristovmu, ktoré ťa naučilo nielen modliť sa: „Odpusť nám naše viny, **ako i my odpúšťame svojim vinníkom,**“ ale ti káže podľa toho i žiť. Konečne aký zisk by si mal z toho, keby si sa odplácal zlým za zlé! —

„Ťažko mi to padne,“ — povieš si v duchu. Nebude ti ťažko odpustiť, keď budeš živo pamätať na slová Syna Božieho: „Keď vy neodpustíte, ani váš Otec, ktorý je na nebesách, neodpustí vám vaše hriechy.“ (Mk 11, 26.)

Hnev okráda o pokoj.

V rodine a v každej spoločnosti, kde niet hnevu, panuje pokoj a láska. Naopak, zasa tam, kde je otec stále nahnevaný, cíti nepokoj matka i deti. „Pretože hnev odníme srdcu pokoj, zatvára príbytok Duchu Sv.“ (Sv. Gregor Veľký.) Teda dlhotrvajúci hnev škodí nielen telu, ale i duši. Sme slabí a náchylní k rozčúleniu. Keď sa však neviem ovládať ihneď, nuž, vzmužím sa aspoň o deň, aby som sa smieril. „Slnko nech nezapadá nad vašim hnevom!“ (Ef 4, 26.)

Nestratím nikdy svoju česť a veľkosť, keď prvý podám ruku hnevníkovi, keď ho prvý pozdravím, ba naopak, dokážem len svoju silu, že viem rozkázať svojim náruživostiam. Udusením hnevu som otvoril príbytok Duchu Sv., a preto môžem spokojne začínať modlitbu, ktorá sa bude vznášať k Bohu ako príjemný dar. — „Keď teda prinášaš svoj obetný dar na oltár . . ., odíď, aby si sa najprv pomeril so svojim bližným.“ (Mt 5, 23—24.)

Šiesta nedeľa po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Marka hl. 8, 1—9.

Za onoho času, keď bol s Ježišom veľký zástup a nemali čo jesť, svolal svojich učeníkov a vravel im:

Lúto mi je zástupu, lebo už, hľa, tri dni vydržali pri mne, hoci nemajú čo jesť. A keby som ich teraz hladných rozpustil domov, klesli by na ceste, keďže niektorí z nich prišli z ďaleka.

Nato sa pýtali jeho učeníci: Odkiaľže ich budeš môcť niekto nasýtiť tu na púšti?

Keď sa ich opýtal: Koľko chlebov máte — odpovedali: Sedem.

Nato rozkázal zástupom, aby sa usadili na zem.

Potom vzal sedem chlebov, vďaka konal Bohu, lámal a dával svojim učeníkom, aby ich ďalej rozdeľovali na jedenie.

Tí teda dávali ich ľudu.

A mali so sebou i málo rybičiek. I tie požehnal a kázal ich dávať jesť.

Keď sa do sýtosti najedli, z odrobiniek, čo pozostaly, nasbierali ešte za sedem košov. Tých, ktorí jedli, bolo asi štyritisíc.

Nato ich rozpustil domov.

Hriech — koreň všetkého zla.

„Lúto mi je zástupu... nemajú čo jesť“. (Mk 8, 2.)

Už druhý raz počujeme v nedeľnom evanjeliu, že Kristus Pán zázračne nasýtil viactisícový zástup ľudí. Tu ti ľahko môže prísť na um myšlienka: „Čože mám z toho, že sa tak stalo pred

1900 rokmi, keď ja to potrebujem dnes! — Práve v dnešných dobách pocituje človek potrebu vyhojiť od koreňa ranu ľudstva — hmotnú biedu. Zdalo by sa, že je daromné svetu rozprávať, daromné mu kázať, lebo mnohý čaká zázračné rozmnoženie chleba.

Kristus použil na zázračné nasýtenie moc, aby ňou dokázal svoj božský pôvod. A predsa zástupy nepochopily jeho božské poslanie. Chceli v ňom mať svetského kráľa a čakali od neho sociálne výhody. Keďže si takejto viery nemohol želať, neopakoval a neopakuje zázraky nasýtenia pre sociálnohospodárske výhody. „Ale Ježiš, keď zvedel, že chcú prísť za ním a zmocniť sa ho, aby ho urobili kráľom, utiahol sa zasa samotný na vrch.“ (Jn 6, 15.) A keby dnes znovu prišiel, či by nemusel odísť od ľudí, ktorí nechcú pochopiť, že jeho poslanie smeruje proti hriechu, koreňu všetkého zla?

Hriech — koreň duchovnej a hmotnej biedy.

Boh dal človeku rozum, aby premýšľal a staral sa o každodenné potreby. Dal mu všetky schopnosti, aby sa usiloval o zlepšenie životných podmienok. Kto za to môže, že svet ich vie zneužiť?! Boh stvoril prírodu, ktorej bohatstvo má slúžiť človečenstvu. „Dávam pokrm každému telu, lebo večné je milosrdenstvo moje“ (Ž 135, 25.). Je len na človeku, ako si život na zemi zariadi, a zas je len na človeku, ako ho zariadenia mocnári národov. — Kde žobrák zomiera od hladu, tam bude iste nedostatok lásky k bližnému, kde sa ľudstvo ožobračuje hmotne tým, že ničí prírodné dary božie, tam zas väzí len hriech. Akokoľvek bude svet riešiť problém hospodársky, nikdy ho nevyrieši bez Krista, ktorý prišiel odstrániť hriech — koreň biedy duchovnej i hmotnej. Hriech zotročuje národy a rodí všetku nespravodlivosť. — „Keď ste boli otrokmi hriechu, boli ste slobodní od spravodlivosti,“ — píše sv. Pavol apoštol (Rim 6, 20.). Chráňme sa hriechu a vybudujeme lepší život i po stránke sociálnej.

Aký je život?

Skúmajme život okolo seba.

Množí biedu zaháľač a hreši lenivosťou, keď miesto zárobku dáva do rúk rodine žobrácku palicu. Tomuto hovorí sv. Pa-

vol: „Keď niekto nechce pracovať, nech ani neje.“ (2 Tes 3, 10.)

Množí biedu človek priemerného stavu, ak si dovoľuje **žiť nad svoj stav**, lebo okráda deti o ich čiastku.

Množí biedu robotník, ak si robí väčšie nároky **na zábavný život** ako kto iný v lepšom životnom postavení. Čo odloží zo svojej pláce pre svoju rodinu?

Množí biedu deva chudobnej rodiny, ak stojí čo stojí **sháňa sa za módou**, aby sa nezdala chudobná. Čo počuť v takých domácnostiach? Zvady a výčitky: „Kto bude stačiť na teba?!“

Zväčšuje biedu ten, kto vyvoláva nespokojnosť preto, že jeho sused má o korunu viac platu. Denne skusujeme, že závisť robí človeka nespokojným. Závistník hovorí o b'ede a bude vždy o nej rozprávať, lebo vždy bude niekto, kto bude mať od neho viac.

Nech niet na svete podobných hriechov, nebudeme tonúť v duchovnej ani v hmotnej b'ede, lebo mravná bieda je zároveň biedou hospodárskou. Žime tak, aby sme mohli povedať so sv. apoštolom národov: „Viem sa i uskromniť, viem i hojnosťou oplývať, i núdzu trpieť; všetko môžem skrze toho, ktorý ma posilňuje.“ (Flp 4, 12—13.)

Siedma nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 7, 15—21.

Za onoho času hovoril Ježiš svojim učeníkom: Chráňte sa nepravých prorokov, ktorí prichádzajú k vám v ovčom rúchu, lenže znútra sú dravými vlkami. Po ich ovocí môžete ich rozpoznať.

Veď s trnia nesbierajú hrozná, ani s bodlače figy. Tak každý dobrý strom prináša dobré ovocie, kým zlý strom rodí len zlé ovocie.

Dobrý strom nemôže rodiť zlé ovocie, ani zlý strom nerodí dobré ovocie.

No každý strom, ktorý nebude prinášať dobré ovocie, bude vyťatý a na oheň hodený.

Teda po ich ovocí ich môžete rozpoznať.

Do kráľovstva nebeského nevojde každý taký, ktorý mi privoláva: Pane! Pane! — ale ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach, vojde do kráľovstva nebeského.

Ovocie viery a nevery.

*„Po ich ovocí môžete ich rozpoznať“.
(Mt 7, 16.)*

Viera ako viera, to mi je všetko jedno, — takto môže rozprávať ten, komu nezáleží na pravde a nezáleží na viere. Mohli by sme ho porovnať so záhradníkom, ktorý hovorí: „Strom ako strom. Každý strom má i konáre i listy.“ A bolo by mu ľahostajné, či má v záhrade peknú čerešňu alebo víbu, či tam má planý alebo štepený strom. Keby človek, ktorý svoje presvedčenie vyjadruje spomenutou vetou, len trochu premýšľal, musel by sa pozastaviť nad tým, ako je to možné, že dvaja Iudia,

ktorí vyrastajú z toho istého prostredia, za tých istých životných podmienok, rozchádzajú sa v nazeraní na život! Jeden vo svojich krížoch narieka a druhý tíško trpí; jeden zlorečí a druhý vzdychne k Bohu; jeden v nešťastí spácha samovraždu, druhý však sa modlí. — Hľa, viditeľné ovocie viery a nevery. I Kristus Pán povedal: „Dobrý strom nemôže rodiť zlé ovocie, ani zlý strom nerodíeva dobré ovocie.“ (Mt 7, 18.)

Ako to vyzerá bez pravej viery u pohanov.

Pohani nielen že nemajú správneho pochopu o jedinom a všemohúcom Bohu, ale nepoznávajú v ňom jasne Stvoriteľa sveta a svojho Otca. Neznáme sú im aj Jeho zákony. Nevedia o horkej smrti Syna Božieho, lebo o vykupiteľskom jeho diele nič nepočuli. Nemajú vôbec radostí človeka veriaceho. I pohan trpí, i on zomiera. Žije bez viery, a preto trpí oveľa viacej ako my, pretože jemu je smysel utrpenia neznámy. Cíti obťaženie svedomia, ale nemá, kde by si odpočinul a dušu očistil. Zomiera v neistote a páli ho otázka: Prečo som sa trápil? Všetkému koniec! — Hľa, horké ovocie pohanov, „ktorí majú tmami zatemnený rozum a ktorí odcudzení sú od života božieho pre nevedomosť.“ (Ef 4, 18.)

Ako je to u nevercov.

Títo majú možnosť poznať pravdy Bohom zjavené, ale ich dobrovoľne odmietajú. Dajú sa viesť zásadami nevery, hoci dobre vedia, že bez viery je nemožný pokrok a vôbec život spoločenský. Chceli by zaprieť Boha a nesmrteľnosť duše, ale len preto, lebo viera v Boha a v nesmrteľnosť duše žiada od nich zmenu života. To však je pre nich najťažšie. Odpadnutím od viery dokazujú o sebe, že sa dávajú viesť rozumkármi neverectva. Oveľa viacej musí veriť neverec ako veriaci človek. Veď musí napr. prijať i to, že hodinky (ktoré nosí vo vrecku) nezhotovil hodinár, aby mohol pripustiť, že svet povstal sám od seba a nepotreboval svojho Tvorcu — Boha. — Áno, trpké ovocie nevery okusuje sám neverec, keďže ničí vlastný život už aj pre večnosť. „Kto verí . . . , nebude odsúdený, ale kto neverí, už je odsúdený.“ (Jn 3, 18.)

Ako je to u inovercov.

Vyrastajú už len z odlomeného konára, na ktorom niet životnej miazgy. Ako môže prinášať ovocie hocijaká veľká haluz, keď nemá spojenia s koreňom? Medzi inovercami sú náboženstvá, chvastajúce sa kresťanskou vierou, a predsa **sú ďaleko od živého prameňa**, ktorým je Ježiš Kristus. Nemajú svedč, kde by očistili svoje duše a obľahčili si svedomie, nemajú sviatosť Oltárnu, ktorá by ich posilňovala k životu a k viere tak, ako posilňuje nás. Aká prázdnota je v ich kostoloch, ktoré sú bez sviatostí, aká suchota v ich dušiach bez sviatostných milostí, aká pustota v ich príbytkoch bez obrazov svätých a bez obrazu Bohorodičky, ktorú neuznávajú! Sú ako by suchou ratolesťou na viniči, ktorým je Kristus a jeho Cirkev. „Ja som vinič, vy ste ratolesti“ (Jn 15, 5.). Nemôže predsa niesť dobré ovocie haluz, ktorej sa nedostáva výživy od koreňa. „Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak len neostanete vo mne.“ (Jn 15, 4.)

Všetkým, čoho nemajú pohani, neverci a inoverci, oplýva Cirkev svätá, ktorej údom som i ja. Či si viem preto svoju Cirkev ceniť a vážiť?

Ôsma nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 16, 1—9.

Za onoho času predniesol Ježiš toto podobenstvo svojim učeníkom: Istý bohatý človek mal správcu na svojom majetku. O tomto mu oznámili, že mu márneho majetok. Dal si ho preto predvolať a pýtal sa ho: Čože to počujem o tebe? Vydaj počet zo svojho vladárenia, lebo si nezasluhuješ ďalej vladáriť.

Vladár pomyslel si potom sám v sebe: Čo si počnem, keďže môj pán odníma mi vladárstvo? Kopať nevládzem, žobrať sa hanbím. Viem, čo spravím, aby ma Iudia prijali do svojich príbytkov, keď budem zbavený vladárstva.

Povolal k sebe jednotlivých nájomcov svojho pána a pýtal sa prvého:

Koľko nájomného máš dodávať môjmu pánovi?

Keď ten odpovedal: Sto kadí oleja — rozkázal mu: Vezmi svoj úpis, sadni chytro a napíš päťdesiat.

Potom sa pýtal druhého: A ty koľkože platievaš?

Keď povedal: Sto meríc pšenice — rozkázal mu: Vezmi svoje písmo a napíš iba osemdesiat.

I pochválil pán tohto nespravodlivého správcu iba preto, lebo si pre seba opatrne počínal.

Synovia tohto sveta sú totiž opatrnejší v svojom počínaní ako synovia zjavenia.

I ja vám rozkazujem:

Robte si priateľov pomocou nepravej mamony, aby vás prijali do večných stánkov, keď sa raz pomíniete.

Čnosti — dobrí priatelia.

„Robte si priateľov..., aby vás prijali do večných stánkov“. (Lk 16, 9.)

„Všetko dobré, nech vás Boh živí,“ — tak a podobne želáme každému, od koho očakávame priazeň a lásku. Keď nemôže inak, aspoň gratuláciou získava si priateľstvo napr. žiak u svojho učiteľa, dieťa u rodiča, úradník u svojho šéfa, ba i predstaviteľ národa u iných panovníkov. Odkázani sme na dobrých priateľov a čím je kto vplyvnejší, tým viacej chceme mať v ňom priateľa.

Bol by som však nedôsledný, keby som si nevedel získavať priateľov, ktorí sa ma budú raz zastávať u Boha. Od synov tohto sveta sa môžem učiť opatrnosti. Ale kým títo sú opatrní voči sebe, ja sa budem cvičiť v opatrnosti voči Bohu a vlastnej večnosti. O týchto platia slová bož. Spasiteľa: „Synovia tohto sveta sú totiž opatrnejší vo svojom počinaní ako synovia zjavenia.“ (Lk 16, 8.)

Kdeže sú moji priatelia? Kde ich hľadať? — Hľadajme ich v čnostiach, a to v láske k bližnému, v modlitbe za duše v očistci a v úcte k svätým.

Láska k bližnému.

Poznáš napr. vo farnosti takých, ktorí sú odkázani na skutky milosrdenstva? Pomáhaj im. Navštív chorého. Bude ti za to povďačný. Ak môžeš, podpor i chudobného. Porad mu. Vďačne poslúž starším. Skutky milosrdenstva sa ťa budú zastávať pred tvárou všemohúceho Boha a pred trónom spravodlivého Sudcu. — Máš azda hnevníka? Odpúšťaj mu veľkodušne. K takýmto skutkom ťa predsa napomína aj tvoj dobrý Spasiteľ: „Dobrorečte tým, ktorí vám zlorečia, a modlite sa za tých, ktorí vám ubližujú.“ (Lk 6, 28.) Viď v každom človekovi obraz boží. Pamätaj na slová, ktoré povedal Kristus Pán svojim učeníkom: „Budte milosrdní... nesúďte... neodsudzujte... odpúšťajte... dávajte.“ (Lk 6, 36—38.)

Modlitba za duše v očistci.

Úbohé duše. Trpia veľké muky a samy si pomôcť nemôžu. Modliet sa za ne, aby si im pomáhal. Tvoja modlitba skráti

ich páľčivé bolesti. Počuj ich prosebné volanie: „Zľutujte sa nado mnou . . . , aspoň vy, priatelia moji, lebo ruka Pánova dotkla sa ma“ (Jób 19, 21.). Máš zaiste príbuzných a známych, za ktorých sa môžeš modliť. No nezabúdaj ani na duše, na ktoré nikto nepamätá, ba ani na tie, ktoré sú najďalej od vyslobodenia. Tvoja modlitba bude nielen pomáhať duším v očistci, ale získa ti verných priateľov, ktorí sa ňa zastanú pred Bohom.

Úprimná úcta k svätým.

Život svätých bol Bohu tak vzácny, že On sám mnohých oslávil zázrakmi. V nich sa zračí lúč božej dokonalosti. Tam je Prebl. P. Mária, tvoj sv. patrón, ktorého meno si prijal pri sv. krste. Či poznáš aspoň krátky životopis svojho patróna? Buď jeho verným ctiteľom a nasleduj niektorú z jeho čností. On je jeden z tých, čo dôsledne plnili odkaz: „Buďte teda dokonalí, ako je dokonalý aj váš Otec nebeský.“ (Mt 5, 48.)

Poznávaj životy svätých, aby si sa oduševnil za čnosti, ktorými oni vynikali. Ucti si všetkých svätých, lebo oni hrdinsky prekonávali boj a zvíťazili nad hriechom. Ba ešte viac, vypestovali v sebe čnosti, ktoré máme nielen obdivovať, ale i nasledovať.

Úcta k svätým zrodí v tebe čnosť, ktorá ňa bude pred Bohom chváliť ako tvoj dobrý priateľ.

Deviata nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 19, 41—47.

Za onoho času, keď sa Ježiš približoval k Jeruzalemu a už uzrel aj mesto, zaplakal nad ním a hovoril o ňom:

Ó keby si poznalo aspoň dnes, v tento svoj deň, čo ti slúži na záchranu. Lenže ostáva ti to skryté pred tvojím zrakom.

Lebo prídu na teba dni, keď tvoji nepriatelia oboženú ťa násypom, aby ťa obkľúčili. Sužovať ťa budú so všetkých strán, takže ťa uvrhnú k zemi a spolu i tvoje dievky, ktoré prebývajú v tebe, takže kameň na kameni nenechajú v tebe, pretože si nepoznalo dobu svojho navštívenia.

Nato odobral sa do chrámu a počal vyháňať kupcov a predavačov z neho, pričom ich karhal: Môj dom je domom modlitby. Ale vy ste ho zmenili v lotrovskú peleš!

Potom učieval deň po deň v chráme.

Čím je chrám pre teba?

„Môj dom je domom modlitby“. (Lk 19, 46.)

„Dieťa moje, vezmi si knižočku a choď už do kostola,“ — napomína starostlivá matka svoje dieťa vždy, keď má ísť do chrámu božieho. A ešte za odchádzajúcim volá: „Modli sa pekne! Slušne sa správaj, lebo božský Spasiteľ v bohostánku ťa vidí!“ — Som presvedčený, že podobnú starostlivosť potreboval by nejeden i z radov dospelej mládeže. Pri vstupe do

chrámu nezabúdajme, že sa ideme Bohu klaňať, Jeho prosiť, Jemu ďakovať, Jeho odprosovať.

Chrá m — dom modlitby.

Keď už cez celý týždeň pracuje človek na každodennom chlebe, keď doma všetko mu pripomína denné starosti, ani jeho modlitba doma nemôže byť tak sústredená ako modlitba v kostole. Kostol je teda tým miestom, kde si môže jeho duša odpočinúť, kde sa má výlučne Bohu venovať. Veď všetko, čo vidíme v kostole, pripomína lásku Syna Božieho. — Večná lampa núti nás myslieť na prítomnosť sviatostného Spasiteľa; oltár na najčistejšiu obeť, za ktorú máme Bohu ďakovať. Tam vidíme kríž — symbol nášho vykúpenia; spovednicu — miesto, kde sme neraz pocítili božie milosrdenstvo. Pohľadom na krstiteľnicu si spomíname, že sviatosťou krstu sme boli prijatí za dedičov večného kráľovstva. Kazateľnica je zasa loďkou, z ktorej Kristus učil zástupy a hlásal im božie slovo. Zástavy — symbol víťazstva Kristovho — naplňajú nás nádejou na večné víťazstvo. Mohutnosť stavby hovorí o všemohúcnosti Boha a horiaca svieca spaľovaním symbolizuje umierajúceho Krista na kríži.

Kostol je svätým miestom, kde má ustúpiť do pozadia všetko okrem Boha a tvojej duše. To naznačil i Ježiš Kristus, keď povedal: „Môj dom je domom modlitby.“ (Lk 19, 46.)

Čím je chrám pre teba?

Azda miestom, kde sa máš ukázať v nových šatách? Alebo azda trhoviskom, kde sa môžeš sísť so známymi, porozprávať sa a donášať si odtiaľ nové poznatky pre hospodárstvo a obchod? Pamätaj, že Kristus už raz vyhnal z chrámu tých, čo zneužívali sväté miesto na ciele čisto svetské — obchodné. „Nato odobral sa do chrámu a počal vyháňať kupcov a predavačov z neho.“ (Lk 19, 45.)

Koľko ráz si dbal viac na zovňajšok ako na vlastnú sústredenú dušu? Či sa nemusíš zahanbiť, že prv ako si vkročil do kostola, stál si dlhú chvíľu pred zrkadlom, aby si videl svoju tvár, a neprišlo ti na um nazrieť v tvár svojho duševného života? — Či nemusíš s bôhom doznávať, že si sa pri odchode do

kostola zaujímal o všetko možné viac ako o ducha modlitby? A v kostole samom? Koľko ráz myslíš výlučne na svoje domáce trápenia! — Buď sústredený najmä pri hlavných častiach sv. omše. Pri obetovaní obetuj spolu s kňazom všetko, čo ťa v týždni postihlo a postihne; pri premenení vzbud si vieru v prítomnosť sviatostného Spasiteľa a s úctou sa Mu pokloň. Pri prijímaní vyjadri svoju túžbu po príchode Kristovom do tvojej duše a do tvojho života. — Na tých však, čo pri sv. omši iných pohoršujú, vzťahujú sa slová: „Ale vy ste ho zmenili v lotrovskú peleš!“ (Lk 19, 46.)

Desiata nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 18, 9—14.

Za onoho času, keď niektorí mnoho si zakladali na svojej spravodlivosti a preto inými pohrdali, Ježiš im predniesol toto podobenstvo:

Dvaja ľudia vystúpili hore do chrámu, aby sa tam pomodlili: jeden farizej a druhý mýtnik.

Farizej postavil sa dopredu a v sebe takto sa začal modliť:

Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia, dráči, nespravodlivci, cudzoložníci alebo ako aj tento mýtnik. Postievam sa dva razy do týždňa, desiatky dávam zo všetkého, čo len mám.

Mýtnik ostal stáť len zďaleka, neopovážil sa ani oči pozdvihnúť k nebu, ale bil sa v prsia, pričom hovoril:

Bože, buď milostivý mne hriešnemu!

Hovorím vám: Tento sa navrátil domov ospravedlnený a nie tamten.

Lebo každý, kto sa povyšuje, bude uponížený a kto sa ponízuje, bude povýšený.

Buď ponížený!

*„Kto sa povyšuje, bude uponížený“.
(Lk 18, 14.)*

V podobenstve o farizejovi a mýtnikovi je posvietené na dva typy ľudí, človeka poníženého smýšľania a človeka farižejského povýšenectva. Pokorný mýtnik sa modlí: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu“ a v povedomí svojej slabosti a hrieš-

nosti neodváža sa pristúpiť k oltáru. Lenže pyšný farizej stojí pred samým stánkom božím, ukazuje navonok nábožnosť a pritom opovrhuje úprimnou kajúcnosťou mýtnika. V modlitbe hovorí: „Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia, dráči, nespravodlivci . . . alebo ako aj tento mýtnik.“ (Lk 18, 11.)

Ku ktorému typu ľudí patriš ty?

Rozumný človek je ponížený.

Byť poníženým neznamená utiahnuť sa zo sveta. Mal by pomýlený názor, kto by si myslel, že ponížený nesmie mať záujem o kultúru, vymoženosti, o vyššie myšlienkové prúdy, o sociálne zlepšenie svojho života. Poníženosť je správne poznanie a hodnotenie seba i stvorených vecí, teda poznanie svojej nedokonalosti a závislosti nielen od Boha, ale aj od človeka. Učenec Newton, ktorý objavil mnoho vedeckých právd, povedal: „Zdá sa mi, že som dieťa, čo sa hrá na brehu morského a kedy-tedy nájde hladký kamienok, kým veľký oceán leží pred ním nevyskúmaný.“ Dieťa je v mnohom závislé od rodičov. Veď všetko, čo má na sebe a v sebe, má od rodičov. Dospelý zasa je odkázaný na pokyny a pomoc starších. Učeň má vedomosti od majstra, študent od učiteľa, učenec zas len od iných. I najväčší učenec musí ponížene smýšľať, lebo je ešte mnoho, čo nepozná, a konečne i rozum, ktorým poznáva, dostal od Boha. Čímže sa môže honosiť priemerne vzdelaný, i keď pozná nejakú náuku, ideový smer, veď ho pozná od iných alebo z kníh, ktoré iní napísali. Je preto zrejmé, že sv. Pavol radí pokoru: „**Nebuď vysokomyseľný, ale sa boj**“ (Rim 11, 20.). Boh chce vidieť tvoju poníženosť v smýšľaní i v skutkoch, v modlitbách i v prácach. I dnešné evanjelium hovorí o cene poníženej modlitby mýtnika a dáva ju za vzor. Starozákonné slová „Modlitba pokorného človeka preráža chmáry“ (Sir 35, 21.) vyslyšaním kajúceho mýtnika sú tu potvrdené. No a čo ti radí tvoj najväčší priateľ? Čo ti hovorí Kristus? „**Učte sa odo mňa; lebo som tichý a ponížený srdcom.**“ (Mt 11, 29.)

Ovocie pýchy.

S odporom sa odvraciaš od farizejovho počínania pri modlitbe. Keď sa protiví pýcha tebe, hriješnému a krehkému člo-

vekovi, ako môže na ňu hľadiť Boh — všemohúci a vševediaci Pán? Sv. Peter hovorí: „Boh sa protiví pyšným“ (1 Pt 5, 5). Čo stoja i tie dobré skutky pyšného farizeja, keď sa nimi honosí a pokladá sa pre ne za lepšieho? Ich cena je tým stratená, lebo „ako hrdza železo tak pýcha žerie dobré skutky.“ (Sv. František Sal.)

Farizejské povýšenectvo škodí nielen modlitbe, ale i náboženstvu. Prečo ešte i dnes tak mnohý, žijúci i v čisto katolíckom prostredí, je odvrátený od Boha? Čo ho dusí a nedá mu dýchať i žiť po katolícky? Farizejské povýšenectvo! Či nie je farizejsky povýšený ten, kto slovo božie vzťahuje vždy na iných, nikdy však na seba? Či má aspoň trocha ducha poníženia ten, kto neprijíma napomenutie a rady ani od svojho duchovného pastiera? Či nie je farizejským povýšenectvom, keď niekto pokladá za moderné znesvätiť nedeľu, keď si namýšľa niekto, že pre neho kostol nejestvuje, keď si rodič namýšľa, že vychová dieťa i bez Boha?

Pýcha je koreňom tvrdošijnosti, zatarasuje cestu k náprave a tým unízuje človeka. Zabraňuje mu vystúpiť k výšinám, kde vládne Boh, a pripravuje cestu k večnému uponíženiu, lebo „kto sa povyšuje, bude uponížený.“ (Lk 18, 14.)

Jedenásta nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Marka hl. 7, 31—37.

Za onoho času Ježiš opustil kraj okolo Týru a cez územie Sidonské vrátil sa k moru Galilejskému, do kraja Desiatich miest.

Tam mu priviedli istého hluchonemého človeka a prosili ho, aby vložil do neho svoje ruky.

Vtedy oddelil ho od zástupu, vzal ho stranou, vložil mu prsty do ušú a keď si ich poslinil, dotkol sa mu jazyka. Pritom pohliadol k nebu a povedal:

Effeta! — čo je toľko ako: Otvor sa!

Vtedy sa mu hneď otvorily uši a rozviazal sa mu i jazyk, ktorý mal dotiaľ viazaný a začal správne hovoriť.

On im však zakázal o tom hovoriť. Ale čím väčšími im to zakazoval, tým viacej to ohlasovali, lebo udivení vraveli: Správne koná všetko: hluchým dáva schopnosť počuť a nemým zas hovoriť.

Effeta — otvor sa!

*„Pritom pohliadol k nebu a povedal:
Effeta! — čo je toľko ako: Otvor sa!
(Mk 7, 34.)*

Prečo ešte ani po dvatisícročnom hlásaní slova božieho ne-
našiel celý svet ten pokoj, ktorý priniesol Spasiteľ? Prečo ne-
požíva ľudstvo blahodarné účinky spásonosnej nauky Kristo-
vej? Preto, lebo človek ešte vždy hľadá východisko, ako by
mohol vyriešiť najpálčivejšie otázky životné bez Boha, bez
jeho príkazov! Ešte má svet stále prívržencov, ktorých rozum

a srdcia sú zatvorené pred Jeho náukou. — Dnes v hluchonemom javí sa obraz celého ľudstva. Predvedme ľudstvo pred toho dobrého Majstra, aby vystrel nad ním ochrannú ruku. A On?

Vystiera ruky a hovorí:

Effeta — otvor sa, otvor svoj rozum!

Ľudstvo, poznaj už raz, že si bolo na bludných cestách, lebo si viac verilo falošným ľuďom ako mne! Povedal som, a to ti musí stačiť raz navždy: „Kto verí v Syna, má život večný; kto však Synovi neverí, neuzrie života, ale hnev boží ostáva na ňom.“ (Jn 3, 36.)

Effeta — otvor svoj zrak!

Vid' konečne, že moje učenie je viac ako učenie a výmysly ľudské, ktorými ťa svet ubíja. Svet, ktorý by chcel, aby si sa zahrabal do zeme, do hmoty, aby si nič viac nevidel iba telo. Takto zabudneš na svoju dušu. No ja som ti povedal pravdu, ktorej sa mnohí boja: „A tí, čo dobre činili, budú vzkriesení k životu,“ tí však, čo zlo páchali, budú vzkriesení na odsúdenie.“ (Jn 5, 29.)

Effeta — otvor svoj sluch!

Vieš dobre, že som prišiel na svet, aby som ťa spasil. Učil som ťa a keď som opustil zem, dal som ti svojich služobníkov, aby sa nik nemohol vyhovárať, že nepočul moje učenie. Počúvaj tých, ktorých ti posielam, lebo „nielen o chlebe žije človek, ale všetko požíva, čo z úst božích má svoj pôvod“ (Mt 4, 4.). Nezastavuj sa nad tým, kto káže a ako podáva slovo božie, ale premýšľaj o pravdách, ktoré máš vzťahnuť na seba. Nemúdro by si konal, keby si nevenoval pozornosť večným pravdám, keďže čas beží a nevieš, kedy ti poviem: „Viac už nebudeš kázeň počúvať! Koniec! Odbila dvanásť tvojho života!“ — Čuj hlas svojho svedomia! Neutekaj pred ním, nezahlušuj ho! I tak sa ti ozve.

Effeta — otvor svoje ústa!

Vyznaj ma smelo pred svetom, pred ľuďmi, ktorí sa ti posmievať, že ideš v mojom sprievode. Vyznaj svoju vieru

i pred tými, čo by ti chceli nahovoriť, že náboženstvo je vec len súkromná, že náboženstvo sa má obmedziť len na kostol. — Tak, ako má človek telo a dušu, tak má i povinnosť nielen vnútorne, ale i navonok vyznať svoje vnútorné presvedčenia — vieru v Boha. Pamätaj, čo som ti povedal za svojho života na zemi, a neodvolal som nič zo svojho evanjelia: „Lebo kto sa zahanbí za mňa a za moje slová pred týmto pokolením... i Syn človeka zahanbí sa za neho, keď príde v sláve svojho Otca so svätými anjelmi“ (Mk 8, 38.). Pohľad na človeka, ktorý nemá sluchu a reči, je vždy bolestný. Rád by rozprával a nemôže, chcel by vyjadriť svoje myšlienky a city, chcel by počuť hlas svojej matky, chcel by sa tešiť z hudby a spevu vtáčať, ale jeho ústa i sluch sú zatvorené. Ťažký je jeho život.

„Chcem hovoriť, ústa sú však nemé,
oči moje sú ako postrašené.
Všetko ticho, žiaden huk,
veď ja nemám žiaden sluch.“

(Pieseň hluchonemého.)

Hľa, aký smutný je stav pri defekte len na tele. No tým smutnejší je defekt duševnej hluchonemoty. — Pros Boha, aby tvoja duša ostala navždy otvorená pre pravdy Bohom zjavené.

Dvanásta nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 10, 23—37.

Za onoho času hovoril Ježiš svojim učeníkom:

Blahoslavené oči, ktoré vidia, čo vám je dané vidieť. Lebo hovorím vám: Mnohí proroci a králi boli by si žiadali vidieť, čo vy vidíte, ale neuzreli a žiadali počuť, čo vy počúvate, ale nepočuli.

Vtedy povstal istý znalec Zákona a položil mu otázku, aby ho pokúšal: Učiteľ! Čože mám robiť, aby som dosiahol večný život?

On mu odpovedal otázkou: Akože je napísané v Zákone? Ako tam čítaš?

Ten odpovedal: Miluj Pána Boha svojho celým svojím srdcom, celou svojou dušou, všetkou svojou silou a celou svojou rozumnosťou — ďalej ešte: Miluj svojho bližného ako seba samého.

Nato mu povedal: Dobre si to uviedol. Rob tak vždy a budeš mať život.

Ale ten človek chcel seba ospravedlniť, pýtal sa Ježiša: Ale ktože je mojím bližným?

Nato mu odpovedal Ježiš takto:

Istý človek cestoval z Jeruzalema do Jericha. Ale dostal sa do rúk lotrom, ktorí ho olúpili, ranami pokrýli a potom odišli. Nechali ho tam polomŕtveho. Náhodou uberal sa tou cestou istý kňaz. Keď si ho prezrel, šiel ďalej. Tak podobne šiel tou cestou aj istý levita: keď došiel k tomu miestu, prezrel si ho a šiel aj on ďalej. Nakoniec prišiel istý pocestný Samariťan. A keď ho tento zazrel, milosrdenstvom bol pohnutý. Preto pristúpil k nemu, obviazal mu rany, na-

lial do nich oleja a vína. Potom ho vyložil na svoje dobytča, zaviedol do hostinca a staral sa o neho. Nasledujúci deň vyňal dva desiatniky, odovzdal ich hostinskému a požiadal ho: Maj o neho starosť: ak by si viac žiadal, keď pôjdem nazad, potom ti to vynahrádzim.

Kto z týchto troch zdá sa ti byť bližným tomu, ktorý upadol medzi lotrov?

Ten odpovedal: Zaiste teň, ktorý mu preukázal milosrdenstvo.

Vtedy mu to rozkázal aj Ježiš:
Id' a rob celkom tak aj ty sám!

Poznaj a plň zákon boží!

*„Rob tak vždy a budeš mať život“.
(Lk 10, 28.)*

Spomenutá veta je životnou zásadou, pre ktorú v dejinách mnohí brojili proti božskému učeniu Kristovmu. Zásada žiada činy, lebo nestačí zákon len poznať, ale ho treba i plniť. A toto druhé je ťažšie. Znalcovi zákona, ktorý ho neplnil, bolo povedané: „Rob tak vždy a budeš mať život.“ On síce, aby sa ospravedlnil, začal mudrovať, ako robí odvtedy až dodnes celý rad falošných prorokov. Nejednen z nich filozofuje: „Takto by to malo byť a nie inak, takto si predstavujem Cirkev a nie inak.“ Alebo povie ešte otvorenejšie: „Krásne sú príkazy božie, len keby som ich nemusel zachovávať.“ — Slovom, začne si vytvárať novú náuku, ako urobili už mnohí odpadlíci a odštiepenci, len aby sa vyšmykli zpod zákona.

Najprv poznávajú zákon boží.

Osvojif si učenie, ktoré hlásal Kristus a ktoré podáva Cirkev, je základnou požiadavkou veriaceho človeka. — Či sa môže obávať priestupku proti šiestemu príkazu, kto nevie, že už dobrovoľná nečistá myšlienka je smrteľným hriechom? Dobre je tu poznať aj výstrahu sv. Pavla: „... ani smilník ani iný nemravník... nemajú (práva) na dedičstvo v kráľov-

stve Kristovom a božom" (Ef 5, 5). Najprv musím prikazy poznať, aby som ich dôsledne zachovával. — Ako sa môžu chrániť priestupkov proti štvrtému príkazu Desatora manžel-
 lia, keď nepokladajú manželský sväzok za sviatosť, o ktorej Kristus povedal: „**Čo teda Boh tak pevne spojil, to nesmie človek rozdeľovať**“ (Mt 19, 6). Pozastavujeme sa nad pohoršením, ktorého sa dostáva nedospelaj mládeži od starších, azda i rodičov tým, že deti nepočujú od nich slušného slova, nevidia ich v chráme, nevidia ich modliť sa. Správne, že sa nad takým zjavom pozastavujeme. Ale či sa môže obávať pred pohoršením ten, kto nepozná výrok Syna Božieho: „**Beda každému človekovi, od ktorého pohoršenie pochádza**“ (Mt 18, 7.). Či môže mať snahu poznať dôkladnejšie svoju vieru ten, kto si myslí, že nebude zodpovedať pred Bohom i za to, čo nepozná a môže poznať?

Potom zákon zachovávajú.

Čo osoží, keď viem, že Boh i Cirkev prikazuje v nedeľu a vo sviatok omšu sv. slyšať, a ja ju neslyším? Zosmiešnil by som seba, keby som napr. cestujúc, vedel presný odchod vlaku, mal by som ešte aj dobré hodinky v rukách a vôbec by som sa podľa nich nesprával. Čo mi to všetko osožilo, keď vlak odišiel a ja sa smutno dívam za ním zo stanice? Alebo pozri na človeka, ktorý prechádza horami vedľa hlbokkej priepasti. Vie, že je vedľa priepasti, vidí aj zábradlie a značky. Ale čo? On sa podľa nich nespráva. Či nevystavil nerozumne svoj život nebezpečenstvu? Teda nestačí len poznať (to je prvý krok), ale treba sa v živote poznanými pravdami aj správať. Čo osoží, keď viem, že sa mám modliť, a ja tak nerobím? Nepomôže mi ani znalosť Písma sv. o modlitbe: „Pýtajte, a dá sa vám; hľadajte, a nájdete.“ (Mt 7, 7.), keď sa nenaučím ráno Boha prosiť, večer Mu ďakovať a pri sv. omši Ho chváliť. — A keď viem, že je hriech nespravodlivo siahať po cudzom majetku, a predsa tak robím, darmo sa budem odvolávať na svoju vieru, na svoju nábožnosť a modlitbu, lebo „do kráľovstva nebeského nevojde každý taký, ktorý mi privoláva: Pane! Pane! — ale ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach, vojde do kráľovstva nebeského.“ (Mt 7, 21.)

Trinásta nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 17, 11—19.

Za onoho času na svojej ceste do Jeruzalema uberal sa Ježiš po hraniciach Galilejska a Samaritánska. Keď vchádzal do istej dedinky, vyšli mu v ústrety desiati prašiví. V istej diaľke ostali stáť a odtiaľ volali vrúcnyim hlasom: Ježiš, učiteľ, zmiluj sa nad nami! Pozrel na nich a rozkázal im: Odídte a ukážte sa kňazom!

Keď teda šli svojou cestou, očistili sa od svojej choroby.

Tu jediný z nich, keď videl, že je uzdravený, vrátil sa späť. Veľkým hlasom zveleboval Boha. Padol na tvár pred Ježišom k jeho nohám, aby sa tak poďakoval. A ten človek bol Samaritán.

Vtedy sa pýtal Ježiš:

Či sa ich neočistilo desať? A kdeže je ostatných deväť? Či sa už iný nenašiel, ktorý by sa bol vrátil vďaka vzdávať Bohu, iba tento cudzinec?

Vtedy mu povedal: Vstaň a id! Tvoja viera ťa uzdravila.

Ďakuj Bohu!

„Či sa už iný nenašiel, ktorý by sa bol vrátil vďaka vzdávať Bohu, iba tento cudzinec? (Lk 17, 18.)

Za čo mám Bohu ďakovať? Veď nemám nič na svete, iba žiaľ, biedu, — takto by mohol so spokojným svedomím rozprávať človek len vtedy, keby nebolo posmrtného života.

Viem si oceniť život?

Život je najväčším prirodzeným darom od Boha. Nesmier- nu cenu zemského života zaručuje nesmrteľnosť duše. Za život má čo ďakovať každý človek, lebo život na zemi je semenom nehybných plodov. Je začiatkom života večného, začiatkom radosti, o ktorej je napísané: „Ani oko nevidalo, ani ucho nepočulo, ani do srdca ľudského nevstúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú.“ (1 Kor 2, 9.)

Ako nás teší už tu na zemi duševná radosť, skusujeme neraz. Koľko radostí prežíva dieťa pri sv. prijímaní, keď prvý raz v živote prijíma sviatosťného Spasiteľa do čistého, nevinnosťou ozdobeného srdca, vieme si predstaviť. A že má radosť otec i matka, keď vidia svoje dieťa pri oltári v rúchu nevinnosti, alebo keď sami sa vracajú po dobre vykonanej spovedi z kostola, keď dávajú úprimné rodičovské požehnanie svojmu dieťaťu buď pred prijatím sviatosti manželského stavu, buď ako rodičovské požehnanie na ťažkú cestu novokňazovi, ktorý sa odoberá z domu, aby prvý raz priniesol Bohu najsvätejšiu obeť, nik nezaprie! Nech tu hovoria slzy všetkých, ktorí v takýchto chvíľach plačú od radosti! — A tento malý úsek života čistých duševných radostí je len slabučkým zábleskom večnej blaženosti.

Aby však nik nebol olúpený o večnú radosť, Boh obdaril nesmrteľnosťou každého človeka, či už je učený a či neučený, slávny alebo neslávny, bohatý alebo chudobný, starý alebo mladý, zdravý alebo chorý. „Nebojte sa tých, ktorí len telo môžu usmrtiť, ale duši nemôžu škodiť“ (Mt 10, 28.). Tento výrok Syna Božieho je dostatočný, aby som veril v nesmrteľnosť duše.

Trpím a predsa ďakujem Bohu.

Ďakujem Bohu za všetko utrpenie, lebo viem, že ma ním Boh len k sebe priťahuje. A preto neváham povedať s trpezlivým Jóbom: „Pán Boh dal, Pán Boh vzal, nech je Jeho sv. meno pochválené.“ Pretože Boh i krížami navštevuje ľudí, musel by som sa obávať, že ma Boh opustil, keby som sa v živote nestretol s bolesťou, s utrpením, s chorobou, s neprijemnosťou, s krížom.

Vedomie vlastných hriechov, ktoré som spáchal od mladosti, neraz ťažko sviera moje vlastné svedomie. Ale presvedčenie, že utrpením môžem za hriechy Bohu zadosť urobiť, je mi sladkou potechou. Preto i v utrpení ďakujem Bohu a ostávam Mu verný. Chcem stáť pod vlastným krížom bohabojne, keďže viem, že bohabojnosť a „nábožnosť je užitočná na všetko, lebo má zaslúbený život prítomný aj budúci.“ (1 Tim 4, 8.)

Konečne utrpenie ma vedie k hlbšej viere. K nej boli už mnohí privedení tak ako aj tí desiati, ktorých spomína dnešné evanjelium. Desiati postihnutí prašinou, teda v tom strašnom dopustení, s hlbokou vierou i vrúcny hlas obrátia sa k Ježišovi a volajú: „**Ježiš, učiteľ, zmiluj sa nad nami!**“ (Lk 17, 13.)

Štrnásť nedeľa po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 6, 24—33.

Za onoho času riekol Ježiš svojim učeníkom:

Nikto nemôže dvom pánom slúžiť, keďže alebo jedného zanedbá, aby dal prednosť druhému, alebo prvého sa bude pridŕžovať a tak druhým musí opovrhnúť.

Nemôžete totiž naraz slúžiť Bohu i mamone.

Preto vám hovorím:

Nebuďte ustarostení o svoje živobytie, čo budete jesť, ani o svoje telo, čím sa budete odievať?

Či život nie je viac ako samé telo a telo zasa či nie je viac ako rúcho?

Pohliadnite na vtáctvo pod nebom: Ani neseje, ani nežne, ani do stodôl neshromažďuje, no váš Otec nebeský kŕmi ho.

Či vy nie ste omnoho vyššie postavení ako ono?

A ktože by si svojimi starosťami vedel predĺžiť postavu čo len o lakeť?

A načo sa tak úzkostlivo staráte o svoj odev?

Všimnite si poľné ľalie, ako rastú! Nepracujú, nepradú a hovorím vám, že ani Šalamún vo všetkej svojej nádhere nebol tak zaodetý, ako je jediná z nich.

Keď teda Boh tak šatí aj zelinu na poli, ktorá dnes ešte je, ale zajtra môže byť hodená na oheň — čím viacej vás, maloverní?

Nebuďte teda ustarostení, ani sa nevypyťujte:

Čo budeme jesť, alebo: čo budeme piť? — alebo: čím sa zaodejeme? Potiaľ siahajú starosti aj pohanov!

Váš Otec nebeský dobre vie, že toto všetko potrebujete.

Hľadajte teda najprv kráľovstvo božie a jeho spravodlivosť, a všetko ostatné bude vám k tomu pridané.

Všetky stavy môžu Boha oslavovať.

„Nikto nemôže naraz slúžiť Bohu i mamone“. (Mt 6, 24.)

„Veď keby som bol zdravý; keby som mal iné povolanie; keby som bol v kláštore, keby toto alebo ono, i ja by som len Bohu slúžil,“ — takto a podobne hovoria niektorí. Zabúdajú, že Bohu slúžiť, plniť Jeho vôľu môžeme v každom stave, v každom veku a za každých okolností. Rúhali by sme sa, keby sme tvrdili, že Boh, najvyšší múdry, môže žiadať niečo nesplniteľného. Keď sa strasieme hrišného úmyslu v akejkoľvek činnosti a vzbudíme si čistý úmysel konať denné práce na česť božiu, vždy môžeme oslavovať Boha, vždy môžeme Bohu slúžiť. Statočná práca, spojená s čistým úmyslom, je služba Bohu. S čistým úmyslom môže pracovať robotník i roľník, remeselník i úradník, laik i kňaz.

Prezrime radom jednotlivé povolania a viďme, že pre slávu božiu pracuje:

Robotník, ktorý začína a končí svoju robotu modlitbou; pracuje svedomite, lebo si uvedomuje, že má nielen právo, ale i povinnosť pracovať. Po celotýždennej práci vďačne zasväť nedeľu slyšením sv. omše. Neraz vzdychne k Bohu, aby mu pomáhal a aby sa zdravý vrátil ku svojej rodine. Vzdych k Najvyššiemu a svedomitosť v robote sú jeho čistým úmyslom a milou oslavou Boha. Opačným konaním však prestal by oslavovať Boha, prestal by Bohu slúžiť. Vlastný život by zapriahol do služby mamony, ktorá mu nič nedá, ba okradne ho i o jeho spokojnosť.

Roľník, keď orie, seje a pritom pamätá na Kristove slová: „A ktože by si svojimi starostami vedel predĺžiť postavu člena o lakeť?“ (Mt 6, 27.) T. j. darmo by som oral, darmo by

som sial, bez božej pomoci by semeno nevyrástlo, nedožil by som sa žatvy. Roľník s čistým úmyslom nelakomí sa za cudzím, ale vždy čestnou a usilovnou prácou usiluje sa zveľadiť svoj majetok. No zapredal by svoj život mamone, keby nemal srdce k tým, čo sú na jeho prácu odkázaní.

Remeselník a obchodník, ktorý pracuje v dielni alebo v obchode a dbá, aby neprestúpil siedme prikázanie božie: Nepokradneš! Remeselník s čistým úmyslom môže povedať: „Pracujem tak svedomite, ako by stále bol nado mnou môj zákazník.“ Práve preto každý úder kladivom a každý pohyb iným nástrojom je stálou službou Bohu. Bohatstvo z remesla, bohatstvo z obchodu nezneužije, aby sa i tu osvedčil, že žije podľa slov Kristových: „Blahoslavení sú chudobní duchom, lebo ich je kráľovstvo nebeské.“ (Mt 5, 3.) Službou Bohu je vedený k tomu, aby rád pomáhal chudobnejším, dával almužnu, podporoval misie, katolícku tlač a katolícke spolky.

Úradník v povedomí, že slúži svojim bližným, radostne a svedomite využije úradné hodiny. Jeho čistý úmysel nedovolí, aby sa podvodne, na chrbte svojho kolegu vyšvihol na vyššie miesto. V tichej práci plní slová sv. Písma: „Veď čože môže osožiť človekovi, keby získal aj celý svet, ale na svojej duši škodu by utrpel?“ (Mt 16, 26.) Len takto slúži Bohu a vypriaha sa zo služby mamone.

Každý teda, nielen kňaz, ale i laik môže slúžiť Bohu statočnou prácou i slušnou zábavou. Pozorne sleduj dnešné evanjelium, ktoré ti hovorí: „Nikto nemôže dvom pánom slúžiť... Nemôže totiž naraz slúžiť Bohu i mamone.“ (Mt 6, 24.)

Pätnásta nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 7, 11—16.

Za onoho času uberal sa Ježiš do istého mestečka, ktoré sa volalo Naim. Sprevádzali ho pri tom jeho učeníci a veľký zástup. Keď sa približovali k bráne mesta, hľa, práve vynášali mŕtveho, jediného syna jeho matky, ktorá bola vdovou. Za ňou šiel veľký zástup z mesta.

Keď ju Pán uzrel, pohnutý bol sústrastou nad ňou a preto jej povedal: Neplač! Potom pristúpil bližšie, dotkol sa már — nosičia pritom zastali — a zvolal: Mládenec, rozkazujem ti, vstaň!

Vtedy si sadol ten, čo bol mŕtvy, a začal hovoriť. Potom ho vrátil jeho matke.

Vtedy všetkých pojala bázeň: zvelebovali Boha takýmto volaním: Veľký prorok vystúpil medzi nami! — a Boh sa ujal svojho ľudu.

Raz aj ty zomrieš...

„Hľa, práve vynášali mŕtveho, jediného syna jeho matky“. (Lk 7, 12.)

Malé miestečko, sotva tri metre dlhé a meter široké, chystajú hrobári denne v cintorínoch po veľkých farnostiach. — Včera pochovali toho, zajtra naposledy odzvonila onomu, — konštatuje človek a nepočíta, že o pár dní iní budú o ňom hovoriť: „Chudák, nenazdal sa, že dnes nebude medzi živými.“ — Ktože ti zaručí, že o rok, mesiac alebo o týždeň nebudú podobne hovoriť i o tebe, o tebe práve, ktorý čítaš tieto riadky alebo ich počúvaš?

Myslievaš na smrť?

Si istý, že sa dožiješ vysokého veku? Koľko mladých ľudí zomiera denne vo svete! Nazri len do nemocníc, prečítaj náhrobné kamene v cintorínoch a presvedčíš sa. Nezakladaj si ani na telesnom zdraví a sile, nezakladaj si na láske svojich najmilších a nezakladaj si ani na skúsených lekároch, lebo smrť podlamuje i najsilnejších obrov, berie i miláčikov a láme všetky skúsenosti a vymoženosti modernej lekárskej vedy. — Áno, keď sa človek najmenej nazdá, keď tuho zaspí, prichádza zlodej a okráda ho. Takto prichádza i smrť na tých, čo na ňu nechcú myslieť, ktorí ju najmenej čakajú. „Keď nebudeš bedliť, prídem na teba ako zlodej a nevieš, v ktorú hodinu prídem na teba.“ (Zjav 3, 3.)

Keď pozeráme okolo seba, zdá sa nám na prvý pohľad, že sa nič nemení. Vidíme tie isté obrazy a múry kostola, tie isté stromy i domy, ten istý zvuk zvonov počuť a skoro by sme povedali: „Tých istých ľudí stretávam v chráme božom.“ — To všetko je však klam, lebo múry kostola starnú, obrazy vyblednú, so stromov listie opadáva a v kostole dnes napr. už nevidíme všetky tváre, ktoré tu hľadely na oltár pred rokom alebo pred dvoma rokmi. Či ja budem o rok tu medzi živými? Nevieť. Či ma Boh povolá v jari môjho života a či v mužskom alebo stareckom veku, tiež neviem. Jedno viem, že bola by strašná moja smrť, keby ma našla nepripraveného. „Bdite preto aj vy! Lebo neviete, kedy sa vráti pán domu domov: či to bude večer a či až o polnoci . . . alebo až nad samé ráno. Mohol by vás nájsť ospalých, keby znenadála prišiel.“ (Mk 13, 35—36.)

A čo neveriaci?

Neverec, ktorý cez celý život mal pre náboženstvo iba posmech, ktorý zapiera večné pravdy a nesmrteľnosť duše, predsa ináč rozmýšľa, keď stojí zoči-voči smrti. Množstvo otázok dolieha mu na dušu: „A čo, keď azda žije duša i po smrti? Čo bude so mnou, keď i mňa bude Boh súdiť? Čo mi osožily všetky moje škriepky a názory, ktorými som iných zavádzal? Kto mi včul pomôže? Či nie je na tom lepšie, ako ja, tá posledná

ženička chudobných kopanic, ktorá slúžila Bohu? Nebolo by lepšie aspoň včuť sa smieriť s Bohom?" Zaiste takto smýšľal i neznaboh Voltaire, ktorý si pri smrti žiadal kňaza, ale ho k nemu nepripustili.

Či hodno teda odkladať myšlienku na smrť? Pre veriaceho je len povzbudením Spasiteľova výčitka: „O mŕtvých, že vstanú, nečítali ste v knihe Mojžišovej?“ (Mk 12, 26.) A konečne, nemáme nikde zaručené, že sa smierime s Bohom na smrteľnej posteli! Ó aké nerozumné by bolo túžiť po službe božej až vtedy, keď by sme už zomierali, keby sme včuť, kým žijeme, obchádzali dom boží, obchádzali milosť, ktorú nám Boh núka!

Zomierajme často, zapodievajme sa myšlienkou na smrť vážne, lebo „keď sme umreli s Kristom, veríme, že s Kristom budeme aj žiť.“ (Rim 6, 8.)

Šestnásta nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 14, 1—11.

Za onoho času, keď Ježiš v ktorýsi sobotňajší deň vošiel do domu istého popredného farizeja, aby u neho jedol, všetci ho pozorovali.

A keď sa tam dostavil k nemu istý vodnateľný človek, Ježiš ujal sa slova a opýtal sa farizejov a zákonníkov: Či slobodno v sobotu uzdravovať? Ale oni mlčali. Vtedy ho chytil za ruku, uzdravil a prepustil.

Potom prehovoril k nim a vravel im: Keby niekomu z vás padol do studne vôl alebo osol, či ho hneď nevytiahne čo aj v sobotu?

Proti tomu ničoho nemohli namietaf.

Aj ostatným hostom predniesol toto poučenie, keď videl, ako si vyberali popredné miesta:

Keby ťa povolali na hostinu, neukladaj sa hneď na popredné miesta. Mohol byť na hostinu od neho povolaný azda niekto s väčšou hodnosťou, ako si ty, a potom by musel prísť ten, ktorý i teba i jeho pozval, a povedať ti: Daj tomuto miesto! A vtedy so zahanbením by si sa musel odobrať na posledné miesto.

Preto, keď budeš pozvaný na hostinu, radšej id' a ulož sa na posledné miesto, aby potom prišiel ten, ktorý ťa pozval, a nech by ťa vyzval: Priateľu, postúp len vyššie!

Vtedy budeš mať slávu pred ostatnými spolustolujúcimi.

Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.

Nesúdme iných!

„Všetci ho pozorovali“. (Lk 14, 1.)

Posudzovaním nik neosoží bližnému. Ba často sa stáva, že poklesok, ktorého sa dopustil tvoj známy, zväčšuješ. Takto mu môžeš ublížiť na cti a sám zhrešíš ohováraním. Pripomínaj si chyby vlastné, aby si ľahšie uhádol, ako sa zachovať k iným. Veď i tebe ťažko padne, keď iní posudzujú tvoje slabosti. Konečne nie si bez hriechu. Keby si bol stál pri žene, ktorú farizeji (ako hovorí Písmo sv.) priviedli pred Ježiša pre cudzoložstvo, či by si bol zdvihol kameň na výzvu láskavého Spasiteľa: „Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň?“ (Jn 8, 7.)

Poznávaj seba!

Do zrkadla len kedy-tedy nazrieme, aby sme videli seba samých, kým bližných pozorujeme bez prestania. Tak, ako sledíme zrakom po iných, tak sledíme i svojím úsudkom po bližnom. Keď sa chceme pozrieť do seba, musíme sa dosť namáhať, kým iných vidieť je oveľa ľahšie. Spomeňme si na božského najdokonalejšieho znalca ľudského života, ako hovorí k nám: „A čo vidíš smeťku v oku svojmu bratovi, kým brvno vo svojom oku nevidíš?“ (Mt 7, 3.)

Ako seba vidieť je ťažko, tak i seba posúdiť nie je ľahkou vecou. Aby si mohol posúdiť seba, musíš sa namáhať, seba pozorovať, musíš nahliadnuť do zrkadla vlastného svedomia! Čím častejšie nazrieš do tohto zrkadla, tým viacej chýb a nedostatkov v sebe nájdeš. — Farizeji pozorovali viacej Krista ako seba, hľadali chyby inde, len nie u seba. „Kým niekto nepozná vlastné chyby, hľadá na chyby iných.“ (Sv. Bernard.)

Nesúďte, aby ani vás neodsúdili.

Pozeráš na suseda. Azda vidíš jeho syna, dcéru, vidíš ich smutné správanie sa doma a v spoločnosti? Neodsudzuj suseda, pozri do seba, poznaj a pozoruj vlastné deti! Nesúď, aby si týmže súdom seba samého neodsúdil! Pozeráš na iných, azda na svojho šéfa, zamestnávateľa? Či nehľadáš nedostatky v každom, len nie v sebe? Takto, zabudnúť na seba, kritizuješ každý zákon, každú spoločnosť a trúfaš si posúdiť i najdokonalejšiu

spoločnosť, akou je sv. Cirkev? ... Daj pozor, aby sa i na teba nevzťahovali slová sv. Pavla: „Nemôžeš sa vyhovoriť, ó človeče, každý, ktorý súdiš; lebo v čom súdiš iného, sám seba odsudzuješ, pretože to isté robíš, čo súdiš.“ (Rim 2, 1.)

Nebuďme jednostraní v posudzovaní bližného, ani rýchli s úsudkom o počínaní vrchnosti tak svetskej ako i cirkevnej. — Chceme, aby nás mierne súdili, aby nám uznali, aby nás chápali? Buďme dobromyseľní najprv my, lebo „kto sám nie je zlý, ten ľahko nemyslí zle ani o iných.“ (Sv. Gregor Naz.)

Sedemnásť nedeľa po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 22, 34—46.

Za onoho času, keď sa farizeji dozvedeli, že Ježiš úplne umlčal saducejov, sišli sa spolu a jeden z nich — bol učiteľom Zákona — chcel ho pokúšať takouto otázkou:

Učiteľu, ktoré je najväčšie prikázanie v Zákone?

Ježiš mu na to vravel: Miluj svojho Pána Boha celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou. Toto je prvé a najdôležitejšie prikázanie.

Ale je aj druhé tomuto podobné: Miluj svojho bližného ako seba samého.

Na týchto dvoch prikázaniach spočíva všetko, čo učí Zákona a proroci.

Keď sa farizeji raz zasa shromaždili, Ježiš sa ich spýtal: Čo súdite o Kristovi? Čí je on syn?

Odpovedali: Dávidov!

Nato sa ich ďalej pýtal: Ako je to potom, že Dávid v duchu volá ho svojím Pánom, keď o ňom hovorí: Pán hovorí môjmu Pánovi: Sed vedľa mňa zprava, kým nepoložím tvojich nepriateľov za podnožku tvojim nohám? Keď ho teda Dávid volá svojím Pánom, akože mu je spolu i potomkom?

Na toto nikto z nich nevedel dať vysvetlenie.

Ba od toho dňa nikto sa už ani neopovážil otázky mu predkladať.

Celé srdce Bohu.

„Miluj svojho Pána Boha celým svojím srdcom!“ (Mt 22, 37.)

„Tolko ráz počujem: Miluj Boha! — že mi neraz príde na um rúhavá myšlienka: Akého Boha? Veď ho nevidím! Boha spomínajú, o Bohu kážu, a predsa ho nikto nevidel. Poznám len ľudí, vidím len prírodné krásy, vrchy, potoky a rieky, Kochám sa v nádhere hviezdnatého neba, ale Boha som nevidel.“ — Hľa, pokušenie, ktoré môže napadnúť povrchno mysliaceho človeka.

Boha nevidím, a predsa ho poznávam.

Nielen veríme, ale i rozumom poznávame jestvovanie Boha. Poznáme Ho napr., keď pozorujeme prírodu. Rozum nás presvedčuje, že nič okolo nás nevzniká samo od seba. Ten stôl pred nami má svojho tvorcu, obrazy svojho maliara, dom svojho staviteľa, dieťky svojich rodičov. Nič, teda ani najmenšia rastlina nevzniká sama od seba. Keďže ani najmenší a najjednoduchší stroj nepovstal sám od seba, či mohol povstať sám od seba veľkolepý a složitý stroj nebeských telies? Nikdy! I ten musí mať svojho tvorcu, svojho stvoriteľa. Jeho mocným tvorcom je Boh, ktorého milovať káže mi evanjelium. Preto už pohanský filozof Cicero zvolal: „Keď pozeráme na hviezdnaté nebo, prideme k poznaniu, že všetko toto spravuje bytosť s prevýborným rozumom.“

Koľká nádhera malých blikotavých hviezd núka sa nášmu oku! Tisíce, ba miliardy nebeských telies môžeme zachytiť ďalekohľadom. Pýtajme sa pri pohľade na tú krásu: „Ktože rozsvietil na oblohe nesčíselné množstvo žiariacich telies, z ktorých nejedno je väčšie ako naša zem? Ktože je tak mocný? Kdeže sa vzaly a kto je ich majstrom?“ A na to odpovedá kráľ Dávid: „Nebesá vyprávajú slávu Boha a dielo jeho rúk zvestuje obloha“ (Ž 18, 2.). A potom aká účelnosť v ostatnej prírode! Prizrime trochu napr. len na kvet rastliny. Samá zákonitosť a nádhera. Pýtame sa: „Prečo má jedna rastlina také listy, prečo sa tak a nie inak rozmnožuje, prečo sa chráni pred silným slnkom, iná pred množstvom

vody? Prečo určité druhy zatvárajú na noc svoje kalíšky, prečo rastú v tóni; prečo majú malé koreničky a iné zas prečo tak hlboko do zeme púšťajú korene?" A na všetko nájdeme odôvodnenie až na podiv. No túto zákonitosť pozorujeme i v ríši živočíšnej a v samom našom ľudskom organizme. Slovom, **celá príroda rozpráva o zákonoch.** — Rozum (okrem viery) je jediným vodidlom nášho poznania. Odvolávajme sa teda na rozum i pri pozorovaní sveta okolo seba!

Ako mám milovať Boha?

Miluj ho „celým svojim srdcom“ (Mt 22, 37.), lebo Boh je viac než hviezdnaté nebo, viac než nebotyčné vrchy, viac než nádhera prírodných parkov, viac než tvoj otec alebo matka, viac než všetko na svete. Neuspokoj sa výhovorkou: „Však ja milujem Boha, modlím sa k Nemu.“ — Pozri, či nepohrdaš Bohom na inom mieste. Darmo budeš hovoriť, že miluješ Boha z celého srdca, že všetko zachovávaš, hnevnikov nemáš, škodu si neurobil, sviatky svätíš, keď si zabudol na šiesty príkaz boží! Darmo si namýšľaš, že miluješ Boha z celej duše, že všetko zachovávaš, keď rodičov ťažko zarmucuješ, urážaš! Darmo tvrdíš, že miluješ Boha nadovšetko, keď sa červenieš pri mene Boh, keď máš radšej priateľa ako kostol, keď sa nad pominuteľným neúspechom v úrade, na poli, v továrni zarmucuješ viacej než nad neúspechom v duševnom pokroku! „Kto si viac váži otca alebo matku ako mňa, nie je mňa hodný“ (Mt 10, 37.).

Opravdivá láska k Bohu je spojená so stálym bojom, s utrpením. Oheň, ktorý nie je v pohybe, vyhasne. I láska musí byť činná, musí byť v pohybe. Oheň na horľavej látke nevyhasne ani pri silnejšom vetre, ba naopak, rastie a mohutnie. — Nuž, vzmúž sa a dokáž, že víchor — či je ním už pokušenie, či pohodlie a či slabosti tvojich rodičov — neudusí tvoju lásku k Bohu!

Osemnásta nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 9, 1—8.

Za onoho času vystúpil Ježiš na lodičku, preplavil sa na druhý breh a tak prišiel do svojho mesta (Kafarnaumu).

Tu priniesli mu istého porazeného človeka, ktorý ležal na posteli. Keď Ježiš videl ich veľkú vieru, povedal porazenému: Dúfaj, synu! Odpúšťajú sa ti tvoje hriechy.

Nato niektorí zo zákonníkov mysleli si v sebe: Tento sa rúha!

Keďže Ježiš poznal ich myšlienky, pýtal sa ich: Prečo myslíte zlé v svojich srdciach? Čože je ľahšie rozkázať: odpúšťajú sa ti hriechy! — alebo rozkázať: Vstaň a choď! — Ale aby ste vedeli, že Syn človeka na tomto svete má moc odpúšťať aj hriechy — vtedy obrátil sa k porazenému a vyzval ho: — Vstaň, vezmi si posteľ a odober sa domov!

Ten hneď vstal, odišiel do svojho domu.

Keď to zástupy videly, plné bázne zvelebovaly Boha, ktorý takú moc dal ľuďom.

Čo máš zo sv. spovede?

„Odpúšťajú sa ti tvoje hriechy“. (Mt 9, 2.)

Pozrime okolo prvého piatku na usmiate tváre našej školskej mládeže! Šťastlivá odchádza z kostola, lebo sa smierila s Bohom sv. spoveďou. Odchádzajú aj dietky takých rodín,

v ktorých starší súrodenci, ba dokonca otec, matka na spoved neradi myslia. Aká priepasť sa stavia medzi takého otca a syna, medzi matku a dcéru! Dieťa je v milosti posväcujúcej, rodič bez nej, dieťa dedičom neba — a rodič?

Sviatosť pokánia je predsa od Boha určená pre všetkých ľudí.

Spoved ustanovil sám Kristus — Boh. Keď po svojom zmŕtvychvstaní hneď v prvý deň zjavil sa svojim apoštolom vo večeradle, dal im a ich nástupcom moc odpúšťať hriechy slovami: „Ktorým odpustíte hriechy, sú im odpustené...“ (Jn 20, 23.). Obdivujeme vieru a dobré skutky kresťanov za časov apoštolských. Kdeže našli toľkú posilu v tak ťažkých časoch, ktoré prežívali? Vo sv. spovedi a v častom sv. prijímaní. Vieme, že všetci spoločne pristupovali k spoločnému sv. prijímaniu pri svätej omši. Kiežby vzájomná láska prvých kresťanov opanovala aj dnešný kresťanský svet! — I v Starom zákone jestvovala spoved, nie ako sviatosť, ale ako predobraz novozákonnej sviatosťnej spovede. Prvá spoved bola v raji. Boh sám bol spovedníkom a prarodičia kajúcnikmi. Kain odoprel vyznať svoju vinu a bol prekliaty. Izraelský národ vyznával sa z hriechov podľa Mojžišovho predpisu. O Jánovi Krstiteľovi píše sv. Marek: „Bol Ján na púšti, krstil a kázal krst pokánia na odpustenie hriechov.“ (1, 4.)

Spoved je užitočná jednotlivcovi.

Dnes, keď celý svet volá po pokoji, najlepšie pocítujeme, že opravdivý pokoj môže dať len Boh. Lenže ozajstný pokoj začína sa vo vnútri každého jednotlivca. Každého, kto cíti výčitky svedomia, čosi núti vyznať svoje previnenie. Ak sa mu to podarí, uľahčí sa mu.

Sv. spoved pôsobí ako obcerstvujúci kúpeľ. Keď sa človek dlho musí namáhať pri práci a v prachu, dobre mu padne okúpať sa. Ako kúpeľ očistí telo, tak dobrá spoved očistí dušu.

Spoved robí človeka spokojným a dáva mu základ pre mravnú dokonalosť. Prvým krokom k polepšeniu a k náprave je spoved. Sv. Augustín hovorí: „**Začiatkom dobrých skutkov je vyznanie zlých skutkov.**“

Spoveď je užitočná aj spoločnosti.

Spoveďou sa rušia nepriateľstvá a prekazia sa mnohé zločiny. Ten, kto nechce odpustiť alebo vrátiť cudzí majetok, nedostáva rozhrešenie. Kňaz vo spovednici radí, odhovára od zlých úmyslov, podáva prostriedky na opanovanie hriešnych náklonností kajúcnika. Levský podiel na výchove k svedomitému a statočnému životu má spoveď, lebo v nej účinkuje milosť božia. Dobre povedal istý sudca: „Preplňte spovednice, a vyprázdňime žaláre!“

Devätnásta nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 22, 1—14.

Za onoho času predniesol Ježiš popredným kňazom a farizejom toto podobenstvo:

Kráľovstvo nebeské podobné je človekovi kráľovi, ktorý pripravil svadobnú hostinu svojmu synovi.

Vyslal svojich služobníkov, aby zavolali pozvaných na hostinu, ale tí nechceli prísť.

Preto vyslal iných sluhov a týmto rozkázal: Oznámte pozvaným toto: Hľa, pripravil som už svoju hostinu; moje voly a ostatný krmný dobytok je už pozabíjaný a tak všetko je pripravené. Podte na hostinu!

No oni nedbali na to, ale všetci sa porozchádzali: jeden na svoje polia, iný po svojom obchode, kým ostatní pochytili jeho sluhov, zhanobili ich a zabili.

Keď sa to kráľ dopyčul, rozhneval sa: vyslal svoje vojsko, vrahov dal zahubiť a ich mesto zapáliť.

Potom znovu rozkázal svojim sluhom: Hostina je pripravená, ale tí, čo boli na ňu pozvaní, ukázali sa nehodnými. Preto vyjdite na križné cesty a koho len nájdete, povolajte na hostinu!

Keď jeho sluhovia odišli na cesty, shromaždili všetkých, čo len tam našli, zlých rovnako ako dobrých, takže sieň naplnila sa stolujúcimi hosťami.

Keď potom kráľ sám vstúpil dnu, aby si pozrel svojich hostí, našiel jedného, ktorý nemal na sebe odeté slávnostné rúcho. Pýtal sa ho: Priateľu, akože si sa opovážil vojsť, keď nemáš svadobného rúcha?

Keď ten onemel, rozkázal kráľ ďalej svojim služobníkom:

Sviažte mu ruky a nohy, vyhodte ho von do tmy, kde vládne plač a škripanie zubov.

Lebo mnohí sú povolani, ale málo je vyvolených.

Aj ty si pozvaný.

*„Preto vyjdite na križne cesty a koho len nájdete, povolajte na hostinu!“
(Mt 22, 9.)*

Aké radostné je stretnutie rodiny pri spoločnej hostine na svadbe! Tešia sa všetci súrodenci mladoženicha i nevesty. Slušná hostina povznáša radostnú náladu, osviežuje sily a dodáva chuti do života. Na svadobnej hostine niet zármutku. Aspoň na chvíľu sa zabudne na všetko, čo pripomína denné trápenia. — Kristus Pán pripodobňuje svadbu k Cirkvi a

svadobnú hostinu k hostine nadprirodzenej.

Hostinu nadprirodzenú, hostinu duše pripravuje sv. Cirkev zo svätých sviatostí. Chystá nám trvalú hostinu, lebo jej účinky nepocifujeme deň-dva dni ako po svadobných hostinách, ale pôsobia na týždne, mesiace, ba i roky a neraz veru na celú večnosť. Keďže trvalá a opravdivá radosť vyviera z duše, z vnútra človeka, Cirkev sv. nás volá na hostinu duše — ku sv. sviatostiam. „Radosť je predovšetkým niečo vnútorného. Preč s poverou našej doby tak rozšírenou, že radosť spočíva podstatne v huku a že tým je jej viac, čím je kde hučnejšie. Radosť alebo je vnútorná, alebo nijaká.“ (R. Mäder). Odkiaľ tá radosť na tvárach rehoľníkov, odkiaľ tá sviežosť človeka, utrmácaného krížami života, odkiaľ tá spokojná radosť ľudí, ktorí nežijú v huku a neberú účasť na vonkajších radostiach? Odkiaľ? Jedine z duše, z vnútra, lebo iného prameňa niet! To je prameň, to je zásoba, ktorú nevyčerpá ani kríza ani vojna.

Ale čo je to za pokrm a nápoj, ktorý dodáva duši života a zväčšuje náladu pre náboženský život? To je sviatosť Oltára. O nej hovorí bož. Spasiteľ: „Moje telo je pravý pokrm a moja

krv je pravý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv . . . , bude žiť naveky" (Jn 6, 55—56.). A k týmto duševným radostiam, ktoré nám poskytuje sviatosť Oltárna,

pozýva Cirkev všetkých bez rozdielu.

Nezáleží na tom, či kto býva v chudobnom príbytku a či v kaštieli, ani na tom, či má kto na sebe ošúchané šaty a či sa odieva drahocenným oblekom, či pracuje na poli a či v továrni. Cirkev všetkých volá na nadprirodzenú hostinu vo sv. prijímaní. Rovnaké miesto má pred oltárom kráľ i žobrák, s rovnakou láskou prijíma kňaz vo spovednici robotníka i úradníka. A keď treba, i o polnoci uberá sa kňaz zaopatriť sviatosťami tak do najbiednejšej skrýše ako do prepychového paláca. Tak to chce mať i Kristus Pán, lebo povedal otvorene: „Príďte ku mne všetci, ktorí ste utrpení a bremenom obťažaní, a ja vás občerstvím“ (Mt 11, 28.). Kto je na vine, že i tí, čo prišli na svadbu, t. j. žijúci v Cirkvi, zostávajú stáť vo svadobnej sieni bez toho, aby sadli za stôl, aby požívali z darov, ktoré im Cirkev podáva? Ešte nepochopili, že „radosť prebýva v hĺbinách duše a že človek ju môže mať práve tak v tmavom žalári ako v kráľovskom zámku“ (Sv. Terezka Jež.). Kristus Pán zomrel na kríži za všetkých rovnako, pre všetkých ustanovil sviatosť Oltárnu rovnako, a preto Cirkev volá na duševné hody všetkých ľudí rovnako.

Dvadsaata nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Jána hl. 4, 46—53.

Za onoho času bol istý kráľovský úradník, ktorý mal v Kafarnaume chorého syna.

Ako počul, že Ježiš prišiel z Judska do Galiley, sobral sa k nemu a prosil ho, aby prišiel uzdraviť jeho syna, ktorý už umieral. I riekol mu Ježiš: „Ak len nevidíte divy a zázraky, neveríte!“ Kráľovský úradník mu odpovedal: „Poď, Pane, kým mi dieťa neumrie!“ Ježiš mu riekol: „Chod, syn ti žije!“ A ten človek uveril Ježišovým slovám a šiel.

Ešte bol na ceste, keď mu prišli naproti sluhovia a zvestovali, že jeho syn žije. Dozvedal sa ich teda na hodinu, v ktorú sa mu poľavilo. Povedali mu: „Včera okolo siedmej prestala mu horúčka.“ Tu poznal otec, že to bolo práve v tú hodinu, keď mu Ježiš riekol: „Syn ti žije!“ I uveril on aj celá jeho rodina.

Bez obetí niet ovocia.

*„Poď, Pane, kým mi dieťa neumrie!“
(Jn 4, 49.)*

„Ach, koľko sme sa natrápili, kým sme dorobili nového vína“, — vzdychne si vinohradník. Má pravdu. Akú námahu, koľko potu vyžaduje každá práca na poli, vo vinici, skusuje roľník i vinohradník. Vinohrad musí sa napr. viac ráz skopať, prút štepíť, škodlivá zelina vytrhať, ratolesť srezať, aby hrozno dostalo slnka. A neraz musí sa striekať proti chorobným baktériám. Vinohradník si musí všimnúť každý koreň a dať mu oporu. Až potom dozreté hrozno, pod lisom utlačené, dáva sladkú šťavu.

Hrozno pod lisom — človek pod utrpením.

Darmo by čakal vinohradník sladké víno, keby sa predtým nestaral, nepotil, nenamáhal. Darmo by si čakal sladkú odmenu za svoj život, keby si nevedel trpieť, keby si sa chcel vy-mknúť zpod tlaku utrpenia! — Rodič trpí, keď vychováva dieťa. Tak, ako nestačí jedna práca okolo viniča, nestačí jedna bolesť, bolesť pri výchove dieťaťa. Od samej jari až do jesenej obaračky zasypáva vinohrad vinohradníka starosťami. A rodiča tiež tlačí utrpenie od jari dieťaťa, od jeho zrodzenia až po jeseň jeho života, ba až po vlastnú smrť. Úroda hrozna sa neraz zvrtnie na počasí. Mnoho závisí od mrazov a hmlí a mnoho sa čaká od slnka. Hoci vinohradník nemôže s istotou čakať bohaté hrozno, predsa sa venuje vinohradu. Koľko ráz počasie zničí všetku jeho námahu. — Ale keď rodič vie, že úrodu jeho zásluh (tvrdó získaných vzornou výchovou) nezničí nič na svete, či by postupoval rozumne, keby sa zriekol všetkej námahy pri výchove dieťaťa?

Ako sa hrozno nerodí inde iba na viniči, tak ani sladká, vzácna trpezlivosť nerastie inde, iba na strome utrpenia. „Ba ešte aj v súženíach sa môžeme (týmto) honosiť, vediač, že sú-ženie prináša trpezlivosť“ (Rim 5, 3.). Trpezlivosť teda je tou sladkou šťavou, vylišovanou z utrpenia. — Dieťa mi ochorie, trpím; dieťa začne študovať, starám sa, nemá si čo obliecť, trápim sa; neposlúchne, nová bolesť. Syn prežíva mladosť priam v najkrajšom kvete a vtedy ho Boh povolá. „Hrozne trpím, ale i to znášam odovzdané do vôle božej,“ — povie veriaci rodič. Áno, tento rodič je celý pod lisom utrpenia, ale prináša sebe nádej na odmenu, ktorá ho pobáda k trpezlivo-sti, každému tak milej a vzácnej. „Dajte krásny stravec hrozna do lisu a dostanete z neho výbornú šťavu. Naša duša pod tlakom utrpenia dáva šťavu, ktorá ju živí a posilňuje.“ (Sv. Ján Vianney.)

Keď si myslíš, že si dost trpel, dovoľ, aby si priniesol ešte bohatšiu úrodu z utrpenia. Nenariekaj pre nový kríž, nerúhaj sa Bohu, ktorý ňa očisťuje, aby šťava z tvojho utrpenia bola tým sladšia! Vieš predsa, že Boh je podobný vincúrovi a že „každú ratolesť, ktorá prináša ovocie, čistí, aby prinášala ešte viac ovocia.“ (Jn 15, 2.)

Kráľovský úradník v Kafarnaume nenarieka vo svojom kríži, nehreší, ale pokorne prosí o pomoc Krista. Tak si počínaj i ty v každom trápení a nájdeš lekára, ktorý nikdy nesklamal. Hľad' na večnú odmenu, ktorá je viac než zdravie. — Roľník, keď sa potí, teší sa na budúcu žatvu; kupec nevšíma si neprijemnosti morskej cesty pre zisk. Tak i kresťan v súžení má sa radovať z budúcej odplaty. (Sv. Ján Zlat.)

Dvadsiataprva nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 18, 23—35.

Za onoho času predniesol Ježiš svojim učeníkom toto podobenstvo:

Nebeské kráľovstvo podobá sa zemskému kráľovi, ktorý sa chcel porátať so svojimi sluhami.

Keď sa toto účtovanie začalo, priviedli mu istého človeka, ktorý mu bol dlžný desaťtisíc hrivien. Keďže nemal z čoho zaplatiť, pán rozkázal, aby ho predali, tiež jeho ženu i dievky a všetok jeho ostatný majetok, aby jeho dlžoba bola akosi krytá. Ale ten sluha padol pred ním a začal ho takto odprosovať.

Pane, pozhovej mi ešte trpezlivo, všetko ti chcem splácať.

Vtedy pán zľutoval sa nad tým sluhom, prepustil ho na slobodu a odpustil mu aj jeho dlžobu.

Ale ako odišiel ten sluha, našiel jedného zo svojich spolusluhov, ktorý zasa jemu dlhoval sto desiatnikov. Vtedy ho uchopil a začal ho s krikom hrdúsiť: Zaplať, čo mi dlhuješ! Vtedy jeho spolusluha padol pred ním a prosil ho takto: Maj len trpezlivosť so mnou! Ja ti chcem všetko zaplatiť. Ale ten nechcel prísť a dal ho uvrhnúť do žalára, dokiaľ nezaplatí svoj dlh.

Keď sa ostatní spolusluhovia dozvedeli, čo sa stalo, veľmi sa nad tým zarmútili. Preto prišli k svojmu pánovi a rozpovedali mu všetko, čo sa prihodilo.

Vtedy si ho dal predvolať jeho pán a karhal ho: Ty ničomný služobník! Všetok dlh som ti odpustil, pretože si ma poprosil: Či si sa teda aj ty nemal zľu-

tovať nad svojim spolusluhom, ako som sa ja zľutoval nad tebou?

A rozhnevaný jeho pán vydal ho mučiteľom, do-
kiaľ nezaplatí všetok svoj dlh.

Celkom tak bude zaobchádzať s vami aj môj Otec
nebeský, ak jeden každý neodpustí zo srdca svojmu bliž-
nému.

Odpúšťaj, aby ti bolo odpustené!

*„Celkom tak bude zaobchádzať s va-
mi aj môj Otec nebeský, ak jeden
každý neodpustí zo srdca svojmu bliž-
nému“. (Mt 18, 35.)*

„A odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vin-
níkom,“ — denne opakujeme v modlitbách. A azda i denne
zabúdame, že naša prosba v Otčenáši býva prázdna, farizejská.
Úprimné a opodstatnené bude naše volanie: „Bože, odpusť
nám naše viny,“ keď i my odpustíme svojmu bližnému, ktorý
čaká na veľkodušnosť.

Ako ináč vyzerá svet tam, kde sa odpúšťa!

Syn, s ktorým si otec nevedel poradiť, pokorne príde k ot-
covi a povie: „Otče, odpusti mi, ľúto mi je, že som ťa zarmútil.“
A otec, životom a prácou podlomený stavec, zmäkne a nevie
slova preriect od radosti. Či nie je tu odmena za preukázané
milosrdenstvo? Kiežby menej hnevu a viac podobných obra-
zov videly naše rodiny! — Alebo príde muž, ktorý bol zane-
vrel na celú rodinu, a prosí manželku za odpustenie. Sľubuje,
že bude žiť vo vernosti. Manželka, pohnutá milosrdenstvom,
ďakuje Bohu a manželovi nevyčíta chyby a hriechy minulosti.
Zabúda na to tak, ako i chce, aby Boh zabudol na jej hriechy.
Mohla by mu vyhodiť na oči, že už veľa ráz odpustila, že veľa
ráz sľuboval nápravu. No úfa v božiu pomoc a v jeho nápravu.
Vie dobre, že nie raz, ale vždy má odpúšťať lutujúcim. Tak
poučil Kristus Pán Petra, ktorý sa ho pýtal, či má i viac ráz
vinníkovi odpustiť. „Nehovorím ti sedem ráz, ale sedemdesiat-

krát sedem ráz" (Mt 18, 22.). — Vytrhnime z rodiny smysel pre milosrdenstvo a ukrátili sme ju o pokoj a o dar boží. Môcť odpúšťať je dar od Boha, a to dar oveľa väčší ako milosrdenstvo prijímať. Konečne vedomie, že si odpustil, dáva ti len osobitnú radosť a uspokojenie. Keby si hoci všetkým na svete oplýval a nevedel by si odpustiť, nedosiahneš pokoja.

Zdokonaľuješ vlastný život na chybách bližného?

Máš na to možnosti. Cudzie chyby, ktoré ti zaviniły bezprávie a ranily dušu, dávajú ti príležitosť bližným odpúšťať. Aká krásna je čnosť byť milosrdným a láskavým aj k tomu, ktorý ťa urazil. Ak vieš byť láskavý k ľuďom, i Pán Boh bude láskavý k tebe. Sám Kristus Pán hovorí: „Keď si stanete modliť sa, odpustite, ak máte čo proti komu, aby i váš Otec, ktorý je v nebesiach, odpustil vám vaše hriechy.“ (Mk 11, 25.)

Chyby bližného učia ťa poznávať seba. Poznať seba je vec ťažká, ale užitočná a potrebná. — Možno, že ti ani vlastný priateľ nepovie o tvojej slabosti. Začal si ju poznávať neraz až vtedy, keď ti ju niekto v návale hnevu vyhodil na oči. Takto poznávaš seba a správne poznanie vedie ťa k poníženému smýšľaniu o sebe.

Čím lepšie pozoruješ seba, tým viacej pociťuješ, že si odkázaný na milosrdenstvo božie. Dobré poznanie seba (pozorovanie vlastných chýb a nedokonalostí) ťa skorej núti dostať sa k prameňu milosrdenstva, ku sv. spovedi. Keď však častejšie prijímaš milosrdenstvo božie pri sviatosti pokánia, ľahko prídeš na to, že aj ty máš byť milosrdný. Potom však budeš miernejší v posudzovaní iných. Takto zaiste môžeš očakávať, že spravodlivý Sudca mierne posúdi teba, pretože „akým súdom budete súdiť, (takým) budete súdení.“ (Mt 7, 2.)

Dvadsiatadruhá nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 22, 15—21.

Za onoho času prišli farizeji, aby sa radili, ako by mohli Ježiša podchytiť rečou. Vyslali k nemu svojich učeníkov spolu s herodiánmi a dali sa ho spýtať:

Učiteľ, my vieme, že si pravdomluvný a náuku božiu spravodlivo predkladáš bez toho, že by si na niekoho dbal alebo na ľudí ohľad bral. Povedz nám teda: Smie sa dávať daň cisárovi a či nie?

Keďže Ježiš poznal ich podlosť, pýtal sa ich:

Pokrytci! Čo ma pokúšate? Ukážte mi daňový peniaz!

Keď mu predložili jeden desiatnik, pýtal sa ich ďalej: Čí je tento obraz a nápis?

Povedali mu: Cisárov!

Nato im povedal: Dávajte teda cisárovi, čo je cisárovo,

a Bohu, čo je božie!

Katolík a svetská vrchnosť.

„Dávajte teda cisárovi, čo je cisárovo, a Bohu, čo je božie!“ (Mt 22, 21.)

„Kto mi rozkáže,“ — počuť neraz nerozmyslenú vetu z úst mladého človeka, ktorý znevažuje autoritu každej vrchnosti. Jemu je rozkaz vlastného otca, politickej vrchnosti, ba dokonca samého panovníka ničím. Kde dieťa si neváži otca, žiak učiteľa, kde občan neberie ohľad na zákony svetskej moci, tam nastáva rozklad, ktorý pocíti rodina, spoločnosť a štát.

Pozrime na svoj najvznešenejší vzor, na samého Boha v ľudskej podobe — Ježiša Krista —, ako on súdi o svetskej moci a ako sa jej podriaďuje.

Svetská moc je od Boha.

Najvyšší Vládca a Pôvodca všetkého stvorenia zanechal jasné svedectvo o tom, že všetka moc kráľov a panovníkov pochádza od Boha. Takto učil pred Pilátom: „Nemal by si moci nado mnou, keby ti nebola daná shora“ (Jn 19, 11.). Takto učili aj jeho apoštoli Peter a Pavol. Sv. Peter v prvom liste píše: „Boha sa bojte, kráľa si uctite“ (2, 17.). — „Každá duša nech je poddaná vyšším vrchnostiam,“ — napísal sv. Pavol Rimanom — (13, 1.) „lebo nieto vrchnosti iba od Boha, ale ktoré sú, od Boha sú zriadené.“ Teda nie bez príčiny vyhlásil prezident Spojených štátov amerických: „Náboženstvo je štátu základom, a kto sa týmto základom usiluje pohnúť, nie je priateľom svojej vlasti.“ (Washington.)

Cirkev si uctieva svetskú vrchnosť.

Bohom stanovený pomer nadriadenosti a podriadenosti žiada, aby každý kresťan, akéhokoľvek politického presvedčenia, poslúchal vrchnosť. Život by bol predsa nemožný, keby každý poslúchal len toho panovníka alebo vrchnosť, ktorú pokladá za dobrú. Hotová anarchia — rozklad. Učeníci Kristovi dobre pochopili jeho sv. náuku, a preto i za prenasledovania poslúchali tých, čo držali meč, a vo svojich shromaždeniach sa modlili za vrchnosti, ktoré ich prenasledovali. Ich poslušnosť a úcta k predstaviteľom svetskej moci javila sa v tom, že verne plnili všetky ich zákony a nariadenia (napr. platili dane, hlásili sa pri popise ľudu), ak sa len neprotivily zákonom božím. Ak vrchnosť žiadala niečo hriešneho, nuž museli dať prednosť Bohu, hoci vedeli, že budú za to trestaní, žalárovani.

Cirkev sv. i dnes sa modlí za vládcov, za vlast a za pokoj. V cirkevných hodinkách kňazských (v breviári) všetci duchovní sa modlievajú: Domine salvum fac regem! Zachovaj, Pane, zdravie nášho vládcu! Cirkevný spisovateľ Tertulián písal: „Modlime sa zo srdca za všetkých cisárov, aby im dal P. Boh dlhý život, bezpečné panovanie, ľud dobrý, pokoj a všetko, čo si národy a vládcovia obyčajne žiadajú.“ Svätá Cirkev teda verne plní Kristov odkaz: „Dajte teda cisárovi, čo je cisárovo, a Bohu, čo je božie“ (Mt 22, 21.), keď sama podľa neho koná a tak učí konať všetkých ľudí.

Dvadsiatatretia nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 9, 18—26.

Za onoho času hovoril Ježiš zástupom.

A prišiel k nemu vtedy istý popredný muž, poklonil sa mu a začal prosiť: Moja dcéra práve teraz zomrela. Ale príď, polož na ňu svoju ruku, aby zas ožila.

Ježiš povstal, šiel za ním spolu so svojimi učeníkmi.

Ale istá žena, ktorá trpela na krvotok už dvanásť rokov, pristúpila k nemu odzadu a dotkla sa obruby jeho rúcha. Ona totiž takto smýšľala v sebe: Keď sa len jeho rúcha dotknem, budem uzdravená.

Tu sa Ježiš obrátil a keď ju zazrel, povedal jej: Dúfaj, dcéra, tvoja viera ťa uzdravila!

A od tej hodiny bola žena zdravá.

Keď potom Ježiš vstúpil do domu toho popredného človeka, videl tam už píšťalárov a hulákajúci zástup, ktorým rozkázal: Odíďte, lebo dievča neumrelo, ale len spí!

No oni sa mu vysmiali.

Ale keď odstránil zástup, vošiel dnu, uchopil dievča za ruku. I povstalo dievča.

Povešť o tom rozniesla sa po celom kraji.

Poznáš vlastnosti viery?

„Moja dcéra práve teraz zomrela. Ale príď, polož na ňu svoju ruku, aby zas ožila“. (Mt 9, 18.)

Matka početnej rodiny — ako sama doznala — ťažko znášala útrapy, ktorými ju Boh navštívil. No v tomto bolestnom

položení predsa ju niečo držalo, že sa nerúhala, že nezúfala, ba naopak, trpela ticho, lebo mala vieru v Boha.

Čo je kresťanská viera?

Kresťanská viera je presvedčenie, že to, čo Kristus učil, je pravda. Keď Ježiš Kristus pri poslednej večeri povedal: „Toto je telo moje — toto je krv moja,“ apoštoli boli presvedčení, že Kristus povedal pravdu. Čo i videli na vlastné oči chlieb a víno, verili, že je to telo a krv Kristova. „Blahoslavení sú tí, čo nevideli, a uverili“ (Jn 20, 29.). — Akože máme neveriť Tomu, ktorý je samá Svätosť a Pravda? Či neveríme už ľuďom, napr. vojakom, dochádzajúcim z frontu, keď rozprávajú o cudzom svete? S vierou sa stretávame na každom kroku. Učeň verí majstrovi, žiak učiteľovi, sluha pánovi, dieťa otcovi, — veď inak by bol život na zemi nemožný. Zťažený by bol život v rodine i v spoločnosti, znemožnené by boli pokrok i veda. Celý náš život sa zakladá na viere.

A čo neverec? Musí veľa uveriť, aby bol nevercom; aby napr. neveril v Boha, musí veriť zásady proti rozumu. Musí uveriť, že všetko vzniká samo od seba, že svet nemá pôvodcu atď. Keď teda viera je taká dôležitá, naša kresťanská viera vo svete mravnom musí byť našim najväčším pokladom!

Ktoré sú vlastnosti viery?

Naša viera má byť:

v š e o b e c n á. Nemôžeme si vyberať články viery podľa ľubovôle. Všetko, čo Cirkev učí, máme veriť a vyznávať. Ak by sme aspoň jednu pravdu zapierali, o nej pochybovali, ináč ju vysvetľovali ako Cirkev, prestala by byť naša viera všeobecnou. Takto by sme ľahko mohli upadnúť ako tí, ktorí sa odtrhli od Cirkvi Kristovej a stali sa rozkolníkmi.

p e v n á. Pevne veríme, že to, čo Boh zjavoval, je pravda. Nepochybujeme o pravdách, ktoré zjavoval Boh v Starom zákone, a nepochybujeme ani o pravdách Kristom hlásaných v Novom zákone.

ž i v á. Nič by nám neosožila viera, keby sme podľa nej nežili. Teda živá viera žiada od nás, aby sa s ňou shodovaly všetky naše skutky. Viera bez skutkov bola by mŕtva. Krásne prirovnanie podáva sv. Jakub apoštol vo svojom liste: „Ako

telo bez ducha je mŕtve, tak i viera bez skutkov je mŕtva.“ (2, 26.)

stála. Stáva sa, že človek v niektorom úseku života (najmä v mladších rokoch) vie sa oduševňovať za vieru, za pravdy Bohom zjavené. I jeho život sa s vierou shoduje. — Tu však prídu nové okolnosti životné a on začne vo viere ochabovať. Keďže viera žiada od neho ďalšie i tvrdšie obete, zľakne sa toho a vieru pomaly stráca. Čože mu osožila viera včera, keď dnes ju zahodil pre zemské zdanlivé výhody? Čo by bolo z tých tisícov mučeníkov (ktorí za vieru hrdinsky obetovali svoje životy), keby sa boli zľakli nástrojov umučenia a vieru zapreli? Pretože boli stáli vo viere, obsiahli korunu mučeníctva. — Počuj, čo i nám odkazuje sv. Pavol: „A tak, bratia, buďte stáli a zachovávajte podania, ktoré ste sa naučili už či z reči a či z nášho listu.“ (2 Tes 2, 14.)

Po sv. Duchu až do konca cirkevného roku (do prvej adventnej nedele) môže byť 24 až 28 nediel. Závisí to od toho, kedy je Veľká noc, ktorú vždy predchádza deväťtýždňové obdobie, začínajúce sa neďelou Deviatnik. Ak je Veľká noc prv, vtedy niektoré nedele po Zjavení Pána (ktorých je šesť) musia vystať a odbavia sa postupne po 23. nedeli po sv. Duchu. Evanjelium 24. nedele po sv. Duchu (O poslednom súde) číta sa vždy na *poslednú* neďelu cirkevného roku.

Posledná nedela po sv. Duchu.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 24, 15—35.

Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Hneď, ako uzriete ohavné spustošenie — o ktorom hovorí prorok Daniel, že má zaľahnúť na posvätné miesto — kto to číta, nech si to všetko dobre uváži! — vtedy obyvatelia Judska nech utekajú do hôr. Kto by bol vtedy na streche, nech nesostupuje do domu, aby si odtiaľ niečo vzal. A kto by bol vtedy na poli, nech sa už nevracia domov, aby si uchytil vrchný oblek. Beda vtedy ženám v požehnanom stave a tým, čo koja.

Modlite sa, aby tento váš útek nepadol na zimnú dobu alebo na sobotu. Lebo vtedy nastane veľké súženie, akému podobné nebolo od počiatku sveta až doteraz a ani už viac nebude. A keby tie dni neboly skrátené, ani jediný človek by nenašiel záchrany. No pre vyvolených ukrátia sa tie dni.

Keby vám vtedy niekto aj povedal: Hľa, tuto alebo tamto je Kristus! — neverte! Lebo vystúpia i falošní Kristovia a tiež i falošní učitelia. Budú konať i oni podivné znamenia a zázraky, aby podľa možnosti do bludu uviedli ešte i vyvolencov. No teraz som vás na to upozornil.

Keby vám vtedy povedali: Hľa, už je na púšti! — neodchádzajte ta von!

„Už je skrytý v komorách!“ — neverte tomu!

Lebo ako blesk zažiarí na východe a zasvieti až po západ, tak práve sa odohrá aj príchod Syna človeka.

Kdekoľvek bude mŕtvola, tam sa shromaždia aj orly.

Hneď po súžení týchto dní slnko sa zatmie a ani mesiac nebude vydávať svojho svetla, hviezdy budú padať s neba, ba otrasú sa aj pevnosti nebeské. Nato sa zjaví znamenie Syna človeka na nebi a vtedy smútiť budú všetky národy sveta, keď uzrú prichádzať Syna človeka s veľkou slávou a velebnosťou. Potom rozpošle svojich anjelov za mohutného zvuku trúb, aby shromaždili jeho vyvolených od štyroch smerov svetových, od jednej končiny neba až po druhú.

Od figovníka si vezmite o tom podobenstvo: keď jeho ratolesti nastavujú krehké výhonky a vyhánajú lístie, z toho poznávate, že prichádza k vám leto.

Tak aj vy, keď toto všetko uzriete, vedzte, že je vo dverách.

Veru, povedám vám: Tento národ nepominie, kým sa toto všetko nesplní.

Čo by aj nebo a svet pominuly, moje slová nepominú.

Nebo a zem pominú.

„Čo by nebo a svet pominuly, moje slová nepominú“. (Mt 24, 35.)

Počúvame, že tá alebo oná loď bola potopená. Lode, mohutné ako poschodové budovy, praskajú pri náraze míny a strácajú sa pod hladinou. Za krátky čas zmiznú s hladiny i vlniace sa kruhy. Takto končí aj najmodernejšia bojová loď pri plnom zásahu. Hoci sa lodný personál nazdával, že je dobre zabezpečený, že je nemožné, aby cestujúci stroskotali, hoci sa títo spokojne oddávali na lodi vychádzkam a zábavám, predsa ich pokryly vlny.

Nebo a zem pominú.

Ako skončí svoju plavbu na mori pri silnejšom zásahu loď, tak i tento svet zastane pri zásahu všemohúceho Boha. Pomi-

nie svet, ktorý je dokonale zariadený, prekrásne ozdobený nebeskými telesami a vystrojený najdokonalejšími zákonmi. „Slnko sa zatmie a ani mesiac nebude vydávať svojho svetla . . . ba otrasú sa aj pevnosti nebeské“ (Mt 24, 29.). — A pre teba prestane jestvovať svet so svojou nádherou od okamihu tvojej smrti. Vži sa aspoň na chvíľu do stavu, že stojíš zoči-voči smrti. A ne jeden práve teraz zomiera. Pre neho prestáva slnko svietiť, hviezdy hasnú a hasne všetok život. Kedy však skončí svoju púť celý svet, nevieme. Raz pominie, lebo tak to zariadil jeho Tvorca, ktorého slová nemožno odvolať: „Čo by nebo a zem pomínuly, moje slová nepomínú“ (Mt 24, 35.). Nezakladaj si teda na tom, čo je pomínuteľné. Staval by si vlastné šťastie na pieskovom podklade, keby si všetku radosť vložil do tohto sveta.

Pomienie sa svet so svojim ľudským a božským zariadením, svet, na ktorom si človek toľko zakladá. Pomínú králi, pomínú ríše, pomínú všetky boje, sváry a vojny. No pomínú i ľudské vymoženosti a zariadenia. Prestanú jestvovať zrazu, ako by nikdy neexistovali. — Či myslíš niekedy na túto pravdu? Či myslíš na to, že kríž — znak tvojho vykúpenia — bude sa skvieť v tento deň na nebi? Kríž, ktorý bol mnohým trňom v oku, kríž, ktorý bol predmetom ideových bojov, bude symbolom Kristovho víťazstva. Kríž, ktorý si veriaci človek opravdu ctí, kríž, ktorý bol mnohým len vonkajšou záštitou pre ich postavenie, ten kríž otvorí oči všetkým. „Nato sa zjaví znamenie Syna človeka na nebi.“ (Mt 24, 30.)

Ihneď po smrti príde spravodlivosť.

Nebo a zem sa pomínú na konci sveta. Pre teba však pomínú ihneď po tvojej smrti. Pre teba už nebude slnko svietiť, pre teba nebude zem rodiť a mesiac vychádzať.

Vo svete vidíme zločiny a dobré skutky. No skusujeme, že na zemi niet primeraných trestov za zločiny, vraždy, krádeže, smilstvá. Ale tiež pozorujeme, že ani všetky obete, záslužné skutky, sebazaprenia, trpezlivé znášania krížov nebývajú primerane odmenené. Preto musí prísť súd, aby vyrovnal všetku nespravodlivosť. Vyrovnaná bude po smrti pri osobitnom súde. — Príde súd pred najvyšší úrad, pred Toho, ktorý bol ľuďmi

súdený a na smrť odsúdený. „A pretože je Syn človeka, dal mu aj moc súdiť.“ (Jn 5, 27.)

A bude človek súdený nielen zo všetkých svojich skutkov, ale i z rečí, lebo „za každé daromné slovo, ktoré ľudia prehovoria, počet bude zaň skladaf.“ (Mt 12, 36.)

Tam prestanú všetky ohľady, tam príde konečne spravodlivé vyrovnanie, lebo jedine večný Boh je spravodlivý sudca, „ktorý súdi bez ohľadu na osoby každého.“ (1 Pt 1, 17.)

Si hotový kedykoľvek, hoc i dnes, zjaviť sa pred súdnou stolicou spravodlivého Boha?

Sviatky.

Na sviatok Nepoškvrneného Počatia prebl. Panny Márie.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 1, 26—28.

Za onoho času poslaný bol od Boha anjel Gabriel do galilejského mesta, ktoré sa volalo Nazaret, k panne, zasnúbenej istému mužovi, menom Jozefovi, z rodu Dávidovho, a panna sa volala Mária.

A keď vstúpil k nej anjel, takto ju pozdravil:

Zdravas, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami!

Nepoškvrnené Počatie.

„Žena, odetá v slnce, pod nohami (mala) mesiac a okolo hlavy dvanásť hviezd“. (Zjav. sv. Jána 12, 1.)

Viera v nepoškvrnené počatie Panny Márie je tak stará, ako je staré kresťanstvo. Keďže sa v 19. storočí ukázala potreba vyhlásiť celému svetu (proti niektorým pochybovačom) nepoškvrnené počatie P. Márie za článok viery, urobila tak sv. Cirkev za nevšedného nadšenia veriaceho sveta 8. decembra 1854. To znamená, že od tejto chvíle každý katolík prijíma nový článok viery ako pravdu Bohom zjavenú, o ktorej nemôže pochybovať.

Čo rozumieme pod nepoškvrneným počatím Panny Márie.

Panna Mária prišla na svet prirodzeným spôsobom, teda tak ako aj iní ľudia. Vieme, že jej rodičmi boli sv. Joachim a sv. Anna. Človek však neskladá sa len z tela, ale i z duše. Pô-

vodcom každej nesmrteľnej duše je Boh. On v tej chvíli, keď stvorí novú nesmrteľnú dušu, spája ju hneď s telom a tak stvorí nového človeka. Tento okamih sa nazýva počatím. Takto sa počala aj Panna Mária, ktorú dnes oslavujeme ako najčistejšiu matku Ježiša Krista.

Pre hriech prarodičov každý človek, len čo sa počne v živote, (keďže telo pochádza od prvých rodičov), je v nemilosti u Boha, t. j. je poškvrnený dedičným hriechom. Výnimka sa stalá jedine s Pannou Máriou. Ona prichádza na svet v milosti, bez hriechu. Boh totiž Máriu, ktorá sa mala stať Matkou Božou, ochránil od dedičného hriechu, a preto hovoríme, že sa počala bez poškvrny dedičného hriechu.

Mária bola vyznačená od Boha tak ako nijaké iné ženy, ako nikto z ľudí. Preto ju mohol anjel osloviť: „Zdravas, milosti plná, Pán s tebou.“ (Lk 1, 28.)

Zázračná udalosť v Lourdoch potvrdila vyhlásenie Cirkvi, keď 25. marca 1858 Panna Mária v krásnom zjavení rozprávala s Bernadettou. Na otázku Bernadetty: Milá pani, povedz mi, kto si a ako sa menuješ? — odpovedala panna: „Som Ne-poškvrnené Počatie!“

Úcta k Nepoškvrnenej.

Keď Boh povýšil Pannu Máriu nad všetkých ľudí, je len prirodzené, že si ju preto zvlášť ctíme. Mnohé diela umelcov, mnohé skladby, mnohé piesne, ba i mnohé spolky vznikly na počesť Nepoškvrnenej. Cirkvev katolícka zaviedla na 8. december sviatok Nepoškvrneného Počatia. Tým chce zdôrazniť mimoriadnu úctu, ktorú si Panna Mária zasluhuje.

Uctievaš Pannu Máriu ako nepoškvrnenú matku? Koľko čistej krásy a nádhery sála z jej života. Poznávaj jej čnosti, ktoré ju sprevádzaly v živote na zemi. Čím podobnejší bude tvoj život životu Máriinmu, tým vzácnejší budeš Bohu i ty. „Celá krásna si, Mária, v tebe škvrny nijakej niet“, — spievaj z presvedčenia a s úprimným srdcom, aby si i v tejto piesni našiel povzbudenie pre čistý a bohumilý život.

Modlievajte sa s vrúcnou pobožnosťou najmä v pokúšeniach, ktoré číhajú na našu čistotu: „Mária, bez poškvrny počatá, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame!“

Vianoce.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 2, 1—14.

Za onoho času vyšiel rozkaz od cisára Augusta, ktorým bol nariadený popis ľudu po celom svete. Tento prvý popis začal sa konať za Cyrénia, sýrskeho vládatára. Preto sa musel každý odobrať do svojho mesta na popis. Tak došiel aj Jozef z Galilejska, z mesta Nazaretu, do mesta Dávidovho v Judsku, ktoré sa volalo Betlehem, lebo pochádzal z rodu a rodného mesta Dávidovho, aby sa dal zapísať spolu s Máriou, s ktorou bol zasnúbený. Keďže bola v pozeňnanom stave, stalo sa, že za ich tamojšieho pobytu naplnily sa dni, aby porodila. A tak porodila svojho prvorođeného syna, ktorého plienkami obvinula a položila do jasiel: lebo v hospode neušlo sa im miesta.

V tamojsom kraji vtedy boli aj pastieri, ktorí sa tam zdržovali na poli a cez noc konali stráž nad svojím stádom. Vtedy pristúpil k nim anjel Pánov a božia jasnosť ich ožiarila. Preto sa veľmi zľakli. Ale anjel ich posmelil: Nebojte sa, prinášam vám veľmi radostnú zvesť, ktorá patrí všetkému ľudstvu. Dnes sa vám narodil Spasiteľ, to je Kristus Pán, v meste Dávidovom. A to vám bude znamením: Nájdete dieťaťko zavinuté v plienkach a položené v jaslách. Nato hneď pripojilo sa k anjelovi množstvo nebeského vojska, ktoré takto zvelebovalo Boha: „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.“

Narodil sa Kristus Pán.

„Všetkým ľuďom sa zjavila milosť Boha a Spasiteľa nášho“. (Tit 2. 11.)

Je Štedrý večer. Otec, hlava rodiny, pohnutým hlasom predrieka: „Anjel Pána zvestoval Panne Márii...“ Večerné zvony radostne sa ozvú krajom, ako by sa chcely pripojiť k nábožnej modlitbe rodiny, ktorá práve odrieka: „Slovo telom sa stalo a prebývalo medzi nami.“ Zavládol pokoj v uliciach i v čistých srdciach ľudí dobrej vôle.

Kristus priniesol pokoj.

Tisíce rokov túžilo ľudstvo po svetle. Tisíce rokov prežívalo hrôzu ako väzeň v tmavom žalári. Tisíce rokov túžil svet poznať pravdu, ktorá by priniesla trvalý pokoj, ale nik mu ju nepodával. — Aký radostný musel byť okamih, keď v tejto úzkosti zažiarilo Svetlo sveta, keď svet začul na betlehemských nivách: „Dnes sa vám narodil Spasiteľ“ (Lk 2, 11.). Aká to musela byť radosť vtedy, keď včul len spomienka na príchod Mesiáša tak hlboko pôsobí na nás.

Veď sa len trochu zamyslíme. Prirovnajme najväčkolepejšie svetské slávnosti, ktoré usporiada smrteľný človek, k Vianociam, ktoré sa každoročne opakujú. Či všetky slávnosti roka spolu vedia zachytiť človeka tak ako jeden Štedrý večer? Ani zďaleka! Prečo? Lebo pokoj, ktorý priniesol na svet Spasiteľ, človek nemôže dať. Hľa, ako krásne nachodí sa táto pravda v slovách božského Spasiteľa: „Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam, nie tak vám ho ja dávam, ako ho svet dáva“ (Jn 14, 27.). Prečo na Vianoce človek nachádza porozumenie pre lásku k bližnému skôr než inokedy? Prečo práve v tento čas vidí i v najbiednejšom svojho priateľa? Prečo zachytí láska k nepriateľovi i vojaka na fronte, prečo utíchne streľba na Štedrý deň a vojak vychádza zo zákopov, aby podal ruku svojmu nepriateľovi? Prečo? **Preto, lebo láska božia a pokoj v tento deň dotkli sa zeme.** Spomeňme si na spev anjelov nad Betlehemom: „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.“ (Lk 2, 14.)

Radosť všetkému ľudstvu.

Betlehemské dieťa prinieslo na zem čistú, nadzemskú radosť. Prinieslo radosť trpiacim, lebo zvestovalo dotiaľ na svete nepoznanú náuku o potrebe utrpenia. Kristus už pri narodení trpel zimu a chudobu!

Prinieslo radosť poníženým, lebo Mesiáš sa uponížil až na malé bezmocné dieťa v jasličkách. „Hľa, ten, ktorý nosí svet, leží v jasliach,“ — zvolal sv. Augustín.

Prinieslo radosť chudobným, lebo Spasiteľ zvolil si za matku chudobnú Pannu z Nazaretu. Za príbytok si mohol určiť palác, a predsa si vybral chudobnú maštal'ku. Rodiskom mu nebol Jeruzalem ani slávny Rím, ale opovrhovaný Betlehem. Veriaci v Korinte dostali od sv. Pavla list, v ktorom napísal: „Pre vás stal sa chudobným, hoci bol bohatý, aby ste vy zbohatli z jeho chudoby.“ (2 Kor 8, 9.)

Prinieslo radosť všetkým, lebo nás vytrhlo z diablovej moci a naplnilo svet láskou.

Po Kristovej náuke túžilo ľudstvo tisícročia. Jeho túžba sa splnila, Spasiteľ prišiel. Záleží na nás, či si chceme zariadiť život v rodinách, v spoločnosti a v štátoch podľa Mesiášovho učenia.

Narodenie Spasiteľa musí byť radosťou pre každého. V tomto smysle zvestoval anjel pastierom: „Prinášam vám veľmi radosť, ktorá patrí všetkému ľudstvu.“ (Lk 2, 10.)

Nový rok.

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 2, 21.

Za onoho času, keď sa pominulo osem dní a bola obriezka, malého chlapčeka nazvali menom Ježiš, ako ho už sám anjel pomenoval skôr, než by sa bol v živote počal.

Čo si žiadame v novom roku.

Na prahu nového roku želáme si blaženosť, ale nik nevie povedať, či vskutku ten rok bude pokojný a blažený. Jedno vieme, že každý rok nesie so sebou križe a utrpenia. Rok za rokom letí a rúti sa nezadržateľným tempom do mora večnosti. Bolo by nerozumné zakladať si na tých rokoch, ktoré pominú, uplynú, a nemyslieť na večnosť, ktorej nik neujde.

Blažený Nový rok.

„Nedávno som bol dieťaťom, hrajúcim sa pred otcovským domom. Len nedávno učila ma matka skladať ruky k modlitbe. A dnes? Hrajú sa deti už pred mojím domom a učim modlitbu vlastné deti,“ — vzdychne ne jeden rodič. Roky sa striedajú. Neúprosný čas nezastaví sa ani na okamih, hodina odbije, starý rok ustúpi novému. Mladický vek, plný života a radosti, musí ustúpiť pred mužným, ten zasa pred stareckým. — Zemský život je začiatkom večnosti bez konca. Aby sme s touto pokojnou večnosťou mali aspoň aké-také spojenie, zamerajme všetky svoje činy a skutky na večnosť. Ak tak konáme, môžeme smelo ísť do nového roku so vzpriameným čelom. Zamerať život pod zorný uhol večnosti znamená chápať život s jeho reálnym poslaním — teda nezakladať si na ničom, čo je pomínutelné. Nezakladať si na nestálom zdraví, na sláve, na neistých pomeroch, nezakladať si na úspechoch, na svojom pô-

vode a bohatstve. Keby nás Boh v novom roku navštívil i smrťou nám najmilších, aj vtedy môžeme ostať blažení; len musím vedieť zapojiť svoj kríž pod zorný uhol večnosti a povedať so sv. Terezkou Ježiškovou: „Nebojím sa odlúčenia, ktoré ma spojí navždy s Bohom.“

Najistejšia záruka blaženosti.

Pre blaženosť nás Boh stvoril. Ukázal nám i cestu, ktorá k nej vedie, vo svojich prikázaniach. Preto na začiatku nového roku, ak si máme v ňom získať zásluhy pre blaženú večnosť, odhodlávame sa svedomite zachovávať všetko, čo Boh prikazuje. Len tak splníme Jeho vôľu, len tak dokážeme lásku i k Jeho Synovi, ktorý povedal: „Ak ma kto miluje, zachovávať bude moje prikázania, preto ho bude milovať aj môj Otec. — Prídeme k nemu a spravíme si u neho príbytok“ (Jn 14, 23.). Prikázania Kristove sú zároveň prikazmi Boha Otca. Syn Boží totiž vo všetkom konal poslanie, ktoré dostal od Otca. Preto hovorí ďalej: „Kto ma nemiluje, ten ani nezachováva moje prikázania, lebo aj reč, ktorú ste odo mňa počuli, nie je moja, ale Otca, ktorý ma poslal.“ (Jn 14, 24.)

Zásluhy pre večnú blaženosť si človek získava tým viacej, čím viacej je jeho duša v bezhriešnom stave. Boh hľadá záľubu len v tých, ktorí žijú v milosti posväcujúcej. Tí totiž neprestupujú prikázania božie, ale plnia Jeho vôľu.

Ak zachováваме prikazy Kristove, ostávame u neho v láske tak, ako on ostal v láske u Otca, pretože plnil vôľu svojho Otca. Len vzájomná láska je láska úplná. Vedomie, že som v láske najväčšej, v láske u Boha, je mi novou pohnútkou, aby som tým radostnejšie zachovával prikázania božie a aby som si získaval ďalšie zásluhy pre večnú blaženosť. „Ak zachováte moje prikázania, ostávate v mojej láske, ako aj ja som zachovával prikázania svojho Otca, a ostávam v Jeho láske. Toto som vám povedal, aby moja radosť bola aj vašou a vaša radosť aby bola plná.“ (Jn 15, 10—11.)

Zjavenie Pána, čiže sviatok Troch kráľov.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 2, 1—12.

Keď sa narodil Ježiš v judskom Betleheme za čias kráľa Herodesa, hľa, mudrci prišli do Jeruzalema z východných krajov a pýtali sa: Kde je kráľ židovský, ktorý sa práve narodil? Videli sme o ňom hviezdu na východe a prišli sme sa mu pokloniť. Keď sa to Herodes dopyčul, zarazil sa nad tým a celý Jeruzalem s ním. Dal svolať všetkých popredných kňazov a zákonníkov ľudu a vyzvedal sa od nich, kde sa má Kristus narodiť. Oni mu odpovedali: V judskom Betleheme, lebo tak je napísané od proroka: Ty Betlehem, v judskom kraji, nie si bez významu medzi poprednými mestami Judska, keďže z teba vyjde vojvoda, ktorý má spravovať môj ľud izraelský.

Potom Herodes dal si potajomky privolať mudrcov a usiloval sa vyzvedieť od nich presný čas, odkedy sa im hviezda zjavovala. Potom ich poslal do Betlehema so slovami: Idte a usilovne sa dopytujte na dieťa. Keď ho nájdete, oznámte mi, aby som sa mu i ja šiel pokloniť. Keď vypočuli kráľa, vydali sa na ďalšiu cestu. A hľa, hviezda, ktorú videli na východe, šla pred nimi, až prišla ponad miesto, kde bolo dieťa, a tam sa zastavila.

Keď uzreli hviezdu, veľmi sa radovali. I vošli do domu, našli dieťa s Máriou, jeho matkou. Padli na tvár a tak sa mu klaňali. Potom otvorili svoje pokladnice a podali mu svoje dary: zlato, kadidlo a myrhu.

Ale keď dostali od Boha napomenutie vo snách, aby sa nevrátili k Herodesovi, inou cestou sa odobrali do svojej vlasti.

Cesta k Bohu — cesta k trvalému šťastiu.

„Keď uzreli hviezdu, veľmi sa radovali“. (Mt 2, 10.)

Čo tiahlo mudrcov do Betlehema? Nič iného, iba túžba po znať pravdu, túžba po pravom svetle. Nemôže predsa byť človek šťastný, kým si je vedomý, že blúdi, kým nenájde svojho Boha. „Nespokojné je srdce moje, kým nespočinie v Tebe, Pane.“ (Sv. Augustín.)

Kde chýba Boh, chýba všetko.

Nešťastný je človek bez Boha, lebo hľadá odpovede na najpálčivejšie otázky životné, pýta sa, a nikto mu neodpovedá, trpí, a útechy nenachádza. Starne, a nevie prečo. Zomiera, a nevie, kam ide. Pozerá do svojej minulosti, a nevie, prečo žil. Chytá sa zúfalstva pri nehode a zoslabnutý na lôžku umierajúcich trasie sa hrôzou pri myšlienke: „Čo, ak predsa jestvuje Boh?!”

Čo je cieľom človeka na zemi? Ak mám vieru, mám i odpoveď na otázku. Prečo žijem? Aby som v Boha veril, jeho poznal, miloval. Kto verí, vie, že jeho duša je určená pre večný život, a preto si ľudský život, i keby bol akokoľvek ťažký, viac cení než všetky poklady zeme. Kto verí, chápe Spasiteľove slová: „Veď čože môže osožiť človekovi, keby získal aj celý svet, ale na svojej duši škodu by utrpel?“ (Mt 16, 26.) Kto však nemá viery, nemá duše (aspoň ju zapiera, lebo ju nechce mať), ale vtedy ľudský život nestojí viac než priemerná denná pláca (30—40 K). Hľa, človek bez viery nenachádza odpovede na otázky: „Akú cenu má ľudský život? Prečo žijem? Čo hľadám na svete? Odkiaľ som a kam sa poberám?“ V chráme sv. Pavla v Londýne na jednom z náhrobných kameňov je smutný nápis: „V pochybnostiach som žil, v neistote umieram a neviem, kam sa poberám...“ — Či by vedel úradník, prečo má denne sadieť za písací stôl a prehŕňať sa v aktôch, vybavovať čo najsvedomitejšie stránky s roka na rok a po celé desaťročia, keby nepoznal cieľ svojho života? Načo by mal roľník a robotník so dňa na deň lopotiť, hnať sa za prácou neraz na úkor vlastného zdravia a po celé roky umorený sadieť za stôl

v neskorých večerných hodinách, keby nemal viery? Či by mohla matka bez viery vytrvať vo svojom kríži, ktorý musí niesť vo dne v noci, rok čo rok, keď chce svoje dieťa duševne, telesne dobre vychovať, starať sa o domácnosť a pritom nie zriedka úmorne pomáhať mužovi zarábať na každodenný chlieb pre rodinu?

Kde hľadať správnu odpoveď?

Pýtajme sa na cieľ života rozličných filozofov. Ich odpoveďou bude mlčanie. Opýtajme sa umelcov a spisovateľov. Odpoveď? Hrobové ticho. Opýtajte sa kohokoľvek a odpovie zasa len mlčaním. — Čo nám povie na otázku oprávnený učiteľ — viera? Človek pochádza od Boha a k Bohu sa poberá. Boh ti dal nesmrteľnú dušu a po niekoľkých rokoch svedomitého života vráti sa duša k Bohu, ktorý ju stvoril. — Či môže byť neverec spokojný vo svojej duševnej prázdnote? Keď aj vydrží bez pohnutia vidieť rozradostnené dietky pod vianočným stromčekom, i keď sa nedá obmäkčiť ani radostným Aleluja veľkonočných zvonov, ale či vydrží bez pohnutia stáť nad hrobom svojej manželky, keď ho ťažko udiera myšlienka: „Ani po mne neostane nič iba hŕstka prachu? Prach a popol, — či to je cieľ a smysel života?“ Nie!! Kto má vieru, nemôže byť nešťastný pri myšlienke na smrť. — Krásny je vrchol zasnežených Tatier, nádherná je lúka, posiatá kvetinami, utešený je pohľad na horskú bystrinu, krásny je obraz klasického maliara, krásna je socha z kararského mramoru, ale oveľa krajší je človek; lebo i najdokonalejšie ľudské diela sa rozpadnú, kým duša, stvorená na obraz boží, večne bude žiť.

Daj, Bože, aby sme s toľkou vierou a láskou túžili vidieť Teba, s akou vierou dali sa na cestu pohanskí mudrci, keď hľadali novonarodeného Mesiáša v Betleheme.*

Sviatok Nanebevstúpenia Pána.

Sväté evanjelium podľa Marka hl. 16, 14—20.

Za onoho času zjavil sa Ježiš svojim jedenástim učeníkom, keď práve stolovali.

Vyčítal im ich neveru a tvrdosť srdca, keďže nechceli uveriť tým, ktorí ho už videli po jeho vzkriesení. Potom im riekol: Id'te po celom svete a hlásajte evanjelium všetkým ľuďom!

Kto uverí a dá sa pokrstiť, ten bude spasený; ale kto neuverí, bude zatratený.

Tých, ktorí uveria, budú sprevádzať tieto podivné znamenia:

V mojom mene budú vyháňať diabolstvá, novými rečami budú vedieť hovoriť, hady budú vedieť zdvihnúť, ba keby aj niečo smrtného vypili, neuškodí im. Na chorých budú skladať svoje ruky a uzdravia sa.

Keď Pán Ježiš s nimi takto dohovoril, vzatý bol do neba a zaujal svoje miesto na pravici božej. — Oni sa však rozišli a kázali všade, pričom Pán sám spolupôsobil s nimi, lebo ich kázanie potvrdzoval zázrakmi, ktoré ich sprevádzaly.

Aspoň niekedy myslí na nebo!

„Keď Pán Ježiš s nimi takto dohovoril, vzatý bol do neba“. (Mk 16, 19.)

Posledné slová odchádzajúceho do ďalekej cudziny, s ktorým sa na zemi sotva uvidíme, hlboko sa nám vrývajú do pamäti. Často si ich opakujeme a pri vhodných príležitostiach

* Myšlienky z diela: T. Tóth — Verím.

spomíname. Každý jeho pohyb, výraz tváre, každé slovo ostávajú nám v živej pamäti.

„Čo odkázal pri odchode do cudziny?“ — pýtame sa, lebo pri lúčení zanecháva človek vážnejšie želania a odkazy.

Posledný Kristov odkaz Cirkvi.

Aj Kristus Pán sa lúčil so svojou drahou Cirkvou, ktorú bol založil, aby viedla ľudí k večnej spáse. Aj Kristus zanechal posledné slová Cirkvi a povedal ich až pri lúčení, pretože ich pokladal za veľmi vážne. Jeho odkaz znel: „Idte po celom svete a hlásajte evanjelium všetkým ľuďom! Kto uverí a dá sa pokrstiť, ten bude spasený; ale kto neuverí, bude zatratený.“ (Mk 16, 15—16.)

Odkaz bol vážny. Učeníci vzali si ho k srdcu a po príchode Duchu Svätého rozišli sa na všetky strany sveta. „Oni sa však rozišli a kázali všade“ (Mk 16, 20.). Odvtedy Cirkev, nevesta Kristova, nezabúdajúc na posledné slová svojho ženicha, posielala svojich kňazov-misionárov všade, kde len človek žije.

Hlásať evanjelium všetkým bol tak mocný odkaz, že pred ním ustupujú všetky výhody, ktorých sa misionár zrieka. Ustúpiť musia slzy rodiča, ustupuje podnebie, reč, známi a priatelia i všetko, čomu sa srdce kňaza mohlo tešiť.

Túžba po blaženom stretnutí

s Kristom, našim bratom a Vykupiteľom, nás všetkých spája.

Tí, čo sa rozlúčili, túžia po opätovnom stretnutí. Túži po ňom smútiaca manželka; túžia i osirelé deti po otcovi, aby sa s ním ešte aspoň raz stretli, aby im ešte aspoň raz pohladil drobné tváre. A ako siroty po otcovi, ako väzeň v žalári po domove, ako chorý v nemocnici po zdraví, ako vojak na fronte po návrate, tak túžime všetci po blaženej vlasti, po nebi.

Na štyridsiaty deň po Veľkej noci rozlúčil sa Pán a odišiel do neba ku svojmu Otcovi. „Vzatý bol do neba a zaujal svoje miesto na pravici božej“ (Mk 16, 19.). Po tomto sídle máme túžiť s úprimnou vierou. Tomuto miestu sa máme tešiť, lebo vše-

tky námahy a sebazaprenia až tam dosiahnu spravodlivú odplatu. „... radujte sa a vesel'te, lebo vaša odplata hojná bude v nebi“ (Mt 5, 12.). Ako by sme netúžili po mieste, kde prestane zlo, nepravosť a nastúpi konečná spravodlivosť. To bude blažené stretnutie, na ktoré sa hodno tešiť. Veríme, že tak, ako raz predsa len prišiel vyvolený národ boží do vytúženej vlasti — do úrodného Kanaanu, dostaneme sa i my cez púšť utrpení do večného Kanaanu, do novej zeme. Veríme so sv. Petrom, ktorý napísal: „**Očakávame nové nebesá a novú zem.**“ (II. 3, 13.)

Sviatok Božieho Tela.

Sväté evanjelium podľa Jána hl. 6, 56—59.

Za onoho času riekol Ježiš zástupom židovského (ľudu): „Moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem skrze Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť skrze mňa. To je ten chlieb, čo zostúpil s neba, a nie aký jedli vaši otcovia, a pomreli. Kto je tento chlieb, bude žiť naveky!“

Klaňaj sa sv. Hostii!

„Moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj“. (Jn 6, 56.)

Štyri oltáre po uliciach vo sviatok Božieho Tela sú pripomienkou, že sa Kristovo evanjelium dostalo na všetky štyri strany svetové. Radosť, že náš Spasiteľ i po odchode do neba prebýva medzi nami, prejavuje Cirkev eucharistickým sprievodom ulicami. Utešený je pohľad na spievajúce zástupy veriacich a na nevinné dietky, ktoré pri sprievode sypú kvetiny všade tam, kde prechádza kňaz so sviatosťou Oltárnou.

Akou radosťou a vďačnosťou sme viazaní Bohu, že nám zanechal svoje sväté telo a že sa s Ním samým spájame pri sv. prijímaní! Kristus svojím sv. telom mení našu prirodzenosť v svoju prirodzenosť, aby sme mu boli čím podobnejší. „Naša prirodzenosť sa zošľachťuje prijímaním ako divý strom ušľachtilým vrúblikom, ktorý sa doň zaštepí.“ (Sv. Tomáš Akvinský).

Radosť z dobrého sv. prijímania

je možná len tak, keď sa naň pripravuješ a s hlbokou vierou pristupuješ k oltáru.

Šťastie ti žiari z očí, keď si bol prijatý napr. p. prezidentom, ktorý ti podal ruku, posadil ťa k sebe, vypočul tvoje prosby a sľúbil istú pomoc. — Nepochybujem, že veríš v prítomnosť Ježiša vo sviatosti Oltárnej. Veď predsa dobre vieš, že Kristove slová „Vezmite a jedzte: Toto je telo moje“ (Mt 26, 26.) sú večne platné. Buď presvedčený, že tam, kde je Kristovo telo a jeho krv, tam musí byť živý Kristus.

Teda vo sv. prijímaní prichádza k tebe sám Ježiš. Nevidíš ho, nepočuješ jeho hlas, nemôžeš mu podať ruku, a predsa je pri tebe. Ten dobrý Ježiš — vznešený Hostiteľ — nielen že je s tebou, ale ťa objíma a dáva ti nové milosti. Dáva ti pomoc, o čo ho prosíš. Či ti nemajú oči žiariť radosťou? On sa stáva pokrmom tvojej duše, lebo „jeho telo je pravý pokrm a jeho krv je pravý nápoj.“

Nehľad na sv. Hostiu ako na obyčajný chlieb!

Pohľad na sv. Hostiu má v tebe vzbudiť sväté city lásky k Bohu, k Jeho nesmiernej добрôte a k Jeho otcovskej starostlivosti voči nám. Keď poznávaš svojho Boha vo sv. Hostii, keď veríš, že Jeho ochranná ruka je s tebou, musíš doznať so sv. Teréziou: „Kristus vo sviatosti Oltárnej nám poskytuje viac útechy ako celý svet a jeho slávnosti a rozkoše.“ Pri pohľade na sviatosť Oltárnu sa pýtaj seba samého: „Akú obeť, aké sebazaprenie, aký dobrý skutok darujem Kristovi za to, že sa za mňa obetuje?“

Táto malá sv. Hostia je vítaným mesačným, ba denným pokrmom mnohých duší. Ona je posilou chorých, útechou, neraz jedinou, v krížoch, uspokojením pred smrťou a občerstvením v únavných bojoch i podľa prislúbenia: „**Poďte ku mne všetci, ktorí ste ustatí a obťažaní, a ja vás občerstvím.**“ (Mt 11, 23.)

Sviatok sv. Petra a Pavla, apoštolov.

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 16, 13—19.

(Dňa 29. júna.)

Za onoho času prišiel Ježiš do krajov pri meste Cezarei Filipovej a tam sa pýtal svojich učeníkov: Za koho pokladajú Iudia Syna človeka? Oni mu odpovedali: Jedni ťa pokladajú za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša, zas iní za Jeremiáša alebo za jedného z prorokov.

Keď sa ich nato opýtal: A za koho ma pokladáte vy? — odpovedal Šimon-Peter:

Ty si Kristus, Syn Boha živého.

Vtedy mu riekol Ježiš: Blahoslavený si Šimon, syn Jonášov, lebo ti to nezjavily telo a krv, ale môj nebeský Otec. Ale ja ti hovorím: Ty si Peter, t. j. Skala, a na túto skalu vybudujem svoju Cirkev, nad ktorou nijaká pekelná moc nezvítazi.

Odovzdám ti kľúče od kráľovstva nebeského: čokoľvek sviažeš na zemi, bude sviazané i na nebi, a čokoľvek rozviažeš na zemi, to bude rozviazané i na nebi.

Aká je tvoja viera a horlivosť?

*„Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo ti to nezjavily telo a krv...“
(Mt 16, 17.)*

Peter, predtým jednoduchý rybár, potom prvý medzi apoštolmi a hlava Cirkvi! Akože mohol zaujať také vznešené miesto v spoločnosti prvých kresťanov? Stalo sa tak pre neoby-

čajne živú, odhodlanú a pevnú vieru Petrovu. — Kristus učil zástupy z ložky Šimona Petra na Genezaretskom jazere. Po skončení svojej reči kázal Šimonovi spustiť siete do mora. A Šimon? Nezdráha sa, ale povie: „Majster, celú noc sme sa namáhali bez toho, že by sme boli niečo chytili. Ale na tvoj rozkaz, rozostriem sieť“ (Lk 5, 5.). A chytilo sa veľké množstvo rýb. Skúsený rybár Peter bol naplnený nielen úžasom, ale i pevnou vierou v Kristovo božstvo. Necítil sa byť hodným Pánovej blízkosti. Mužne vyznával svoju nehodnosť: „Pane, odíď odo mňa, lebo som človek hriešny.“ (Lk 5, 8.)

Pevnú vieru Šimona Petra odmeňuje Pán prisľúbením: „Neboj sa! Odteraz budeš už ľudí loviť“ (Lk 5, 10.). Peter zanechá siete a ide za svojim Učiteľom.

Zamyslime sa aspoň dnes nad hrdinským a bohatým životom sv. Petra a sv. Pavla, ktorých nám sv. Cirkev podáva ako veľké vzory viery a horlivosti.

Či mám pevnú vieru sv. Petra?

Šimon-Peter verí pevne v božstvo Ježiša Krista. Nehľadá nové dôkazy a zázraky, nepýta sa svojich priateľov, nedbá na to, aké stanovisko zaujme ostatný svet, ale nebojácne vyznáva: „Ty si Kristus, Syn Boha živého“ (Mt 16, 16.). Za túto pevnú vieru odmieňa ho Pán a nazýva blahoslaveným: „Blahoslavený si Šimon, syn Jonášov.“ (Mt 16, 17.)

Tak pevnú vieru, ako mal Peter, žiada Kristus aj od teba. Od teba tým viacej, lebo už poznáš (aspoň máš poznať) všetky skutky Kristove, teda i jeho svätosť, proroctvá a zázraky. Ony sú jasnou odpoveďou na otázku: Kto je Kristus? Či treba ti ešte uvádzať zmŕtvychvstanie Kristovo ako najväčší dôkaz jeho božstva?

Nemáš príčiny pochybovať, nemáš príčiny skúmať mienky iných! Ostaň teda pevný a nezlomný vo viere v Krista.

Či mám dačo z horlivosti sv. Pavla?

Horlivosť apoštola národov mala by mi byť vzpruhou, aby som i ja priložil ruky k šíreniu Kristovej viery. Nech mi je pohnútkou, aby som privádzal duše k Bohu, najmä aby som

apoštoloval medzi svojimi najbližšími a blízkymi. Všetky sily a schopnosti mal by som už raz zapojil do boja proti mocnostiam temnosti.

Aby som mohol svoju prácu úspešne konať, musím ju u-smerniť a plánovite konať v Katolíckej akcii. Tam môžem apoš-tolovať za každej podmienky. Ak som chorý, obetujem bolesti napr. za poblúdených bratov a Bohu sa bude moja obeta páčiť. Inokedy modlitbou získavam určitú milosť pre ciele a plány, navrhnuté v Katol. akcii. I tlačou i slovom a najmä príkladom môžem získavať duše Bohu. — Sv. Pavol mnoho cestoval, mno-ho trpel, kým priviedol mnohých do Cirkvi. No všetko urobil z lásky k nesmrteľným dušiam.

Buď dôsledný, a preto nielen obdivuj, ale i nasleduj sv. Pavla! Študuj Krista, poznávaj ho, posväcuj seba a staneš sa dobrým apoštolom, ktorý má z čoho rozdávať. „Apoštol je ka-lich, naplnený až na okraj životom Ježiša Krista, ktorého nad-bytok preteká na duše.“ (Sv. Tomáš).

Konečne za každým mojím dobrým slovom a príkladom, ktorým získavam ľudí pre Boha, stojí sama autorita božia. Jas-ne to vysvitá z vety: „Kto prijíma, koho pošlem, mňa prijíma, a kto mňa prijíma, prijíma toho, ktorý mňa poslal.“ (Jn 13, 20.)

Sviatok Nanebevzatia Panny Márie.

(Dňa 15. augusta.)

Sväté evanjelium podľa Lukáša hl. 10, 38—42.

Za onoho času prišiel Ježiš do istej dedinky.

A tam istá žena, Marta, prijala ho do svojho domu.

Mala i sestru, menom Máriu. Táto sa posadila k nohám Pánovým a pozorne sledovala, ako vyučoval, kým Marta robila si veľkú starosť o to, ako ho pohostiť. A predstúpila pred neho a sťažovala si: Pane, či nedbáš o to, že moja sestra mňa samotnú ponechala posluhovať? Rozkáž jej teda, aby mi pomáhala.

Ale Ježiš jej odpovedal: Marta, Marta, staráš sa skutočne a trápiš sa o mnohé veci, ale jedno je ešte potrebnejšie. Mária si práve tú lepšiu čiastku vyvolila, ktorá nemôže sa jej odoprieť.

Mária vzatá do neba.

*„Ako cédrový strom na Libanone vyrástla som do výšky, podobná som cyprusu na vrcholcoch Hermonu“.
(Sir 24, 17.)*

Dnes ožily pútnické miesta a rozhlaholily sa zvony na česť Panny, ktorú celý svet oslavuje. Sviatok Nanebevzatia Panny Márie slávime práve v čase, keď sa tešíme z dozrievajúceho a dozretého zbožia. Zrelosť úrody zemskej nás vedie k vyzretej (čistote) duši a k panensky zachovalému telu matky Ježišovej. Ako zrelý plod padá do rúk svojho majiteľa, tak i Panna

Mária krátko po smrti zavítala do náručia svojho Pôvodcu. Panna Mária bola vzatá do neba. Tak nás to učí Cirkev a tak nám to rozpráva dávna všeobecná tradícia kresťanská.

Blažená smrť Panny Márie.

Zomrel Kristus Pán, Syn Boží, zomrela i jeho svätá matka Panna Mária. Mária, ochránená od dedičného hriechu, trpela preto, aby spolu s Kristom niesla podiel na našom vykúpení. Celý jej život je krásnou oslavou Boha. Veď žila vždy v úzkom spolení s Ježišom. No najužšie bola spojená so Synom Božím od chvíle anjelského zvestovania (keď v živote počala) až do trpkého lúčenia sa s ním, keď zomieral na kríži. Jej láska však nedá jej zabudnúť na milého Syna ani po jeho nanebevstúpení. Žije s ním ďalej, lebo o ňom rozjíma, o ňom rozpráva, jeho slová v srdci nosí a zachováva. Blažene v pokoji žije, s Kristom zomiera. Mária neopúšťala Krista, keď zomieral na kríži, a preto Kristus nenechá svoju matku zomierať opustene. Môžeme povedať, že pri smrteľnej posteli Panny Márie stál on, Syn, nebeský lekár, sama dobrota a láska.

Sv. Písmo nehovorí o smrti P. Márie, ale rozpráva o nej tradícia kresťanská. Kresťanský spisovateľ Nicephorus vo svojich dejinách píše: „Keď sa blížil deň smrti P. Márie, shromáždili sa apoštoli z rozličných končín zeme, kde hlásali slovo božie, zasa do Jeruzalema. Božský jej Syn sa zjavil najsvätejšej Panne pri jej smrti a prijal jej dušu. Jej sväté telo bolo za spevu anjelov neďaleko Gethsemani apoštolmi pochované.“ (Cirk. dejiny XV, 14.)

Slávne vzkriesenie Panny Márie.

Mária bola ochránená od následkov smrti, od porušenia. Hriech prvých rodičov mal za následok, že nielen oni, ale všetci ľudia smrťou prechádzajú na druhý svet. Telo sa poruší a zmení na prach. Tak povedal Boh Adamovi: „V potu tváři svojej budeš jesť chlieb, kým sa nevrátiš do zeme, z ktorej si vzatý; lebo prach si a v prach sa navrátiš“ (1 Mojž 3, 19.). Už spomenutý spisovateľ Nicephorus pokračuje vo svojich dejinách: „Ale keď na tretí deň otvorili hrob Máriin, jej sväté telo už tam nebolo.“ (Cirk. dejiny XV, 14.)

Apoštoli boli presvedčení, že neporušené telo P. Márie vzal do neba jej láskavý Syn, aby ho ochránil od porušenia. A túto okolnosť potvrdzujú aj úvahy cirkevných spisovateľov a sv. Otcov, ktorí dosvedčujú, že na zemi neostaly nijaké pozostatky pochovaného tela Panny Márie.

Nanebevzatím bola P. Mária mimoriadne vyznačená od Boha. Aká to bola radosť v nebi, keď Mária znovu uzrela svojho milého Syna. Aká radosť neba, ale i nás, keď môžeme povedať, že máme pred trónom božej moci a veleby svoju zastankyňu, svoju Pomocnicu Máriu.

Oslávme dnes radostne Pannu Máriu ako dobré deti svoju matku. Utielajme sa k nej, aby nás mohla raz prijať so svojim Synom v sláve a v blaženosti večnej, kde čaká na náš príchod.

Sviatok Krista Kráľa.

(Posledná nedeľa v októbri.)

Sväté evanjelium podľa Jána hl. 18, 33—37.

Za onoho času spýtal sa Pilát Ježiša: „Si Ty (nazaj) kráľ židovský?“ Ježiš odvetil: „Hovoriš to sám od seba, alebo ti to iní o mne povedali?“ Pilát riekol: „Som ja vari Žid? Tvoj národ a veľkňazi mi ťa vydali! Čo si spáchal?“ Ježiš odvetil: „Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta! Keby moje kráľovstvo bolo z tohto sveta, moji služobníci by sa bili, aby som sa nedostal do rúk Židov. Ale moje kráľovstvo nie je ztadiaľto!“

Spýtal sa ho teda Pilát: „Tak predsa si kráľ?“ Ježiš odvetil: „Ako hovoriš: Som kráľ! A na to som sa narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je (priateľom) pravdy, počuje môj hlas!“

Ty si Kráľ slávy, Kriste!

„Keby moje kráľovstvo bolo z tohto sveta, moji služobníci by sa bili, aby som sa nedostal do rúk Židov“. (Jn 18, 36.)

Keď roku 1926 bol vydaný v Mexiku rozkaz pozatvárať všetky kostoly, katolíci utvorili Ligu na obranu náboženstva, aby hájili svoje sv. náboženstvo. Vodcom Ligy bol mladý kňaz P. Michal Pro. Na sviatok Krista-Kráľa prišlo dvestotisíc mexických katolíkov do veľkého chrámu guadalupského. Spievali, ale ich spev bol tichý a pridusený. Báli sa. To však nezniesol P. Pro, ale zaspieval z plného hrdla: „Ty budeš kráľovať, Kris-

tel!" Tak oduševnil prítomných, že potom aj oni spievali bez strachu.

Na otázku, či Kristus je skutočným kráľom, odpovedá sám božský Spasiteľ. Pred Pilátom sa osvedčil ako kráľ a v živote často hovoril o kráľovstve božom.

Kristus Bohočlovek je kráľom všetkého stvorenia.

On ako druhá božská osoba spolu s Otcom a Duchom Svätým má účasť na stvorení a riadení sveta od večnosti, je teda kráľom všetkého stvorenia. O ňom píše i sv. Ján: „Ním povstalo všetko, a bez neho nepovstalo vôbec nič, čo povstalo.“ (1, 3.)

On ako všemohúci Pán dal rozkazy tvorstvu. Jeho poslúcha ako kráľa tvor živý i neživý. Jeho zákonmi sa správajú obrovské telesá vo vesmíre tak presne, že nevybočia z vymeranej dráhy a nepopustia zo svojej rýchlosti. Ktože teda je pánom a kráľom v tak krásne usporiadanej ríši hviezd? Ktože je dirigentom tak vznešeného súladu? Kto riaditeľom tak účelnej usporiadanosti? Kto najvyšším generálom toľkého vojska? Ten, kto dal hviezdám svetlo, kto im vymeral cestu, kto im vypočítal rýchlosť, aby sa v behu nesrazily, ten je ich skutočným kráľom. On ako opravdivý kráľ panuje i nad ríšou živého tvorstva. Jemu sú podriadené všetky veky a ľudské pokolenia.

Ale nielen podľa božskej prirodzenosti je on kráľom všetkého stvorenia, ale skrze tajomstvo vtelenia aj ako človekovi mu prislúcha kráľovská moc a hodnosť, keďže aj ako človek je božskou osobou, Synom Božím a tak kráľom všetkého. Preto mohol o sebe povedať: „Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi.“ (Mt 28, 18.)

Okrem toho aj v y k ú p e n í m získal si nový titul na kráľovskú moc, keď svojou krvou, utrpením a smrťou na kríži vykúpil svet z moci diablovej a založil novú ríšu, o ktorej anjel Gabriel už pri zvestovaní povedal: „A jeho kráľovstvu nebude konca.“ (Lk 1, 32.)

Akože kráľuje Kristus v dušiach?

Kristus Kráľ nežiada od nás poddanstvo, akým slúžime kráľom tohto sveta. On nás chce získať svojou láskou, no nie bez

nášho súhlasu. Vlastným kráľovaním prináša ľudstvu bohatstvo duchovné, nadprirodzené. Bohatstvo svojho kráľovstva rozdáva prostredníctvom Cirkvi, vysluhovaním sviatostí. Teda podstatou kráľovstva Kristovho je milosť, ktorú z lásky rozdáva dušiam a skrze ňu panuje v ľudských srdciach. Oprávnené teda hovorí Kristus pred Pilátom: „Moje kráľovstvo nie je ztadiaľto“ (Jn 18, 36.). Toto však je len začiatok Kristovho kráľovstva. — Keďže Kristus ešte svojou posväcujúcou milosťou nepanuje v srdciach všetkých ľudí, nuž ostáva nám úprimne sa modliť: Príď kráľovstvo Tvoje!

Kráľovstvo Kristovo bude dobudované až v nebi, keď budú duše oplývať hojnosťou darov nadprirodzených. Tak píše i sv. Pavol: „Potom koniec, keď oddá kráľovstvo Bohu a Otcu, keď zničí všetko kniežatstvo, i moc i silu.“ (1 Kor 15, 24.)

Za toto vznešené poslanie, že môžeme byť raz dedičmi kráľovstva Kristovho, vďačne volajme: Kráľovi vekov nesmrteľnému, neviditeľnému, samému Bohu, česť a sláva na veky vekov. (1 Tim 1, 18.)

Sviatok Všetichsvätých.

(Dňa 1. novembra.)

Sväté evanjelium podľa Matúša hl. 5, 1—12.

Za onoho času, keď Ježiš uzrel zástupy ľudu, vystúpil na jeden vrch a tam si sadol.

Jeho učeníci pristúpili k nemu.

Potom otvoril svoje ústa a takto ich začal vyučovať:

Blahoslavení sú chudobní duchom, lebo ich je nebeské kráľovstvo.

Blahoslavení sú tichí, lebo oni budú vládnuť zemou.

Blahoslavení sú, ktorí trúchlia, lebo oni budú potešení.

Blahoslavení sú, ktorí lačnejú a žíznia po spravodlivosti, lebo budú nasýtení.

Blahoslavení sú milosrdní, lebo oni dôjdu milosrdenstva.

Blahoslavení sú čistého srdca, lebo oni budú hľadieť na Boha.

Blahoslavení sú pokojamilovní, lebo oni sa stanú dietkami božími.

Blahoslavení sú, ktorí znášajú prenasledovanie pre spravodlivosť, lebo ich je kráľovstvo nebeské.

Blahoslavení ste, keď vás pre mňa potupujú alebo prenasledujú, a keď všetko zlé budú na vás zlomyseľne snášať:

Vtedy sa radujte a vesel'te, lebo vaša odplata hojná bude v nebi.

Hrdinovia ducha.

„Vtedy sa radujte a veselte, lebo vaša odplata hojná bude v nebi“. (Mt 5, 12.)

Vojak? — Hrdina? Koľko nebezpečenstiev podstúpif, koľko prekážok musí prekonať vojak, **ak má byť hrdinom**, azda si ani nevieme predstaviť. Tu musí opatrne postupovať proti ukrytým záškodníkom, tam zas obratne mieriť. Tu predierať sa cez pichľavé prekážky, tam zasa prekonávať strmý horský výstup. Slovom, musí byť odhodlaný bojovať a v boji nasadiť i vlastný život za dobro svojich kamarátov a za česť svojej vlasti.

Víťazní hrdinovia — blahoslavení v nebi.

Keď vyjde vojak z boja víťazne, oslavujeme v ňom hrdinu. A rovnako zaslúži víťazné vence hrdina, ktorý v bojoch radšej hrdinsky padne, ako by sa mal poddať. Kladieme vence na jeho hrob a zlatými písmenami vryjeme jeho meno na pomník, ktorý hlása jeho pamiatku. — Nuž, ale človek, skladajúci sa z duše a z tela, má bojovať nielen telesnou zbraňou, ale i zbraňou ducha. A práve na duchovný boj sme všetci povolaní. Ak obdivujeme hrdinov, bojujúcich so zbraňou v rukách, obdivujeme a nasledujeme hrdinov ducha, ktorých dnes oslavuje Cirkev.

Sv. Pavol v liste Efežanom pripomína zbrane ducha, ktorými oni bojovali. Píše: „Oblečte sa do výzbroje božej, aby ste mohli obstáť proti úkladom diabla!... Vezmite na seba výzbroj božiu... Buďte teda pripravení, majúc bedrá opásané pravdou, odení pancierom spravodlivosti a obuť do pohotovosti, ktorú poskytuje blahozvesť pokoja! Okrem toho vezmite si štít viery, aby ste ním mohli uhasiť šípy zlého ducha a vezmite si aj prilbu spasenia a meč Ducha, ktorým je slovo božie!“ (Ef 6, 11—17.)

I blahoslavení v nebi raz prekonávali boje. Nech to už byly boje, namierené proti vlastnému telu, proti zlému svetu alebo proti úhlavnému záškodníkovi — diablovi. Všetci oslávení v boji zvíťazili, lebo ich posilňovali a posmeľovali Spasiteľove slová: „... radujte sa a veselte, lebo vaša odplata hojná bude

v nebi" (Mt 5, 12.). Všetci svätí zviřazili nad ťiadostami vlastného tela. Všetci sa ťažko namáhali, všetci bojovali, lebo cítili to, čo všetci cítime, že „...telo si ťiada, čo je proti duchu, a duch, čo je proti telu" (Gal 5, 17.). Ako bývame diablom zvädzaní k pýche, k márnivosti, k lakomstvu, smilstvu a ku hnev-u, tak isto boli pokúšaní k týmto nerestiam všetci hrdinovia — dnes oslávení. Sú oslávení, lebo za svojho života na zemi bedlili, premáhali hriech. Oni nielen čítali, ale i zachovávali slová sv. Petra: „Bdite, lebo váš protivník, diabol obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zořral! Vzoprite sa mu pevné vo viere" (1 Pt 5, 8—9.). Či neboli opravdivými hrdinami tí, čo zasvätili celý život panenstvu? Či nie je hrdinstvom zrieknuť sa slávy, všetkého bohatstva a slúžiť Bohu v chudobe? Či neboli hrdinami tí, čo najväčšie kríže, stratu majetku a stratu zdravia prijímali pokojne ako vôľu božiu? A či nemožno oslavovať ako hrdinov tých, čo za svoju vieru, za svojho Boha položili životy?!

Prosme dnes vířazov o pomoc, aby sme aj my raz zviřazili a (ako hrdinovia ducha) oslavovali večne Boha.

OBSAH.

Nedele.

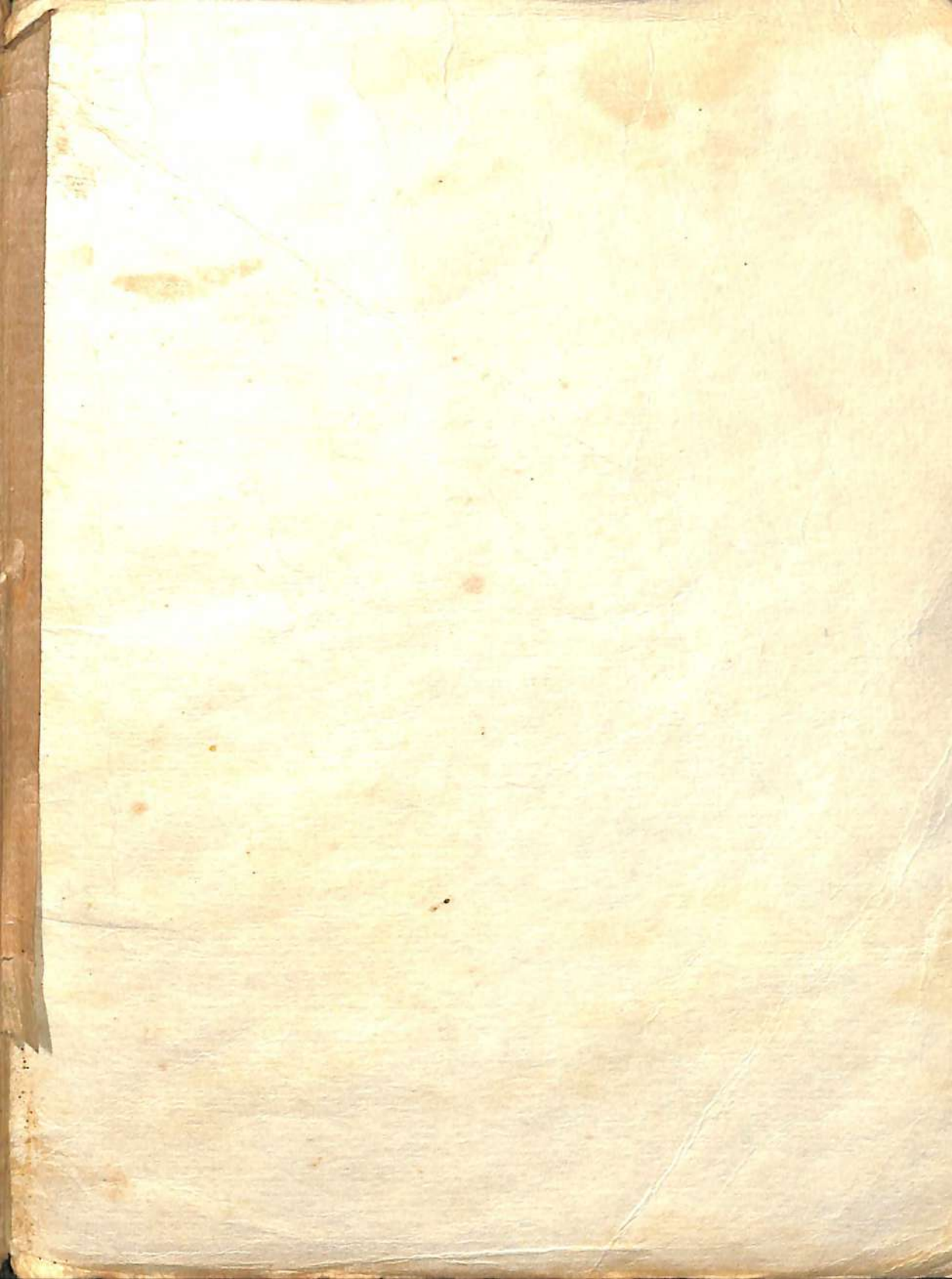
Úvod.

Prvá nedeľa adventná. — Čo mi pripomína advent? — — — —	7
Druhá nedeľa adventná. — Nasleduj Mesiáša a jeho predchodcu! —	10
Tretia nedeľa adventná. — Prečo máš byť ponížený — — — —	13
Štvrtá nedeľa adventná. — Priprav sa na Vianoce! — — — —	16
Nedeľa po Vianociach. — S Ježišom vzťahaj sa i ty! — — — —	18
Nedeľa po Novom roku. — Meno najmocnejšie — — — —	21
Prvá nedeľa po Zjavení Pána. — Rodič a dieťa — — — —	24
Druhá nedeľa po Zjavení Pána. — My veríme Kristovi. — — — —	27
Tretia nedeľa po Zjavení Pána. — Kde je živá viera? — — — —	30—31
Štvrtá nedeľa po Zjavení Pána. — V búrkach života — — — —	33
Piata nedeľa po Zjavení Pána. — Prečo je a kto seje kúkol? — — — —	35
Šiesta nedeľa po Zjavení Pána. — Vzrast Cirkvi Kristovej — — — —	38
Nedeľa Deviatnik. — Čo máš zo závidosti a z hnevu? — — — —	41—42
Prvá nedeľa po Deviatniku. — Rozsievaj, Pane, pôda je pripravená! — — — —	44—45
Druhá nedeľa po Deviatniku. — Prečo trpíme? — — — —	47
Prvá nedeľa pôstna. — Prečo sa mám postiť, zriekať? — — — —	50—51
Druhá nedeľa pôstna. — Ježiš na oltári — naše ohnisko — — — —	53
Tretia nedeľa pôstna. — Máš Kristovho ducha lásky? — — — —	56—57
Štvrtá nedeľa pôstna. — Ježiš — reformátor života — — — —	59—60
Smrtná nedeľa. — Poznávaj a vyznávaj skrytého Krista! — — — —	62—63
Kvetná nedeľa. — Čo ti pripomína Veľký týždeň? — — — —	65
Veľkonočná nedeľa. — Povstaň s Kristom k novému životu! — — — —	68
Prvá nedeľa po Veľkej noci. — Kým nevidíš, neveríš? — — — —	71—72
Druhá nedeľa po Veľkej noci. — Tvoj dobrý pastier — — — —	74
Tretia nedeľa po Veľkej noci. — Krátky je môj život — — — —	77
Štvrtá nedeľa po Veľkej noci. — Svet bez Krista — — — —	80
Piata nedeľa po Veľkej noci. — Modlitbou k Bohu — — — —	83
Šiesta nedeľa po Veľkej noci. — Vyznávaj svoju vieru! — — — —	86
Svätodušná nedeľa. — Príď, Duchu Svätý! — — — —	89—90
Prvá nedeľa po Sv. Duchu. — Boh trojjediný — — — —	92

Druhá nedeľa po Sv. Duchu. — Prečo sa vyhováraš? — — —	94—95
Tretia nedeľa po Sv. Duchu. — Kňaz — tvoj duchovný pastier	97—98
Štvrtá nedeľa po Sv. Duchu. — Za slovom božím — — —	100—101
Piata nedeľa po Sv. Duchu. — Vieš odpúšťať vinnikom? — — —	103
Šiesta nedeľa po Sv. Duchu. — Hriech — koreň všetkého zla — — —	106
Siedma nedeľa po Sv. Duchu. — Ovocie viery a nevery — — —	109
Ôsma nedeľa po Sv. Duchu. — Čnosti — dobrí priatelia — — —	112—113
Deviata nedeľa po Sv. Duchu. — Čím je chrám pre teba? — — —	115
Desiata nedeľa po Sv. Duchu. — Buď ponížený! — — —	118
Jedenásta nedeľa po Sv. Duchu. — Effeta — otvor sa! — — —	121
Dvanásta nedeľa po Sv. Duchu. — Poznaj a plň zákon boží! — — —	124—125
Trinásta nedeľa po Sv. Duchu. — Ďakuj Bohu! — — —	127
Štrnásť nedeľa po Sv. D. — Všetky stavy môžu Boha oslavovať	130—131
Pätnásť nedeľa po Sv. Duchu. — Raz aj ty zomrieš — — —	133
Šestnásť nedeľa po Sv. Duchu. — Nesúdme iných! — — —	136—137
Sedemnásť nedeľa po Sv. Duchu. — Celé srdce Bohu — — —	139—140
Osemnásť nedeľa po Sv. Duchu. — Čo máš zo sv. spovede? — — —	142
Devätnásť nedeľa po Sv. Duchu. — Aj ty si pozvaný — — —	145—146
Dvadsať nedeľa po Sv. Duchu. — Bez obetí niet ovocia — — —	148
Dvadsať prvá ned. po Sv. D. — Odpúšťaj, aby ti bolo odpustené	151—152
Dvadsať druhá nedeľa po Sv. Duchu. — Katolík a svetská vrchnosť	154
Dvadsať tretia nedeľa po Sv. Duchu. — Poznáš vlastnosti viery?	156
Poznámka o počte nediel po Sv. Duchu — — —	153
Posledná nedeľa po Sv. Duchu. — Nebo a zem pomínú... — — —	159—160

Sviatky.

Na sviatok Nep. Počatia prebl. P. Márie. — Nepoškvrnené počatie	164
Vianoce. — Narodil sa Kristus Pán — — —	166—167
Nový rok. — Čo si žiadame v novom roku — — —	169—170
Zjavenie Pána, čiže sviatok Troch kráľov. — Cesta k Bohu — cesta k trvalému šťastiu — — —	171—172
Sviatok Nanebevstúpenia Pána. — Aspoň niekedy myslí na nebo! —	174
Sviatok Božieho Tela. — Klaňaj sa sv. Hostii! — — —	177
Sviatok sv. Petra a Pavla, apoštolov. — Aká je tvoja viera a horlivosť	179
Sviatok Nanebevzatia Panny Márie. — Mária vzatá do neba — —	182
Sviatok Krista Kráľa. — Ty si Kráľ slávy, Kriste! — — —	185
Sviatok Všetechsvätých. — Hrdinovia ducha — — —	188—189

Tlačou knihtlačiarne
Spolku sv. Vojtecha
v Trnave.